

VI. ULUSLARARASI BATTALGAZİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR KONGRESİ

KONGRE ÖZET KİTABI

EDİTÖR
Prof. Dr. Mustafa TALAS

VI. ULUSLARARASI BATTALGAZİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Mayıs 2021

Malatya, TÜRKİYE

KONGRE ÖZET KİTABI

EDİTÖR

Prof. Dr. Mustafa TALAS

Copyright © 2021 by iksad Global publisher

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

Institution of Economic Development and Social
Research Publications®

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.

Iksad Global Publications – 2021©

ISBN: 978-605-70554-4-6

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Mustafa TALAS

NİĞDE ÖMER HALİS DEMİR ÜNİVERSİTESİ

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Mustafa Latif EMEK

İKSAD Yönetim Kurulu Başkanı

MURAHHAS ÜYE

Sefa Salih BİLDİRİCİ

İKSAD Başkanışmanı

GENEL KOORDİNATÖR

Ali SÖYLEMEZ

EJONS Coordinator Editor

DÜZENLEME KURULU

Dr. Munise DURAN

Kaldygül ADİLBEKOVA

Bircan TAŞKESER

İbrahim KAYA

Hesen SURXAYLI

Dr. Alper TUTÇU

Dr. Serkan GÜN

Atabek MAVLYANOV

Amenah MANAFI

Dr. Şükrü BİNGÖL

Dr.Hülya BERKTAŞ BİNGÖL

Umsunay ZHUMASHEVA

KONGRE BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Ahmet TAŞHAN
İnönü Üniversitesi

Dr. Aydan AKSOĞAN KORKMAZ
Turgut Özal Üniversitesi

Dr. Ahmet ÇOBAN
Dicle Üniversitesi

Dr. Ahmet GÜMÜŞ
TKGM Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

Dr. Ayhan ESI
Adıyaman Üniversitesi

Dr. A. Ebru AYDIN
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Dr. Baurcan BOTAKARAYEV
Hoca Ahmet Yesevi Türk Kazak Üniversitesi

Dr. Canan DEMİR
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Damezhan SADYKOVA
Kazak Kızlar Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA
Erciyes Üniversitesi

Dr. Elif AKPINAR KÜLEKÇİ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Güller ŞAHİN
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Dr. Haydar BALCI
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Hülya BİNGÖL
İnönü Üniversitesi

Dr. Hacer HÜSEYNOVA
Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Işık SEZEN
Atatürk Üniversitesi

Dr. İlkay ŞAHİN
Erciyes Üniversitesi

Dr. Kasım KARAMAN
Erciyes Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ
Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Malik YILMAZ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mihriban EMEK
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mustafa AKSOY
Marmara Üniversitesi

Dr. Mustafa METE
Gaziantep Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Mustafa ÜNAL
Erciyes Üniversitesi

Dr. Mehmet KERTMEN
İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.

Dr. Murat KARA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Nevzat TETİK
İnönü Üniversitesi

Dr. Nuriye KERTMEN
İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.

Dr. Osman ERKMEN
Gaziantep Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Sarash KONYRBAYEVA
Al Farabi Üniversitesi

Dr. Saliha EMRE DEVECİ
İnönü Üniversitesi

Dr. Sema İÇEL
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Semra KOCATAŞ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Şeyda Ferah ARSLAN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Dr. Türkan ŞAHİN
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Terane NAGHIYEVA
Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Ümit Muhammet KOÇYİĞİT
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Veysel BOZKURT
İstanbul Üniversitesi

Dr. Yasin İÇEL
Adıyaman Üniversitesi

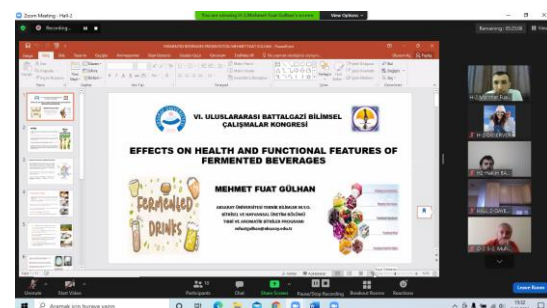
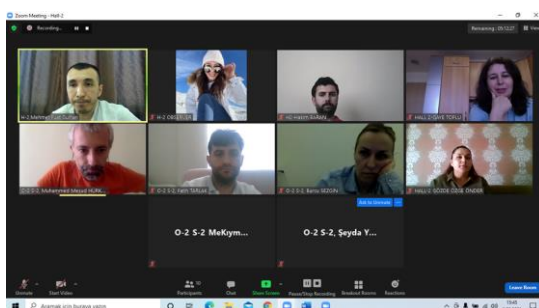
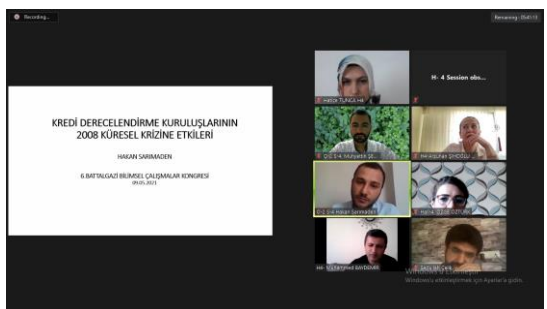
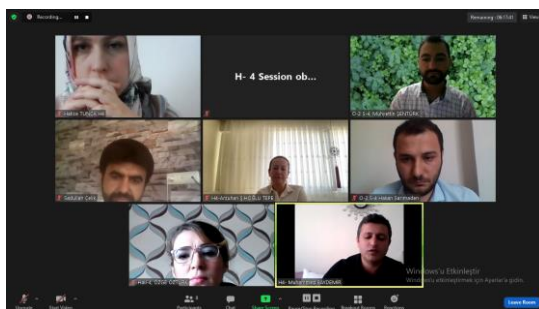
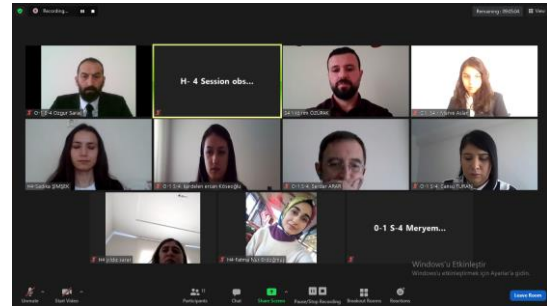
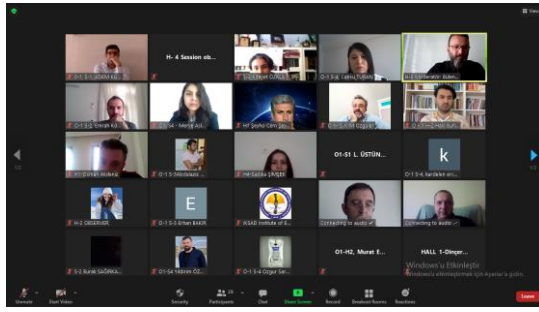
Dr. Zahide PARLAR
İnönü Üniversitesi

Dr. Özge ÖZTÜRK
Malatya Teknokent Yön. A.Ş

DÜZENLEYEN KURUM
İKSAD
(İKTİSADİ KALKINMA VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERNEĞİ)

TOPLAM BİLDİRİ SAYISI: 103
KABUL:77
RED:26

KONGREDEN KARELER

VI. ULUSLARARASI BATTALGAZİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Mayıs 2021
Malatya, TÜRKİYE

KONGRE PROGRAMI

ID: 819 6763 3304

Passcode: 530404

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- ❖ Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- ❖ Online sunum yapabilmek için <https://zoom.us/join> sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- ❖ Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- ❖ Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- ❖ Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- ❖ Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 5 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- ❖ Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- ❖ Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- ◆ Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- ◆ Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- ◆ Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir
- ◆ Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- ❖ To be able to attend a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID "Meeting ID or Personal Link Name" and solidify the session.
- ❖ The Zoom application is free and no need to create an account.
- ❖ The Zoom application can be used without registration.
- ❖ The application works on tablets, phones and PCs.
- ❖ The participant must be connected to the session 5 minutes before the presentation time.
- ❖ All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- ❖ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- ◆ Make sure your computer has a microphone and is working.
- ◆ You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- ◆ Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- ◆ Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,
exp. S-1 H-1, Hakan KAŞKA

Zoom'a giriş yaparken lütfen adınızı, soyadınızı ve salon numaranızı belirtin,
Örnek: O-1 S-1, Hakan KAŞKA

Oturum-1 Salon-1

09.05.2021

Moderatör: Doç. Dr. Adem KÜÇÜK

Saat: 11.00-13.30

YAZAR(lar)	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Dr. Öğr. Üyesi Osman AKDENİZ	Fırat Üniversitesi	NADİR BİR ANOMALİ: KONJENİTAL SAĞ ATRİYAL ANEVRİZMA. LİTERATÜR KLAVUZLUĞUNDA YAKLAŞIM
Doç. Dr. Şeyho Cem YÜCETAŞ	Adıyaman Üniversitesi	LOMBER ANATOMİK SEVİYE GÖRE SPİNAL STENOZ BULGULARI
Uzm. Dr. Ömer UÇUR	Turgut Özal Üniversitesi	ADOLESANLARDA İNTİHAR DÜŞÜNCESİ İLE DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU İLİŞKİSİ
Dr. İbrahim Murat ÖZGÜLER	Fırat University	NEW TECHNIQUES AND DEVICES FOR STERNAL CLOSURE
Arş. Gör. Dr. Emel ÖZTÜRK	Harran University	CURCUMIN INHIBITS PROLIFERATION AND ENHANCES APOPTOSIS IN HUMAN A549 LUNG CANCER CELLS
Doç. Dr. Adem KÜÇÜK	Necmettin Erbakan Üniversitesi	AİLESEL AKDENİZ ATEŞİ VE ANKİLOZAN SPONDİLİT BİRLİKTELİĞİ: OLGU SUNUMU
Uzm. Dr. Arife ERDOĞAN	İzmir Bakırçay Üniversitesi	TRAVMAYA BAĞLI GECİKEN DALAK RÜPTÜRÜ
Arş. Gör. Dr. Emel ÖZTÜRK	Harran University	INVESTIGATION OF THE ROLE OF APOPTOSIS IN MILD PREECLAMPSIA
Dr. Dinçer ALTINEL	İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi	MASTOPEKSİ CERRAHİSİNDE ÇİFT PEDİKÜLLÜ ve INFERIOR KELEBEK ŞEKLİ FLEP TEKNİĞİ
Dr. Latif ÜSTÜNEL	Fırat University	TUMORS AND TUMOR THROMBUS IN LARGE VEINS

Oturum-1 Salon-2

09.05.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Munise DURAN

Saat: 11.00-13.30

AUTHOR	AFFILIATION	ABSTRACT TITLE
Arş. Gör. Dr. Murat EKİÇİ	Muş Alparslan Üniversitesi	UZAKTAN EĞİTİM SÜREÇ VE UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRME YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞ VE DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ
Dr. Burak SAĞIRKAYA	Milli Eğitim Bakanlığı	MÜZİK EĞİTİMİ ALAN ZİHİNSEL ENGELLİLER ALAN ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİ GELİŞİMİNE YÖNELİK MÜZİK TABANLI UYGULAMA SÜREÇLERİNİN ETKİNLİĞİ: VAKA ÖRNEĞİ
Münevvere BOZKURT Dr. Öğr. Üyesi Munise DURAN	Afyon Kocatepe Üniversitesi İnönü Üniversitesi	İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİ VELİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNİ DEĞERLENDİRMELERİ (AFYON ÖRNEĞİ)
Veysel GÖÇER Dr. Necati ÇOBANOĞLU Emrah KÖSEOĞLU	Milli Eğitim Bakanlığı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Harran Üniversitesi	ÖĞRETMEN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ OKUL GÜVENLİĞİ İLE İLİŞKİLİ MİDİR?
Emrah KÖSEOĞLU Dr. Necati ÇOBANOĞLU Veysel GÖÇER	Harran Üniversitesi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Milli Eğitim Bakanlığı	ÖĞRETMENLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ
Dr. Halil BUNSUZ		HALK BİLİMİ SAYI SEMBOLİZMİ BAĞLAMINDA YEDİ SAYISI
Arş. Gör. Dr. Muhammed TUNAGÜR Ümmü Gülsüm BOZLAK	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İnönü Üniversitesi	RIFAT ILGAZ'IN "ÇANKURTARAN YILMAZ" ADLI ESERİNİN ÇOCUĞA GÖRELİK İLKESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ
Öğr. Gör. Kifayet ÖZKUL	İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa	DİVRİĞİ ULU CAMİ VE DARÜŞŞİFASINDA HAYAT AĞACI MOTİFLERİ
Saime UYAR	Hacettepe Üniversitesi	SAVAŞ ÇOCUKLARI ÜZERİNDE SANATIN OLUMLU ETKİSİNE DAİR MALATYA MÜLTECİ KAMP'INDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SANATSAL FAALİYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Öğr. Gör. Kifayet ÖZKUL	İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa	DİVRİĞİ ULU CAMİ VE DARÜŞŞİFASINDA FİGÜRLER
Arş. Gör. Ahmet Haluk MANAV	Doğuş Üniversitesi	TOPLUMSAL GERÇEKÇİ SİNEMACI METİN ERKSAN'IN YILANLARIN ÖCÜ, SUSUZ YAZ VE KUYU FİMLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Oturum-1 Salon-3

09.05.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Bülent AKKOYUN

Saat: 11.00-13.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Abdulaziz DEMİRTAŞ Doç. Dr. Mehmet GÜL	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	SPOR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ (TOKAT ŞEHİT AYDOĞAN AYDIN SPOR LİSESİ ÖRNEĞİ)
Selâhattin GÜNGÖR Doç. Dr. Hüseyin Fatih KÜÇÜKİBİŞ	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	ÖĞRENCİLERİN COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİ FİZİKSEL AKTİVİTELERDE EBEVEYN VE AKRAN SOSYAL DESTEK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
Fatih KÜÇÜK Öğr. Gör. Abdulkadir TEKİN Arş. Gör. Burhan ÖZKURT	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	ERGEN BİREYLERİN COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE FİZİKSEL AKTİVİTEYE KATILIM MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ
Erhan BAKIR Abdulaziz DEMİRTAŞ Doç. Dr. Mehmet GÜL	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	ORTA ERGENLİK DÖNEMİNDE AKTİF SPOR YAPAN BİREYLERİN YENİLİKÇİ YAKLAŞIM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Aysel KIZILKAYA NAMLI Umay TURGUD	Munzur Üniversitesi	SPOR YAPAN GENÇ BİREYLERİN SOSYAL MEDYADA GÖRÜNÜŞ KAYGISININ İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Bülent AKKOYUN	Malatya Turgut Özal Üniversitesi	ORGANİZASYONDA ÇEVİKLİK VE İNOVASYONA ETKİLERİ
Şule BATBAYLI	Bursa Uludağ Üniversitesi	ULUSLARARASI SAĞLIK HİZMET TİCARETİ OLARAK SAĞLIK TURİZMİNE FARKLI BİR BAKIŞ
Şule BATBAYLI	Bursa Uludağ Üniversitesi	SAĞLIK HİZMETİ İHRACATINDA SEKTÖREL UZMANLAŞMA: TÜRKİYE, MEKSİKA VE KOSTA RİKA ÖRNEĞİ
Saleha Bibi	ARMY SPECIAL EDUCATION ACADEMY	Cognitive errors among people with Schizophrenia; A Mini Review

Oturum-1 Salon-4

09.05.2021

Moderatör: Doç. Dr. Latif Onur UĞUR

Saat: 11.00-13.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Dr. Ghanshyam BARMAN	Uka Tarsadia University	SUSTAINABLE SOLID WASTE MANAGEMENT
Özgür SARAÇ Prof. Dr. Şenol YILMAZ	Sakarya Üniversitesi	FARKLI ORANLARDA DİATOMİT TAKVİYELİ SİLİKON MATRİSLİ KOMPOZİT MALZEMELERİN TERMAL VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ
Cansu TURAN Dr. Öğr. Üyesi Meryem GÖKTAŞ	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	BİLECİK-SÖĞÜT BÖLGESİ KAOLİNİNİN MEKANİK AKTİVASYONUNUN ARAŞTIRILMASI
Doç. Dr. Latif Onur UĞUR Merve ASLAN	Düzce Üniversitesi	DÜZCE İLİNDE YAPI DENETİMİ KURULUŞLARININ KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN BELİRLENMESİ
Arş. Gör. Dr. Serdar ARAR	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	GİZLİ KONDENSERLİ BUZDOLAPLARINDA TÜRBÜLANSIN KONDENSER İSİSİNE ETKİSİ
Yıldırım ÖZÜPAK	Dicle Üniversitesi	KABLOSUZ GÜÇ AKTARIMI İÇİN TASARLANAN BOBİN MODELİNİN ELEKTROMANYETİK ALAN ANALİZİNİN ANSYS@MAXWELL İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ
Sadika ŞİMŞEK Prof. Dr. Mustafa AKTAŞ Süleyman ERTEN Fatma Nur ERDOĞMUŞ	Gazi Üniversitesi Nurdil Teknik Soğutma A.Ş.	YENİ NESİL BİR TERMAL ENERJİ DEPOLAMA ÜNİTESİ TASARIMI VE TERMODİNAMİK ANALİZİ
Yıldırım ÖZÜPAK	Dicle Üniversitesi	KABLOSUZ GÜÇ AKTARIMI İÇİN DİNAMİK MODELLEMENİN VE ENDÜKTANS HESABININ ANSYS MAXWELL İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ
Kardelen ERCAN KÖSEOĞLU Dr. Öğr. Üyesi Osman Selim TÜRKBAŞ	Gazi Üniversitesi	ELEKTRO-OPTİK CİHAZLARIN PLATFORM ENTEGRASYONU TASARIM PROGRAMI
Doç. Dr. Latif Onur UĞUR Merve ASLAN	Düzce Üniversitesi	YAPIM İHALELERİNDE İHALE DOSYASI İNCELENMESİ VE RİSK ANALİZİNİN ÖNEMİ

Oturum-2 Salon-1

09.05.2021

Moderatör: Assoc. Prof. Dr. Grozi DELCHEV

Saat: 14.00-16.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Akram Mansour Ali Selim CEYLAN	Hadhramout University Ondokuz Mayıs University	PREDICTION OF HIGHER HEATING VALUE OF BIO-OIL FROM BIOMASS PYROLYSIS
Assoc. Prof. Dr. Grozi DELICHEV	Trakia University	PRODUCTIVITY OF CORIANDER (CORIANDRUM SATIVUM L.) BY INFLUENCE OF SOME HERBICIDES, HERBICIDE COMBINATIONS AND HERBICIDE TANK MIXTURES
A. Beyzade DEMİRPOLAT Ercan AYDOĞMUŞ	Turgut Özal University Fırat University	VARIATION OF THERMAL CONDUCTIVITY OF ZIRCONIUM OXIDE REINFORCED NANO-FLUID WITH TEMPERATURE AND CONCENTRATION
A. Beyzade DEMİRPOLAT Ercan AYDOĞMUŞ	Turgut Özal University Fırat University	CHANGE OF THERMAL CONDUCTIVITY COEFFICIENT OF FE ₂ O ₃ REINFORCEMENT NANO- FLUID WITH TEMPERATURE AND CONCENTRATION
Sinan KARADENİZ Doç. Dr. Cenk ULU	Yıldız Teknik Üniversitesi	SINIRLANDIRILMIŞ ARALIK TİP-2 BULANIK KÜMELERİN DİSSEL BİÇİMLENDİRİCİLER İLE OLUŞTURULMASI
Muhammed ÇELİK Doç. Dr. Cenk ULU	Yıldız Teknik Üniversitesi	OTONOM KARA ARAÇLARI İÇİN BİR HİBRİT YOL TAKİP KONTROL YÖNTEMİ
Öğr. Gör. Mehmet SARICA Doç. Dr. Zeynel BAŞIBÜYÜK	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	BULANIK ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ YÖNTEMİ İLE KALSİT İŞLETMESİ YER SEÇİMİ
Arş. Gör. Dr. Cüneyt UÇARLI	İstanbul Üniversitesi	EMS-MUTAJENİZE EKMEK BUĞDAYI POPULASYONUNDA GA ₂ -OKSİDAZ (GA ₂ OX ₃) MUTASYONLARININ TESPİTİ
Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm AYDIN Mualla YILDIZ	Selçuk Üniversitesi	Hibiscus sabdariffa L. ÖZÜTÜ VE GRAFEN OKSİT KATKILI NIŞASTA FİLMLEİN ÜRETİMİ VE KARAKTERİZASYONU
Arş. Gör. Dr. Derya KIZILELMA Prof. Dr. Kadir PEKMEZ	Siirt Üniversitesi Hacettepe Üniversitesi	ASETONİTRİL ÇÖZELTİSİNDE PİRİDİN KARBOKSİLİK ASİTLERİN VARLIĞINDA ELEKTROKİMYASAL POLİMERİZASYONLA ELDE EDİLEN POLİPIROLÜN ELEKTROKİMYASAL EMPEDANS SPEKTROSKOPİ ÇALIŞMASI

Oturum-2 Salon-2

09.05.2021

Moderatör: Doç. Dr. Mehmet Fuat GÜLHAN

Saat: 14.00-16.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Dr. Gaye TOPLU	Istanbul Training and Research Hospital	RADIOLOGICAL EVALUATION OF BREAST FOLLOWING BREAST REDUCTION SURGERY
Öğr. Gör. Dr. Burcu SEZGİN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	TÜRKİYE'DE BESLENMEYE DAYALI AKRİLAMİD MARUZİYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Hakim BARAN Dr. Öğr. Üyesi Özlem AK GÜMÜŞ	Adıyaman Üniversitesi	TEDAVİ FONKSİYONU İLE SIR SALGIN MODELİNİN DİNAMİKLERİ
Asst. Prof. Dr. Fatih TARLAK	Istanbul Gedik University	DEVELOPMENT OF OPTIMAL EXPERIMENTAL DESIGN METHOD FOR IMPROVING THE PREDICTION OF GROWTH KINETICS OF LISTERIA MONOCYTOGENES IN MILK
Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ	Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi	ÇOKLU KOSTA KIRIĞI VE YELKEN GÖĞÜSTE TEDAVİ YÖNETİMİ VE KOSTA FİKSASYONU
Dr. Öğr. Üyesi Gözde Özge ÖNDER Dr. Öğr. Üyesi Münevver BARAN Doç. Dr. Fazile Cantürk TAN Pınar Alişan SUNA Uzm. Dr. Tuğçe Merve ÖZYAZGAN Doç. Dr. Oğuz Galip YILDIZ Doç. Dr. Arzu YAY	Erciyes Üniversitesi	RADYASYONUN NEDEN OLDUĞU DALAK VE PANKREAS DNA HASARINA KARŞI QUERCETİN ROLÜNÜN COMET ASSAY İLE BELİRLENMESİ
Doç. Dr. Mehmet Fuat GÜLHAN	Aksaray Üniversitesi	BİYOJEN AMİNLERİN OLUŞUMU, DETOKSİFİKASYON MEKANİZMALARI VE İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ
Doç. Dr. Mehmet Fuat GÜLHAN	Aksaray Üniversitesi	FERMENTE İÇECEKLERİN FONKSİYONEL ÖZELLİKLERİ VE SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ
Arş. Gör. Dr. Muhammed Mesud HÜRKÜL Dr. Öğr. Üyesi Merve Eylül KIYMACI	Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Üniversitesi	TÜRKİYE'DEKİ BAZI ENDEMİK BİTKİLERİN ANTİBAKTERİYEL AKTİVİTESİNİN İNCELENMESİ

Oturum-2 Salon-3

09.05.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÇINAR

Saat: 14.00-16.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAHRAMAN	Aksaray Üniversitesi	HZ. İBRAHİM'İN HAKİKAT ADINA VERDİĞİ MÜCADELENİN NÜBUVVETİN GEREKLİLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÇINAR	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	İSLAM HUKUKU AÇISINDAN GÜN MESELESİ: DÖNÜŞÜMLÜ OLARAK PARA VEYA ALTIN ALMA UYGULAMASI
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAHRAMAN	Aksaray Üniversitesi	KELAMCILARIN DİYALEKTİK YÖNTEMİ VE DAVET
Dr. Öğr. Üyesi Mahire ASLAN Sevda KELEŞ	İnönü Üniversitesi	YABANCILAŞMA VE EĞİTİM İLİŞKİSİNİN KURAMSAL ANALİZİ
Dr. Emin GİTMEZ	Karacadağ Kalkınma Ajansı	TÜRKİYE'DE YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ UYGULAMASI
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem YILDIZDÖKEN Hazal AYDIN	İnönü Üniversitesi	ANTİK YUNAN'DA KADIN
Dr. Emin GİTMEZ	Karacadağ Kalkınma Ajansı	YERELDE PROJE KÜLTÜRÜNÜN GELİŞMESİ: KALKINMA AJANSLARI PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME
Nurlana İMANOVA	Baku Higher Oil School	AZERBAYCAN'DA BİLİŞSEL DİL BİLİM
Kamile KAZIMOVA Arzu QƏDİZADƏ	Bakü Devlet Üniversitesi	KADINLARDA DEPRESYONA NEDEN OLAN FAKTÖRLER
Rehana KANWAL	National College of Business Administration and Economics	THE PRESERVATION OF THE HOLY QUR'AN AS A SOURCE OF SEERAH: A CRITICAL ANALYSIS OF ROBERT SPENCER'S VIEWS ON THE HOLY QUR'AN

Oturum-2 Salon-4

09.05.2021

Moderatör: Öğr. Gör. Dr. Muhammed BAYDEMİR

Saat: 14.00-16.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Öğr. Gör. Dr. Arzuhan ŞİHOĞLU TEPE	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	PISTACIA LENTISCUS L. YAPRAKLARINDAN ELDE EDİLEN ETANOL VE SU ÖZÜTLERİNİN ANTIÖKSİDAN AKTİVİTELERİNİN BELİRLENMESİ
Doç. Dr. Tuğba ONGUN SEVİNDİK Dr. Tolga ÇETİN Arş. Gör. Dr. Hatice TUNCA	Sakarya Üniversitesi Tarım ve Orman Bakanlığı	BATI AKDENİZ HAVZASI GÖLLERİNİN FİTOPLANKTON TÜR KOMPOZİSYONU
Muhyettin ŞENTÜRK Rıza BİNZET	Mersin Üniversitesi	MERSİN İLİNİN SÜS BİTKİSİ POTANSİYELİ TAŞIYAN BAZI MONOKOTİL ENDEMİK BİTKİLERİ
Muhyettin ŞENTÜRK Rıza BİNZET	Mersin Üniversitesi	MERSİN İLİNİN SÜS BİTKİSİ POTANSİYELİ TAŞIYAN BAZI DİKOTİL ENDEMİK BİTKİLERİ
Öğr. Gör. Dr. Muhammed BAYDEMİR	Malatya Turgut Özal Üniversitesi	ARICILIK EKONOMİSİNDE VERİMLİLİK VE BAL FİYAT ARAŞTIRMASI
Dr. Özge ÖZTÜRK	Malatya Teknokent Yön. A.Ş.	YENİLİKÇİ GİRİŞİMCİLİK FAALİYETLERİNDE TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSLERİNİN ÖNEMİ
Dr. Özge ÖZTÜRK	Malatya Teknokent Yön. A.Ş.	COVID-19 PANDEMİSİNİN TEKNOKENT FİRMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MALATYA TEKNOKENT ÖRNEĞİ
Hakan SARIMADEN Dr. Öğr. Üyesi Özge KAMA MASALA	Yıldız Teknik Üniversitesi	KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞLARININ 2008 KÜRESEL KRİZİNE ETKİLERİ
Sadullah ÇELİK	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	VERİ BİLİMİ VE AÇIK KAYNAK YAZILIMI

İÇİNDEKİLER (CONTENTS)

YAZAR (Author's)	BAŞLIK (Title)	SAYFA(Page)
Burak SAĞIRKAYA	MÜZİK EĞİTİMİ ALAN ZİHİNSEL ENGELLİLER ALAN ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİ GELİŞİMİNE YÖNELİK MÜZİK TABANLI UYGULAMA SÜREÇLERİNİN ETKİNLİĞİ: VAKA ÖRNEĞİ	1
Saleha Bibi	COGNITIVE ERRORS AMONG PEOPLE WITH SCHIZOPHRENIA; A MINI REVIEW	3
Akram Mansour Alı Selim CEYLAN	PREDICTION OF HIGHER HEATING VALUE OF BIO-OIL FROM BIOMASS PYROLYSIS	4
Fatih TARLAK	DEVELOPMENT OF OPTIMAL EXPERIMENTAL DESIGN METHOD FOR IMPROVING THE PREDICTION OF GROWTH KINETICS OF LISTERIA MONOCYTOGENES IN MILK	5
A. Beyzade DEMİRPOLAT Ercan AYDOĞMUŞ	CHANGE OF THERMAL CONDUCTIVITY COEFFICIENT OF FE ₂ O ₃ REINFORCEMENT NANO-FLUID WITH TEMPERATURE AND CONCENTRATION	6
A. Beyzade DEMİRPOLAT Ercan AYDOĞMUŞ	VARIATION OF THERMAL CONDUCTIVITY OF ZIRCONIUM OXIDE REINFORCED NANO-FLUID WITH TEMPERATURE AND CONCENTRATION	7
Ghanshyam Barman	SUSTAINABLE SOLID WASTE MANAGEMENT	8
Rehana Kanwal	THE PRESERVATION OF THE HOLY QUR'AN AS A SOURCE OF SEERAH: A CRITICAL ANALYSIS OF ROBERT SPENCER'S VIEWS ON THE HOLY QUR'AN	9
Emel ÖZTÜRK	CURCUMİN İNHİBİTS PROLİFERATİON AND ENHANCES APOPTOSİS İN HUMAN A549 LUNG CANCER CELLS	10
Derya KIZILELMA Kadir PEKMEZ	ASETONİTRİL ÇÖZELTİSİNDE PİRİDİN KARBOKSİLİK ASİTLERİN VARLIĞINDA ELEKTROKİMYASAL POLİMERİZASYONLA ELDE EDİLEN	12

POLİPİROLÜN ELEKTROKİMYASAL EMPEDANS SPEKTROSKOPİ ÇALIŞMASI		
Emel ÖZTÜRK	INVESTİGATION OF THE ROLE OF APOPTOSIS IN MILD PREECLAMPSIA	14
Ahmet Haluk MANAV	TOPLUMSAL GERÇEKÇİ SİNEMACI METİN ERKSAN'IN YILANLARIN ÖCÜ, SUSUZ YAZ VE KUYU FİLMLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	16
Muhammed BAYDEMİR	ARICILIK EKONOMİSİNDE VERİMLİLİK VE BAL FİYAT ARAŞTIRMASI	17
Arife ERDOĞAN	TRAVMAYA BAĞLI GECİKEN DALAK RÜPTÜRÜ	19
Nurlana İMANOVA	AZERBAIJAN'DA BİLİŞSEL DİL BİLİM	21
Adem KÜÇÜK	AİLESEL AKDENİZ ATEŞİ VE ANKİLOZAN SPONDİLİT BİRLİKTELİĞİ: OLGU SUNUMU	22
Özgür SARAÇ	FARKLI ORANLARDA DIATOMİT TAKVİYELİ SİLİKON MATRİSLİ KOMPOZİT MALZEMELERİN TERMAL VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	24
Sadullah ÇELİK	VERİ BİLİMİ VE AÇIK KAYNAK YAZILIMI	25
Aysel KIZILKAYA NAMLI Umay TURGUD	SPOR YAPAN GENÇ BİREYLERİN SOSYAL MEDYADA GÖRÜNÜŞ KAYGISININ İNCELENMESİ	26
Tuğba ONGUN SEVİNDİK Tolga ÇETİN Hatice TUNCA	BATI AKDENİZ HAVZASI GÖLLERİNİN FİTOPLANKTON TÜR KOMPOZİSYONU	28
Emin GİTMEZ	YERELDE PROJE KÜLTÜRÜNÜN GELİŞMESİ: KALKINMA AJANSLARI PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	29
Emin GİTMEZ	TÜRKİYE'DE YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ UYGULAMASI	30
Mehmet SARICA Zeynel BAŞIBÜYÜK	BULANIK ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ YÖNTEMİ İLE KALSİT İŞLETMESİ YER SEÇİMİ	31
Burcu SEZGİN	TÜRKİYE'DE BESLENMEYE DAYALI AKRİLAMİD MARUZİYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	32
Özge ÖZTÜRK	COVID-19 PANDEMİSİNİN TEKNOKENT FİRMALARI	34

	ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MALATYA TEKNOKENT ÖRNEĞİ	
Cüneyt UÇARLI	EMS-MUTAJENİZE EKMEK BUĞDAYI POPULASYONUNDA GA2-OKSİDAZ (GA2OX3) MUTASYONLARININ TESPİTİ	35
Kifayet ÖZKUL	DİVRİĞİ ULU CAMİ VE DARÜŞŞİFASINDA FİĞÜRLER	37
Kifayet ÖZKUL	DİVRİĞİ ULU CAMİ VE DARÜŞŞİFASINDA HAYAT AĞACI MOTİFLERİ	39
Mehmet Fuat GÜLHAN	BİYOJEN AMİNLERİN OLUŞUMU, DETOKSİFİKASYON MEKANİZMALARI VE İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ	41
Mehmet Fuat GÜLHAN	FERMENTE İÇECEKLERİN FONKSİYONEL ÖZELLİKLERİ VE SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ	43
Halil BUNSUZ	HALK BİLİMİ SAYI SEMBOLİZMİ BAĞLAMINDA YEDİ SAYISI	45
Gözde Özge ÖNDER Münevver BARAN Fazile Cantürk TAN Pınar Alişan SUNA Tuğçe Merve ÖZYAZGAN Oğuz Galip YILDIZ Arzu YAY	RADYASYONUN NEDEN OLDUĞU DALAK VE PANKREAS DNA HASARINA KARŞI QUERCETİN ROLÜNÜN COMET ASSAY İLE BELİRLENMESİ	46
Çiğdem YILDIZDÖKEN Hazal AYDIN	ANTİK YUNAN'DA KADIN	48
Özge ÖZTÜRK	YENİLİKÇİ GİRİŞİMCİLİK FAALİYETLERİNDE TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSLERİNİN ÖNEMİ	50
Serdar ARAR	GİZLİ KONDENSERLİ BUZDOLAPLARINDA TÜRBÜLANSIN KONDENSER İSİSİNE ETKİSİ	51
Grozi DELCHEV	PRODUCTIVITY OF CORIANDER (CORIANDRUM SATIVUM L.) BY INFLUENCE OF SOME HERBICIDES, HERBICIDE COMBINATIONS AND HERBICIDE TANK MIXTURES	53
Hüseyin KAHRAMAN	HZ. İBRAHİM'İN HAKİKAT ADINA VERDİĞİ MÜCADELENİN NÜBUVVETİN GEREKLİLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	54
Fatih KÜÇÜK Abdulkadir TEKİN Burhan ÖZKURT	ERGEN BİREYLERİN COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE FİZİKSEL AKTİVİTEYE KATILIM MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ	56

Selâhattin GÜNGÖR Hüseyin Fatih KÜÇÜKİBİŞ	ÖĞRENCİLERİN COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİ FİZİKSEL AKTİVİTELERDE EBEVEYN VE AKRAN SOSYAL DESTEK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	58
Münevvere BOZKURT Munise DURAN	İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİ VELİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNİ DEĞERLENDİRMELERİ (AFYON ÖRNEĞİ)	60
Fatih ÇİNAR	İSLAM HUKUKU AÇISINDAN GÜN MESELESİ: DÖNÜŞÜMLÜ OLARAK PARA VEYA ALTIN ALMA UYGULAMASI	62
Kardelen ERCAN KÖSEOĞLU Osman Selim TÜRKBAŞ	ELEKTRO-OPTİK CİHAZLARIN PLATFORM ENTEGRASYONU TASARIM PROGRAMI	63
Hüseyin KAHRAMAN	KELAMCILARIN DİYALEKTİK YÖNTEMİ VE DAVET	64
Cansu TURAN Meryem GÖKTAŞ	BİLECİK-SÖĞÜT BÖLGESİ KAOLİNİNİN MEKANİK AKTİVASYONUNUN ARAŞTIRILMASI	66
HAKAN SARIMADEN ÖZGE KAMA MASALA	KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞLARININ 2008 KÜRESEL KRİZİNE ETKİLERİ	68
Şule BATBAYLI	SAĞLIK HİZMETİ İHRACATINDA SEKTÖREL UZMANLAŞMA: TÜRKİYE, MEXİKA VE KOSTA RİKA ÖRNEĞİ	69
Gaye TOPLU	RADIOLOGICAL EVALUATION OF BREAST FOLLOWING BREAST REDUCTION SURGERY	70
Dinçer ALTINEL	MASTOPEKSİ CERRAHİSİNDE ÇİFT PEDİKÜLLÜ ve INFERIOR KELEBEK ŞEKLİ FLEP TEKNİĞİ	72
Muhyettin ŞENTÜRK Rıza BİNZET	MERSİN İLİNİN SÜS BİTKİSİ POTANSİYELİ TAŞIYAN BAZI DİKOTİL ENDEMİK BİTKİLERİ	74
Muhyettin ŞENTÜRK Rıza BİNZET	MERSİN İLİNİN SÜS BİTKİSİ POTANSİYELİ TAŞIYAN BAZI MONOKOTİL ENDEMİK BİTKİLERİ	75
Muhammed Mesud HÜRKUL Merve Eylül KIYMACI	TÜRKİYE'DEKİ BAZI ENDEMİK BİTKİLERİN ANTİBAKTERİYEL AKTİVİTESİNİN İNCELENMESİ	76
Muhammed TUNAGÜR Ümmü Gülsüm BOZLAK	RIFAT ILGAZ'IN "CANKURTARAN YILMAZ" ADLI ESERİNİN ÇOCUĞA GÖRELİK İLKESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	77

Muhammed ÇELİK Cenk ULU	OTONOM KARA ARAÇLARI İÇİN BİR HİBRİT YOL TAKİP KONTROL YÖNTEMİ	79
Murat EKİÇİ	UZAKTAN EĞİTİM SÜREÇ VE UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRME YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞ VE DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ	80
İbrahim Murat ÖZGÜLER	NEW TECHNIQUES AND DEVICES FOR STERNAL CLOSURE	81
Bülent AKKOYUN	ORGANİZASYONDA ÇEVİKLİK VE İNOVASYONA ETKİLERİ	82
Erhan BAKIR Abdulaziz DEMİRTAŞ Mehmet GÜL	ORTA ERGENLİK DÖNEMİNDE AKTİF SPOR YAPAN BİREYLERİN YENİLİKÇİ YAKLAŞIM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	83
Gülsüm AYDIN Mualla YILDIZ	Hibiscus sabdariffa L. ÖZÜTÜ VE GRAFEN OKSİT KATKILI NIŞASTA FİLMERİN ÜRETİMİ VE KARAKTERİZASYONU	84
Hakim BARAN Özlem AK GÜMÜŞ	TEDAVİ FONKSİYONU İLE SİR SALGIN MODELİNİN DİNAMİKLERİ	85
Latif Onur UĞUR Merve ASLAN	YAPIM İHALELERİNDE İHALE DOSYASI İNCELENMESİ VE RİSK ANALİZİNİN ÖNEMİ	87
Latif Onur UĞUR Merve ASLAN	DÜZCE İLİNDE YAPI DENETİMİ KURULUŞLARININ KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN BELİRLENMESİ	89
Kamile KAZIMOVA Arzu QƏDİZADƏ	KADINLARDA DEPRESYONA NEDEN OLAN FAKTÖRLER	91
Murat KILIÇ	ÇOKLU KOSTA KIRIĞI VE YELKEN GÖĞÜSTE TEDAVİ YÖNETİMİ VE KOSTA FİKSASYONU	94
Arzuhan ŞİHOĞLU TEPE	PISTACIA LENTISCUS L. YAPRAKLARINDAN ELDE EDİLEN ETANOL VE SU ÖZÜTLERİNİN ANTİOKSİDAN AKTİVİTELERİNİN BELİRLENMESİ	95
Sadika ŞİMŞEK Mustafa AKTAŞ Süleyman ERTEN Fatma Nur ERDOĞMUŞ	YENİ NESİL BİR TERMAL ENERJİ DEPOLAMA ÜNİTESİ TASARIMI VE TERMODİNAMİK ANALİZİ	96
Ömer UÇUR	ADOLESANLARDA İNTİHAR DÜŞÜNCESİ İLE DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU İLİŞKİSİ	98

Veysel GÖÇER Necati ÇOBANOĞLU Emrah KÖSEOĞLU	ÖĞRETMEN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ OKUL GÜVENLİĞİ İLE İLİŞKİLİ MİDİR?	100
Emrah KÖSEOĞLU Necati ÇOBANOĞLU Veysel GÖÇER	ÖĞRETMENLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ	102
Yıldırım ÖZÜPAK	KABLOSUZ GÜÇ AKTARIMI İÇİN TASARLANAN BOBİN MODELİNİN ELEKTROMANYETİK ALAN ANALİZİNİN ANSYS@MAXWELL İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ	104
Osman AKDENİZ	NADİR BİR ANOMALİ: KONJENİTAL SAĞ ATRİYAL ANEVRİZMA. LİTERATÜR KLAVUZLUĞUNDA YAKLAŞIM	105
Şule BATBAYLI	ULUSLARARASI SAĞLIK HİZMET TİCARETİ OLARAK SAĞLIK TURİZMİNE FARKLI BİR BAKIŞ	107
Saime UYAR	SAVAŞ ÇOCUKLARI ÜZERİNDE SANATIN OLUMLU ETKİSİNE DAİR MALATYA MÜLTECİ KAMPINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SANATSAL FAALİYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	109
Sinan KARADENİZ Cenk ULU	SINIRLANDIRILMIŞ ARALIK TİP-2 BULANIK KÜMELERİN DİLSEL BİÇİMLENDİRİCİLER ile OLUŞTURULMASI	110
Şeyho Cem YÜCETAŞ	LOMBER ANATOMİK SEVİYE GÖRE SPİNAL STENOZ BULGULARI	111
Abdulaziz Demirtaş Mehmet GÜL	SPOR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEĞEYÖNELİK BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ (TOKAT ŞEHİT AYDOĞAN AYDIN SPOR LİSESİ ÖRNEĞİ)	113
Mahire ASLAN Sevda KELEŞ	YABANCILAŞMA VE EĞİTİM İLİŞKİSİNİN KURAMSAL ANALİZİ	114
Latif ÜSTÜNEL	TUMORS AND TUMOR THROMBUS IN LARGE VEINS	115

**MÜZİK EĞİTİMİ ALAN ZİHİNSEL ENGELLİLER ALAN ÖĞRETMENLERİNİN
ÖĞRENCİ GELİŞİMİNE YÖNELİK MÜZİK TABANLI UYGULAMA
SÜREÇLERİNİN ETKİNLİĞİ: VAKA ÖRNEĞİ**

**The Effectiveness of Music Based Implementation Processes for Student Development
by Teachers of Special Education Who Received Music Education: Case Example**

Burak SAĞIRKAYA

Dr., Milli Eğitim Bakanlığı , ORCID: 0000-0001-5244-957X

Özet

Özel eğitim zihin engelliler alanı, gelişen disiplinler arası bir uygulama ve araştırma sahası olarak düşünüldüğünde, bu alanda çalışan uzman ve eğitimcilerin mesleki yeterliliklerinin her an geliştirilebilir olması ve yeni uygulama alanlarının desteklemesinin gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir. Alanyazın incelendiğinde özel eğitim öğrencisi ile mesleki anlamda en çok eğitsel ve gelişimsel vakit geçiren özel eğitim alan öğretmenlerine yönelik, özel eğitimde müzik ve müzik temelli uygulamaların terapötik etkisinden faydalanabilmeleri üzerine kaynakların varlığına rastlanmamaktadır. Özel eğitim zihin engelliler öğretmenleri müzik eğitimin dışında düşünülmemeli, bireyselleştirilmiş eğitim programları (BEP) geliştirme süreçlerinde müzik temelli uygulamalardan yararlanarak elde edecekleri gelişimsel ve değişimsel kazanımlara yönelik süreçlerin desteklenmesi gerekmektedir.

Bu araştırma ile ülkemiz özel eğitim zihin engelliler müzik eğitimi ele alınarak bütünleştirilmiş terapötik çalışmaların özel eğitim öğretmenleri tarafından eğitim ve rehabilitasyon süreçlerinde nasıl uygulandığına dair durum tespitinin yapılması amaçlanmıştır. Araştırmada yorumlayıcı paradigmayı benimseyen durum betimleme deseni ekseninde bir vaka örneği incelenmiştir. Araştırmacının gözlemlerinin yer aldığı bu vaka örneğinde özel eğitim süreçlerinde müzik temelli derslerin yanında müzik terapinin ayrıştığı noktalar da ele alınmıştır. Bu düzlemde evrensel ve kabul görmüş özel eğitim süreçlerinde kullanılan çağdaş yaklaşım ve uygulama örneklerinin ulusal özel eğitim zihin engelliler alanında benzer ve farklı yanlarının ele alınarak müzik temelli terapötik ilişkinin ortaya koymanın mümkünlüğü ise araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır. Araştırmacı gerekli izinleri alarak; yaygın gelişim bozukluğu tanısı almış duygu durum bozukluğuna sahip, anksiyetesi düzeyi yüksek, konuşma güçlü çeken (Non-Verbal), sözel (verbal verici) reseptörleri hasarlı, otizm spektrum bozukluğuna sahip bir öğrenci ile çalışan özel eğitim alan öğretmenin sınıfında gözlemci statüsünde yer almıştır. Araştırmacının gözlemlerinin; bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) ekseninde, alan öğretmenin öğrencide tespit ettiği ve geliştirmek istediği; dikkat, konsantrasyon ve yansıtma dönütlerine yönelik müzik temelli uygulamaların katkısının ortaya konması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmadan elde edilen çıktılarla birlikte; müzik eğitiminin özel eğitimde rehabilitasyon süreçlerinde tamamlayıcı bir unsur olduğu, özel eğitim alan öğretmenlerine yönelik müzik temelli mesleki eğitimin verilmesinin gerekli olduğu, özel eğitim zihin engelliler eğitim, gelişim ve rehabilitasyon süreçlerinde öğretmen-öğrenci arasında elde edilen müzik temelli terapötik ilişkinin ortaya konmasının önemli olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Özel Eğitimde Müzik Eğitimi, Müzik Temelli Eğitimde Terapötik Etki, Mesleki Eğitim, Müzik Terapi*

Abstract

The field of special education for the intellectual disability is a developing interdisciplinary field of research. The vocational competencies of the educators working in this field should always be improved and new intervention and application areas in special education always need to be supported. When the literature is examined, there is not found resources for special education teachers that will benefit from music-based therapeutic effects. Special education teachers of the intellectual handicapped area should not be excluded from music education and they should be supported in the process of developing music-based individualized education programs. Beside, special education teachers of the intellectual disability area also should be trained for the using of music-based applications. With this research, is aimed to examine reflection for music education on the field of special education in Turkey and also it is aimed to determine the situation on how integrated therapeutic studies are applied by special education teachers in educational processes.

In this presentation, the case example pattern that adopts the interpretative paradigm is used. In this presentation, the researcher will convey his observations and the points where music therapy differs from music practice lessons in special education processes will be present. In addition, it is thought that the research is important in terms of revealing the music-based therapeutic relationship by dealing with similar and different aspects of national special education processes. In this direction, the researcher has obtained the necessary permissions. The researcher took an observer status in the classroom of a special education teacher working with a student diagnosed with autism. The observations of the researcher are as follows: The teacher handles individualized education programs in the axis of music-based practices. It is thought to be important in terms of revealing its effects of music on the special education rehabilitation process. As a result: It has been observed that music education is a complementary element in rehabilitation processes in special education. It has been observed that it is necessary to provide music-based vocational education for special education teachers. This study is also considered to be important in terms of revealing the music-based therapeutic relationship obtained in the special education mentally disabled education / rehabilitation processes.

Key Words: *Music Education in Special Education, Therapeutic Effect in Music-Based Education, Vocational Education, Music Therapy*

COGNITIVE ERRORS AMONG PEOPLE WITH SCHIZOPHRENIA; A MINI REVIEW

Saleha Bibi

Army Special Education Academy Rawalpindi Pakistan

Neurocognitive dysfunction is a common symptom of various major psychiatric disorders, including schizophrenia, bipolar I disorder (BD), and major depressive disorder (MDD) . For example, patients with schizophrenia may have cognitive impairments in such domains as attention, motor and processing speed, verbal and spatial memory, working memory, and executive function. Meanwhile, patients with MDD and BD demonstrate comparable cognitive deficits in attention, processing speed, episodic memory, and executive function. Therefore, cognitive ability profiles may potentially serve as a candidate for intermediate endophenotype for recognizing the underlying pathogenesis among commonly overlapping symptomatology in patients with psychotic disorders . Cognition impairment significantly worsens patients' ability to function in daily life, as well as their long-term treatment outcomes . Establishing a cognitive battery of tests capable of effectively distinguishing between patients with schizophrenia, MDD, and BD and evaluating cognitive performance during treatment in clinical practice is crucial.

PREDICTION OF HIGHER HEATING VALUE OF BIO-OIL FROM BIOMASS PYROLYSIS

Akram Mansour Ali^{1, 2}

Selim CEYLAN¹

¹Ondokuz Mayıs University, Faculty of Engineering, Chemical Engineering
Department, 55139, Samsun, Turkey.

²Hadhramout University, Faculty of Engineering and Petroleum, Chemical
Engineering Department, Hadhramout, Yemen.

ABSTRACT

Fossil fuels are among the most common problems that cause environmental pollution, negative climate changes, high levels of unwanted gases, and an increase in carbon dioxide. The use of pyrolysis of biomass to produce bio-oils is one of the most promising solutions to solve the problems of environmental pollution and global warming. Bio-oils are distinguished from fossil fuels by their low cost and abundance in nature. The higher heating value of bio-oils is one of the most important basic characteristics of energy analysis, which is measured using a bomb calorimeter, but this method contains many disadvantages as it takes a longer time in addition to that it results in many experimental errors during measurement.

In this study, thus, a model for the prediction of bio-oil HHV was created by applying the artificial neural network and using some artificial intelligence algorithms. The approximate analysis data of 61 samples from various biomass were used as inputs in the modeling process. The biomass used in the modeling process includes sewage sludge, agricultural waste and forest residues.

The prediction results obtained from the modeling process were compared with the experimentally measured data. R² was very close to one and RMSE was close to zero. This study provides a simple theoretical basis for the prediction of HHV of bio-oils. The presented model includes MSE, MAPE, RMSE, MAE, and R² and were 0.417, 1.072, 0.646, 0.287, and 0.992 respectively. Based on the results of MAE, RMSE and R², we found that the prediction process was very accurate.

Keywords: Bio-oil, higher heating value and artificial intelligence algorithms.

**DEVELOPMENT OF OPTIMAL EXPERIMENTAL DESIGN METHOD FOR
IMPROVING THE PREDICTION OF GROWTH KINETICS OF *LISTERIA
MONOCYTOGENES* IN MILK**

Fatih TARLAK

Asst. Prof. Dr., Istanbul Gedik University, Health and Science Faculty, Nutrition and
Dietetics Department, ORCID:0000-0001-5351-1865

Milk and milk origin food products are in extremely fast perishable food category. Furthermore, they are vulnerable to the contamination with pathogenic microorganisms especially when they are packaged, distributed and stored in poor hygienic conditions. There have been a numerous foodborne diseases which can result from the pathogenic microorganisms such as *Salmonella* spp., *Escherichia coli* O157:H7, *Listeria monocytogenes* and *Campylobacter jejuni*. Among these microorganisms, *Listeria monocytogenes* is one of the most abundant bacterial genus because of the cross-contamination process and is a vital pathogen in public health concerns. In this work, the growth data of artificially inoculated *Listeria monocytogenes* in a commercial pasteurized whole milk were obtained at different isothermal storage conditions ranging from 4 °C (simulating refrigerated temperature) to 16°C (simulating market temperature). The obtained growth data were then fitted in to primary models namely modified Gompertz, logistic and Baranyi and Huang models involved in traditional modelling method and optimal experimental design method. Then, the fitting capability of both modelling methods was compared. The goodness of fit results, mean squared error (MSE) and coefficient of determination (R^2) being lower than 0.321 and higher 0.981, indicated that the optimal experimental design method improved the prediction capabilities of each of the primary models hence, the optimal experimental design method was concluded to reliably be able to use for prediction of the growth behaviour of microorganisms with a great accuracy.

Keywords: Milk, *Listeria monocytogenes*, optimal experimental design, predictive food microbiology

**CHANGE OF THERMAL CONDUCTIVITY COEFFICIENT OF Fe_2O_3
REINFORCEMENT NANO-FLUID WITH TEMPERATURE AND
CONCENTRATION**

A. Beyzade DEMİRPOLAT*

Department of Electronics and Automation, Arapgir Vocational School, Turgut Özal
University, Malatya, Turkey. *Corresponding Author: Orcid:0000-0003-2533-3381

Ercan AYDOĞMUŞ

Department of Chemical Engineering, Faculty of Engineering, Firat University, Elazığ,
Turkey. Orcid:0000-0002-1643-2487

Abstract

In this study, the change of thermal conductivity coefficient with temperature and concentration of the nano-fluid obtained by using iron (III) oxide as nanoparticle was investigated. The nano- Fe_2O_3 powder was used to increase the thermal conductivity coefficient of the water used in the residential heating system. Thermal conductivity coefficients were measured by increasing the temperature of the water at room temperature up to 60 °C. It has been observed that the thermal conductivity coefficient tends to go up with the increase in temperature. In the experiments, it was seen that when pure water is used instead of heating water, the thermal conductivity efficiency decreases. Besides, the change in the thermal conductivity coefficient was investigated by studying the nanoscale Fe_2O_3 powder concentrations at 0.1wt%, 0.2wt%, 0.4wt%, and 0.8wt%. It was observed that as the concentration ratio increased, the thermal conductivity coefficient increased, but after the water reached a certain saturation (0.4%), this coefficient reached equilibrium. Also, it has been determined that the viscosity of the heating water decreases with the increase in temperature, while the viscosity increases with the nano-dust concentration. According to the results, it was determined that the thermal conductivity coefficient of the water used in residential heating increased approximately 5 times to nano-dust. The results obtained from the experimental data were determined with the help of statistical analysis, giving results compatible with the developed theoretical models. To meet the increasing energy need, such studies with efficient and economical methods will gain importance in the future.

Keywords: Iron (III) oxide, thermal conductivity coefficient, physical characterization

**VARIATION OF THERMAL CONDUCTIVITY OF ZIRCONIUM OXIDE
REINFORCED NANO-FLUID WITH TEMPERATURE AND CONCENTRATION**

A. Beyzade DEMİRPOLAT*

Department of Electronics and Automation, Arapgir Vocational School, Turgut Özal
University, Malatya, Turkey. *Corresponding Author: Orcid:0000-0003-2533-3381

Ercan AYDOĞMUŞ

Department of Chemical Engineering, Faculty of Engineering, Firat University, Elazığ,
Turkey. Orcid:0000-0002-1643-2487

Abstract

In this research, the change of thermal conductivity coefficient with temperature and concentration of the nano-fluid obtained by using zirconium oxide (ZrO_2) as a nanoparticle was investigated. Nano-fluids have been produced ZrO_2 nanoparticles at different concentrations (0.1wt%, 0.2wt%, 0.3wt%, 0.4wt%, and 5wt%). It was determined that the nanofluid has higher thermal conductivity coefficient compared to water, and the thermal conductivity goes up with the increase in concentration. The thermal conductivity coefficients of the nano-fluids were measured and compared at 20°C, 30°C, 40°C, 50°C, and 60°C temperatures. It has been observed that thermal conductivity is directly proportional to temperature. Also, the increase of nano-particle concentration went up the viscosity, while the increase in temperature decreased the viscosity of the nano-fluids. It has been determined that the nano-fluid exhibits non-Newtonian behavior especially at high concentration and low temperatures. It has been found that this nano-fluid, which can be used in the heating of houses or workplaces, goes up the thermal conductivity coefficient approximately 4 times. However, in high concentrations (0.4wt% and 0.5wt%), it has been observed that the nano-particles in the fluid cause precipitation at the bottom of the water. Besides, the thermal conductivity coefficient determined from the experimental data was modeled with the help of statistical analysis using theoretical models. The most compatible results were found with the models with high R^2 value and low error values.

Keywords: Nano-fluids, zirconium oxide, thermal conductivity, viscosity

SUSTAINABLE SOLID WASTE MANAGEMENT

Dr. Ghanshyam Barman

CGPIT, Uka Tarsadia University, Bardoli, Gujarat, India

Abstract

The 3R's i.e. reduce, reuse and recycle is the key for the effective utilization of natural resources to meet the overgrowing demand by increase in global population. Solid waste (also known as trash, junk, rubbish, refuse, garbage and litter) is unwanted or useless materials generated after use. Solid waste consists 80–85% of the original waste depending on composition and place from where it was generated. The natural resources are limited. The conventional method of solid waste disposal like open dumping, landfills, open burning and incineration are harmful for the environment, ecosystem and life on planet and directly pollute the natural resources.

Solid waste management is a method used for the ecofriendly and safe disposal of solid waste to save the mother planet and make it a better place to live in for the present and future generation. Solid waste can be utilized in the following way to

- Refilling of used cold drink bottles by maintaining the hygiene.
- Jute wastes are utilized for making card boards.
- Agricultural wastes are utilized for production of electricity, paper, boards etc.
- Cattle dung is used in (gobar) gas plants for making cooking gas.
- Cattle dung is used as manure.
- Garbage is used for making compost.
- Waste paper is recycled to form paper, cardboard, good quality paper and paper bags etc.
- Scrap glass is used in production of new glass.
- Plastic is recycled to make new packs, soft waxes, greases and adhesives etc.
- Used tyres to be reused in the manufacture of synthetic rubber
- Fly ash is blended in cement manufacturing.
- Fly ash is used to make bricks etc.

The above environfriendly methods can be used to reduce the carbon footprint generated by the solid waste materials.

Key words: Solid waste management, ecofriendly, natural resources, recycle.

**THE PRESERVATION OF THE HOLY QUR'AN AS A SOURCE OF SEERAH:
A CRITICAL ANALYSIS OF ROBERT SPENCER'S VIEWS ON THE HOLY
QUR'AN**

Rehana Kanwal

M.Phil Scholar, Department of Islamic Studies, National College of Business Administration
and Economics, Lahore, Pakistan.

Abstarct

The holy Qur'an is the most authentic source of Seerah (the prophetic biography). It has been thoroughly preserved in different historical eras. Notwithstanding, the Orientalists have relentlessly endeavored to engender doubts in the minds of the believers regarding the historical preservation of the Holy Qur'an. Robert Spencer is also included in the long of such critics of the Holy Qur'an. He is an American author. He is quite famous for his criticism of Islam and the prophet of Islam. He has published twelve books so far. He is a member of Melkite Greek Catholic Church. He maintains the Holy Qur'an is a much belated invention and as such offers no significant information about Muhammad's (SAW) life. The following research paper is an attempt to prove three important points: the holy Qur'an was thoroughly preserved in different periods of Islamic history, it sheds abundant light on the major events in the life of the prophet (SAW) and several biographers have drawn on the holy Qur'an as source of seerah.

Key Words: Qur'an, Scribe, Mashaf, prophetic biography, preservation, Huffaz, Manuscript.

CURCUMİN İNHİBİTS PROLİFERATION AND ENHANCES APOPTOSİS İN HUMAN A549 LUNG CANCER CELLS

Emel ÖZTÜRK

Arş. Gör. Dr. Emel ÖZTÜRK, Harran University, Medical Faculty, Histology and Embriology department, Şanlıurfa/Türkiye, Orcid No: 0000-0003-0756-0329

Abstract

Cancer causes important morbidity and mortality. It is a major public health problem worldwide. Non-small cell lung cancer (NSCLC) is the leading cause of cancer related deaths world wide, and it is responsible for 80% of lung cancer cases. The outcome of standard chemotherapy remains disappointing. It is therefore urgent to identify new strategies for NSCLC treatment. A large body of evidence suggests that phytochemicals have encouraging anti-cancer effects, one such agent is curcumin. Curcumin (diferuloylmethane), which is derived from the medical plant *Curcuma longa*, has attracted much attention over the past decade. Recently, clinical trials have shown that curcumin is safe and well tolerated in humans. In addition, in vitro, curcumin suppresses the growth of multiple cancer lines, especially in lung cancer. These findings highly indicating its potential clinic application speculation in cancer control. Curcumin has been suggested to induce cell cycle arrest and activate apoptosis-mediated cell death in several cancer cells, including lung cancer.

The endoplasmic reticulum (ER) is the foremost intracellular compartment of the secretory pathway in eukaryotic cells. In addition to its essential roles in calcium handling and lipid biosynthesis, the ER is a specialized organelle where the syn-thesis, folding, and maturation begin for approximately a third of the proteome, including nearly all proteins destined for secretion or residence in the plasma membrane. If its capacity to either properly fold proteins or dispose of those that fail quality control is overwhelmed, the ER lumen will begin to accumulate misfolded proteins, a harmful situation called ER stress (ERS) that threatens the function and survival of the cell.

In this study, cell viability test (MTS) was performed for the effect of curcumin on the viability of A549 Lung Cancer Cells. In addition to, Glucose regulated protein (GRP78), CCAAT/ Enhancer Binding Protein (CHOP) and Caspase3 protein markers were evaluated by western blot method. According to MTS results, curcumin was found to significantly reduce cell viability in the A549 Lung Cancer Cells, in the 40 and 60 μ M dose range. According to the western blot results, a significant increase was observed in the ERS markers (GRP78 and CHOP) and Caspase3 at 40 and 60 μ M concentrations. These findings indicate that curcumin can be used as an alternative therapeutic agent in the treatment of Lung Cancer.

Key words: cancer, curcumin, ERS, MTS

Özet

Kanser önemli morbidite ve mortaliteye neden olur. Dünya çapında önemli bir halk sağlığı sorunudur. Küçük hücreli dışı akciğer kanseri (NSCLC), dünya çapında kansere bağlı ölümlerin önde gelen nedenidir ve akciğer kanseri vakalarının% 80'inden sorumludur. Standart kemoterapinin sonucu hayal kırıklığı yaratmaya devam ediyor. Bu nedenle, NSCLC tedavisi için yeni stratejiler belirlemek önemlidir. Çok sayıda kanıt, fitokimyasalların kanser önleyici etkilere sahip olduğunu göstermektedir, bu tür ajanlardan biri kurkumin'dir. *Curcuma*

longa tıbbi bitkisinden elde edilen kurkumin (diferuloylmethane) son on yılda büyük ilgi gördü. Son zamanlarda, klinik araştırmalar, kurkuminin güvenli olduğunu ve insanlarda iyi tolere edildiğini göstermiştir. Ek olarak, in vitro olarak kurkumin, özellikle akciğer kanserinde çok sayıda kanser dizisinin büyümesini baskılar. Bu bulgular, kanser kontrolündeki potansiyel klinik uygulama spekülasyonunu büyük ölçüde göstermektedir. Kurkumin'in hücre döngüsü arestini indüklediği ve akciğer kanseri dahil olmak üzere birçok kanser hücresinde apoptoz aracılı hücre ölümünü aktive ettiği öne sürülmüştür.

Endoplazmik retikulum (ER), ökaryotik hücrelerde sekretuar yolun en önde gelen hücre içi bölümüdür. ER, kalsiyum işleme ve lipid biyosentezdeki temel rollerine ek olarak, plazma membranında salgılanma veya kalma için neredeyse tüm proteinler dahil olmak üzere proteomun yaklaşık üçte biri için sentez, katlanma ve olgunlaşmanın başladığı özel bir organeldir. Eğer proteinleri uygun şekilde katlama ya da kalite kontrolünde başarısız olanları elden çıkarma kapasitesi aşılsa, ER lümeni yanlış katlanmış proteinleri biriktirmeye başlayacaktır; bu, ER stresi (ERS) adı verilen ve hücrenin işlevini ve hayatta kalmasını tehdit eden zararlı bir durumdur.

Bu çalışmada, kurkuminin A549 Akciğer Kanseri Hücrelerinin canlılığı üzerindeki etkisi için hücre canlılık testi (MTS) yapılmıştır. Ayrıca, Glikoz regüle protein (GRP78), CCAAT / Enhancer Binding Protein (CHOP) and Caspase3 protein belirteçleri western blot yöntemi ile değerlendirildi. MTS sonuçlarına göre, kurkuminin, 40 and 60 μ M doz aralığında A549 Akciğer Kanseri Hücrelerinde hücre canlılığını önemli ölçüde azalttığı bulunmuştur. Western blot sonuçlarına göre, 40 ve 60 μ M konsantrasyonlarda ERS markırlarında (GRP78 ve CHOP) ve Caspase3 proteininde önemli bir artış gözlemlendi. Bu bulgular, kurkuminin Akciğer kanseri tedavisinde alternatif bir terapötik ajan olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Kanser, kurkumin, ERS, MTS

**ASETONİTRİL ÇÖZELTİSİNDE PİRİDİN KARBOKSİLİK ASİTLERİN
VARLIĞINDA ELEKTROKİMYASAL POLİMERİZASYONLA ELDE EDİLEN
POLİPİROLÜN ELEKTROKİMYASAL EMPEDANS SPEKROSKOPİ ÇALIŞMASI**

**ELECTROCHEMICAL IMPEDANCE SPECTROSCOPY STUDY OF
POLYPYRROLE OBTAINED BY ELECTROCHEMICAL POLYMERIZATION IN
THE PRESENCE OF PYRIDINE CARBOXYLIC ACIDS IN ACETONITRILE
SOLUTION**

Derya KIZILELMA

Dr. Arş. Gör., Siirt Üniversitesi, Orcid: 0000-0003-0651-4371

Kadir PEKMEZ

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi

Özet

En çok çalışılan iletken polimerlerden biri olan polipirol, pirol monomerinin yükseltgenmesiyle sulu ve susuz çözeltilerde kimyasal ya da elektrokimyasal yolla kolaylıkla elde edilebilir. Elektrokimyasal polimerizasyonla polipirol elde etmek için uygun bir yöntemle; sabit akımla veya potansiyel taraması yoluyla pirol monomerini yükseltgeyip pirol radikali oluşturarak polimerizasyon başlatılır.

Piridin, pirolün asetonitril çözeltisindeki elektropolimerizasyonuna, deprotonasyon yoluyla müdahale eder, ancak engellemesine veya engellenmemesine bağlı olarak farklı ürünler oluşturur. Polipirol, elektrokimyasal veya kimyasal olarak aşırı yükseltgendiğinde veya piridin varlığında hazırlandığında ciddi iletkenlik kaybına uğrar fakat yalıtkan film oluşturma eğiliminde olmasına rağmen bazı piridin karboksilik asitlerin ilavesi ile oluşan polipirol miktarının arttığı gözlenmektedir.

Bu çalışmada, polipirolün elektrokimyasal olarak sentezi dönüşümlü voltametri tekniği (potansiyodinamik) ile gerçekleştirilmiş ve 4 farklı piridin karboksilik asit türevi (nikotinik asit, pikolinik asit, quinaldik asit ve izonikotinik asit) varlığında asetonitril çözeltisi içinde (% 1 su ve TBABF₄ destek elektroliti içeren) farklı gerilim aralıklarında optimum elektrokimyasal polimerizasyon koşulları belirlenmiştir. Aynı koşullarda hazırlanmış polimerizasyon çözeltisine Cu(I) iyonu ilavesi ile de piridin karboksilik asitler varlığında polipirol elde edilmiştir. Dönüşümlü voltametri yöntemi ile elde edilen farklı özelliklerdeki polimerlerin elektrokimyasal davranışları incelenmiş ve piridin karboksilik asit varlığında elde edilen polipirol filmlerin Elektrokimyasal Empedans Spektroskopisi kullanılarak karakterizasyonu yapılmıştır. Empedans spektrumlarına göre, çözelti direncinin oldukça düşük olduğu, toplam direncin ise daha pozitif potansiyel değerinde elde edilen polipirol filmler de azaldığı gözlenmektedir. Ayrıca piridin karboksilik asitler varlığında elde edilen polipirol filmlerde kapasitif etki ve direncin ters orantılı olduğu gözlenmektedir. Piridin karboksilik asit varlığında elde edilen polipirol filmlerin karakterizasyonu, Taramalı Elektron Mikroskopisi (SEM), Enerji Ayırmalı X-Işınları Spektroskopisi (EDX) ve Dört Uçlu İletkenlik Ölçüm Metodu kullanılarak yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Polipirrol, piridin karboksilik asitler, elektrokimyasal empedans spektroskopisi

Abstract

Polypyrrole, one of the most studied conductive polymers, can be easily obtained by chemical or electrochemical means in aqueous and non-aqueous solutions by oxidizing the pyrrole monomer. By a suitable method to obtain polypyrrole by electrochemical polymerization; Polymerization is initiated by oxidizing the pyrrole monomer and forming a pyrrole radical with a constant current or potential scanning.

Pyridine interferes with the electropolymerization of pyrrole in acetonitrile solution through deprotonation but creates different products depending on whether it is inhibited or not. When polypyrrole is electrochemically or chemically over-oxidized or prepared in the presence of pyridine, it has serious conductivity loss, but although it tends to form an insulating film, it is observed that the amount of polypyrrole formed by the addition of some pyridine carboxylic acids increases.

In this study, the electrochemical synthesis of polypyrrole was performed using cyclic voltammetry technique (potentiodynamic), and the optimum electrochemical polymerization conditions were determined in the presence of 4 different pyridine carboxylic acid derivatives (nicotinic acid, picolinic acid, quinaldic acid and isonicotinic acid) in acetonitrile solution (containing 1% water and TBABF₄ support electrolyte) at different voltage ranges. Polypyrrole was obtained in the presence of pyridine carboxylic acids by adding Cu (I) ion to the polymerization solution prepared under the same conditions. Electrochemical behaviors of polymers with different properties obtained by cyclic voltammetry method were examined and the characterization of polypyrrole films obtained in the presence of pyridine carboxylic acid was made using Electrochemical Impedance Spectroscopy. According to the impedance spectra, it is observed that the solution resistance is quite low, and the total resistance decreases in the polypyrrole films obtained with a more positive potential value. In addition, it is observed that capacitive effect and resistance are inversely proportional in polypyrrole films obtained in the presence of pyridine carboxylic acids. In addition, it is observed that capacitive effect and resistance are inversely proportional in polypyrrole films obtained in the presence of pyridine carboxylic acids. Characterization of polypyrrole films obtained in the presence of pyridine carboxylic acid was performed using Scanning Electron Microscopy (SEM), Energy Dispersive X-Ray Spectroscopy (EDX) and Four-Probe Conductivity Measurement Method.

Keywords: Polypyrrole, pyridine carboxylic acids, electrochemical impedance spectroscopy

INVESTIGATION OF THE ROLE OF APOPTOSIS IN MILD PREECLAMPSIA

Emel ÖZTÜRK

Arş. Gör. Dr. Emel ÖZTÜRK, Harran University, Medical Faculty, Histology and Embriology department, Şanlıurfa/Türkiye, Orcid: 0000-0003-0756-0329

Abstract

Preeclampsia (PE) is a pregnancy-induced hypertensive disorder associated with proteinuria that occurs after the 20th gestational week. Preeclampsia affecting 5% of pregnant women is a disease that can cause maternal deaths. The etiology of PE has not been fully clarified. However, the most common view is that trophoblast injury, including invasion disorder and apoptosis, is important in PE pathogenicity. Apoptosis has a major function in most defense mechanism such as immune reaction triggered when cells are injured by a disease or hazardous agents. There are several markers involved in apoptosis. Caspase 3 and bcl2 are important apoptosis markers. In this study, we aimed to investigate apoptosis in the umbilical ligament tissues of pregnant women with mid preeclampsia. We aimed to look at Caspase and Bcl 2 levels using both immunohistochemical and western blot analysis methods. For this study, 30 pregnant admitted to Gaziantep University Medicine Faculty, Sahinbey Research and Application Hospital, Department of Obstetrics and Gynecology have been included to the study. 15 pregnant were mild preeclampsia and 15 pregnant were health women. Following birth, umbilical cord fragments were followed up for western blot and immunohistochemia assays. Both experiments were carried out in the appropriate procedures. According to the experimental results, an increase was observed in the levels of apoptosis markers Caspase 3 and Bcl 2 in both experiments. These results were statistically significant. We think that this result is important for the pathophysiology of preeclampsia between caspases and preeclampsia, and may mediate in the achievement of new results and provide some precautions to be taken beforehand.

Key words: mild preeclampsia, pregnancy, umbilical tissue

HAFİF PREEKLAMPSİDE APOPTOZUN ROLÜNÜN ARAŞTIRILMASI

Özet

Preeklampsisi (PE), 20. gebelik haftasından sonra ortaya çıkan, proteinüri ile ilişkili, gebeliğe bağlı hipertansif bir hastalıktır. Hamile kadınların %5'ini etkileyen PE, anne ölümlerine neden olabilen bir hastalıktır. PE'nin etiyolojisi tam olarak aydınlatılamamıştır. Bununla birlikte, en yaygın görüş, invazyon bozukluğu ve apoptoz dahil trofoblast hasarının PE patojenitesinde önemli olduğudur. Apoptoz, hücreler bir hastalık veya tehlikeli maddeler tarafından yaralandığında tetiklenen bağışıklık reaksiyonu gibi çoğu savunma mekanizmasında önemli bir işleve sahiptir. Apoptozla ilgili birkaç belirteç vardır. Kaspaz 3 ve bcl2, önemli apoptoz belirteçleridir. Bu çalışmada, hafif preeklampsili gebelerin göbek bağı dokularındaki apoptozu araştırmayı amaçladık. Hem immünohistokimyasal hem de western blot analiz yöntemlerini kullanarak Kaspaz 3 ve Bcl 2 düzeylerine bakmayı amaçladık. Bu çalışma için Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı'na başvuran 30 gebe çalışmaya dahil edildi. 15 gebe hafif preeklampsisi ve 15 sağlıklı gebe kadın çalışmaya alındı. Doğumdan sonra, göbek bağı doku parçaları western blot ve immünohistokimya deneyleri için takip edildi. Her iki deney de uygun

prosedürlerde gerçekleştirildi. Deney sonuçlarına göre, apoptoz belirteçleri Kaspase 3 ve Bcl 2 seviyelerinde artış gözlenmiştir. Bu sonuçlar istatistiksel olarak anlamlıydı. Bu sonucun kaspaz ve preeklampsi arasındaki preeklampsi patofizyolojisi için önemli olduğunu ve yeni sonuçların alınmasına aracılık edebileceğini ve önceden alınacak bazı önlemlerin alınmasını sağlayabileceğini düşünüyoruz.

Anahtar kelimeler: hafif preeklampsi, gebelik, göbek bağı dokusu

**TOPLUMSAL GERÇEKÇİ SİNEMACI METİN ERKSAN’IN YILANLARIN ÖCÜ,
SUSUZ YAZ VE KUYU FİLMLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA**

Ahmet Haluk MANAV

Arş. Gör., Doğu Üniversitesi, Orcid: 0000-0003-4798-6084

ÖZET

Türk sinema tarihinde 27 Mayıs İhtilalinin hemen ardından 1960 yılında gösterime giren Gecelerin Ötesi filmi ile Toplumsal Gerçekçi sinema akımının ilk filmi Metin Erksan, döneminin önde gelen diğer temsilcileri olan Halit Refiğ, Duygu Sağıroğlu, Ertem Göreç gibi Toplumsal Gerçekçi sinemacılar ile birlikte sinema tarihimize eşsiz eserler kazandırmıştır. Bu anlamda yönetmenin 1962 tarihli Yılanların Öcü, 1963 yılında vizyona girmiş Susuz Yaz ve 1968 tarihli Kuyu filmleri çalışma kapsamında incelenmek üzere seçilmiştir. Erksan’ın “Mülkiyet Üçlemesi” olarak da bilinen bu filmlerinin incelenmesi, yönetmenin içinde yer aldığı dönemin toplumsal sorunlarını gerçekçi bir şekilde ele alarak filmlerinde mülkiyet, inanç, kadercilik gibi toplumun genelini ilgilendiren tema ve konuları seçmiş olması sebebiyle önem arz etmektedir. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen bu çalışmada, filmleriyle ulusal değerlerden evrensele ulaşmayı başaramış yetkin bir yönetmen olan Metin Erksan’ın toplumsal gerçekçi kimliğinin filmlerinde ne şekilde kendine yer bulabilmiş olduğu, detaylı bir okuma ile titizlikle oluşturulmuş literatür taraması ve ilgili filmlerinden elde edilmiş verileri içeren, eleştirel söylem analizi ve de içeriksel ve biçimsel anlamda belli kategorilere göre gerçekleştirilmiş olan içerik analiziyle irdelenmiştir. Bu bağlamda çalışmanın içeriksel başlığında yer alan kategoriler konu, tema ve karakter; biçimsel başlığındaki kategoriler ise ışık ve aydınlatma, ses ve müzik ile mekan kullanımıdır. Çalışmada diğer veri analizi yöntemi olan eleştirel söylem analizinin de kullanılmış olmasının sebebi, yöntemin çalışma kapsamındaki filmlerin söyleminde ve filmlerdeki karakterlerin konuşmalarında bulunabilen dil dışı bağlamların sosyokültürel anlamda incelenmesine olanak tanımasıdır. Sonuç olarak elde edilen tüm bulgular ışığında Erksan’ın ulusal sinemacılarımız arasında yer alarak Türk sinema tarihinde toplumsal gerçekçi filmler çeken önde gelen yönetmenlerden biri olduğu bir kez daha teyit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Metin Erksan, Mülkiyet Üçlemesi, Yılanların Öcü, Susuz Yaz, Kuyu

ARICILIK EKONOMİSİNDE VERİMLİLİK VE BAL FİYAT ARAŞTIRMASI

Muhammed BAYDEMİR

Öğr. Gör. Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Orcıd :0000-0002-4253-6140

Özet

Bal üreticiliği asıl meslek olarak yapılabileceği gibi az sermaye gerektirmesi, diğer bazı hayvansal üretim faaliyetlerine göre daha az emek istemesi ve arazi mülkiyeti zorunluluğu olmaması nedeni ile her kesimden insanın ek iş olarak da yapabileceği bir gelir kaynağıdır. Arıcılığın mesleki ve coğrafik sorunlarına yönelik birçok çalışma yapılmıştır. Ancak konunun ekonomik yönüne vurgu yapan çalışmaların son yıllara kadar yapılmadığı gibi çok az olduğu da gözlenmiştir. Oysa bal fiyatlarını tahmin etmek veya tahmini toplam kazanç hesaplayabilmek arıcılığa başlamak veya geliştirmek isteyenler için önemli olabilmektedir.

Türkiye arılı kovan sayısı ve toplam bal üretiminde iyi bir sıralamaya sahiptir ancak ekonomik anlamda üretimin çok olması değil verimliliğin çok olması daha önemlidir. Hatta 2003-2017 yılları arasını kapsayan çalışmada ülkemizdeki bal üretim miktarı ve kovan sayısı her geçen yıl artmasına rağmen verimliliğin genel olarak azaldığı belirtilmektedir. Ekonomik güç ve yaptırımın, bağlayıcılığının silah gücünü dahi geçtiği günümüzde her konuda olduğu gibi arıcılık dolayısıyla balcılık sektöründe de ekonomik getiri göz önünde bulundurulmalıdır. Ekonomik anlamda hedef ise sadece verimliliğin artırılması veya iç talebin karşılanması değil sürekli artan bir ihracat olmalıdır.

Arıcılığın tüm sorunları çözüme kavuşturulsa ve arıcılar için gerekli memnuniyet sağlansa dahi küreselleşen dünyanın en önemli unsuru olan ekonomi boyutu da önemlidir. Kar zarar hesabı yapılmayan, girdi ve çıktısı bilinmeyen, ihracat gibi hedefleri olmayan faaliyetlerde ekonomik anlamda ciddi bir başarı beklenemez.

Çalışmada arıcılık yapanlara yönelik genel sorunları inceleyen ve konunun ekonomik yönünü de inceleyen bir anket ve bal fiyat araştırması yapılmıştır. Öncelikle yapılan işe verilen önemin verimliliği de artıracak düşüncesi ile arıcılığın asıl meslek olarak mı yoksa ek gelir amaçlı ikinci bir iş olarak mı yapıldığı ve verimliliği belirlemek amacıyla kovan başına alınan ortalama bal miktarı sorulmuştur. Giderler kalemi için sektörde en masraflı olan harcama sorulmuştur. Bir sektörün ekonomik istikrarı için arz talep dengesi olmalı ve üretici ürünleri için pazar bulabilmelidir. Bu amaçla üretilen ürünleri pazarlamada sıkıntı yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. Bunun dışında şekerli ve şekersiz bal satış fiyatları sorulmuş, peşin ve toptan alım olması durumundaki fiyat araştırması yapılmış ve bu fiyatlar daha önce yapılmış tahmin modeli çalışması ile karşılaştırılmıştır.

Sonuçlara bakıldığında üreticilerin %66'sı ürettikleri ürünleri pazarlamada sıkıntı yaşadıklarını, %34'ü böyle bir sıkıntıları olmadığını belirtmişlerdir. Bal satış fiyatlarına ilişkin kişisel değerlendirmeye göre üreticilerin %81'i bal fiyatlarının değerinde olmadığını belirtirken %19'u fiyatların makul olduğunu belirtmişlerdir. Bu olumsuz oranların

yüksekliğine rağmen üreticilerin %94'ünün değerinde ve alım garantisi olsa üretimlerini artıracaklarını belirtmeleri önemli bir göstergedir. Buna göre sektörün ekonomik sıkıntıların en başında emeği kurtaracak pazar imkanının bulunmamasıdır.

Anahtar Kelimeler: Arıcılık, Bal, Bal üretiminde verimlilik, Arıcılık sektörü ekonomisi,

TRAVMAYA BAĞLI GECİKEN DALAK RÜPTÜRÜ
DELAYED SPLEEN RUPTURE DUE TO TRAUMA

Arife ERDOĞAN

Uzm. Dr. İzmir Bakırçay Üniversitesi, Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi,

Orcid:0000-0003-2488-2012

ÖZET

Travmalarda oluşan beyin hasarı ve abdominal kanamalar ilk saatlerde görülen ölümlerin en sık nedenidir. Batın künt travmalarında oluşan intraperitoneal kanamalara da en çok dalak yaralanmaları neden olmaktadır. Gecikmiş dalak rüptürü, travmadan 48 saat sonra ortaya çıkan dalak rüptürü olarak tanımlanmaktadır. Travmadan 70 gün sonra ortaya çıkan dalak rüptürü vakaları bulunmaktadır.

38 yaşında erkek hasta karın ağrısı, kusma ve halsizlik şikayetiyle acil servisimize başvurdu. Yapılan fizik muayenesinde karın orta hattında hassasiyeti vardı. Vital bulgularında; tansiyonu: 110/65 mm Hg, nabız: 108, ateşi: 36 ° C, SaO2:% 99 ve solunum hızı: 12/dakika idi. Bilinci açıktı(GKS: 15). Batın ultrasonografisi (USG) istendi ve batın içinde serbest sıvı, dalağın alt yarısında subkapsüler yerleşimli rüptür ile uyumlu olabilecek görüntü görülmesi üzerine IV kontrastlı batın bilgisayarlı tomografisi (BT) istendi. Çekilen BT’de USG’yi destekler şekilde subkapsüler hematomla ve yaklaşık 5 cm rüptür izlendi. Hastanın anamnezini derinleştirdiğimiz zaman, epilepsi hastası olduğu ve 10 gün epileptik atak geçirdiği için yere düştüğünü söyledi. Sonraki 2 günde hafif düzeyde karın ağrısı olduğunu ancak sağlık kuruluşuna başvurmadığı öğrenildi. Hasta acil operasyona alınarak, splenektomi yapıldı ve 7 gün hastanede kaldıktan sonra şifa ile taburcu edildi.

Batın travması sonrası oluşabilecek olan dalak yaralanmasının; erken dönem hemoraji ve gecikmiş dalak rüptürü olarak iki ölümcül komplikasyonu vardır. Bundan dolayı künt batın travması sonrasında ilk başta ortaya anormal bulgular çıkmasa bile, geç dönemde dalak rüptürü olabileceği bilinmelidir. Künt batın travması sonrası küçük travma ile gecikmiş dalak rüptürü gelişme olasılığı, vakaların yönetiminde, uygun radyolojik görüntüleme yöntemlerinin seçilmesinde ve taburculuk sonrası fiziksel aktivitenin kısıtlanmasında tekrarlanan fizik muayenelerin önemini göstermektedir.

Sonuç olarak dalakta hematoma tanısı geciken veya tespit edilemeyen künt batın travmalı vakalarda, geç döneminde dalakta rüptür olabileceği düşünülerek, travma sonrasında yakın klinik ve görüntüleme takibi yapılması önerilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Künt batın travması, Gecikmiş dalak rüptürü, USG, acil servis

Abstract

Brain damage and abdominal bleeding in trauma are the most common causes of death in the first hours. Intraperitoneal hemorrhages that occur in abdominal blunt traumas are mostly caused by splenic injuries. Delayed splenic rupture is defined as splenic rupture that occurs 48 hours after trauma. There are cases of splenic rupture occurring 70 days after the trauma.

A 38-year-old male patient was admitted to our emergency department with complaints of abdominal pain, vomiting and weakness. Physical examination revealed tenderness in the midline of the abdomen. In vital signs; blood pressure: 110/65 mm Hg, pulse: 108, temperature: 36 ° C, SaO₂: 99% and respiratory rate: 12 / minute. He was conscious (GKS: 15). Abdominal ultrasonography (USG) was requested, and when free fluid in the abdomen and subcapsularly located rupture in the lower half of the spleen was seen, an image that could be compatible with a rupture with a subcapsular IV contrast enhanced abdominal computed tomography (CT) was requested. On CT, a subcapsular hematoma and approximately 5 cm rupture were observed in support of USG. When we deepened his anamnesis, he said that he fell to the ground because he had epilepsy and had an epileptic attack for 10 days. It was learned that he had mild abdominal pain in the next 2 days, but he did not apply to a health institution. The patient was taken into emergency operation, splenectomy was performed, and was discharged with full recovery after 7 days in the hospital.

Spleen injury that may occur after abdominal trauma; There are two fatal complications: early hemorrhage and delayed splenic rupture. Therefore, it should be known that splenic rupture may occur in the late period even if abnormal findings do not occur at first after blunt abdominal trauma. The possibility of developing delayed splenic rupture with minor trauma after blunt abdominal trauma shows the importance of repeated physical examinations in the management of cases, choosing appropriate radiological imaging methods and limiting physical activity after discharge.

In conclusion, in cases with blunt abdominal trauma whose diagnosis of splenic hematoma is delayed or cannot be detected, close clinical and imaging follow-up should be recommended after trauma, considering that there may be rupture of the spleen in the late period.

Keywords: Blunt abdominal trauma, Delayed splenic rupture, USG, emergency service

AZERBAYCAN’DA BİLİŞSEL DİLBİLİM
COGNITIVE LINGISTICS IN AZERBAIJAN

Nurlana İMANOVA

Kıdemli Okutman, SOCAR - Baku Higher Oil School, English Language Department,
ORCID: 0000-0002-7940-9786

ÖZET

Makale, bilişsel dilbilimin özünü ve özelliklerini yaygın olarak tartışıyor. Yazar, Azerbaycan dilbiliminde bilişsel dilbilim alanında yapılan çalışmaları tek tek kapsamlı şekilde incelemektedir. Makale, bilişsel dilbilimin yirminci yüzyılda dünya dilbilimindeki en yeni eğilimlerden biri olduğunu vurgulamaktadır. Bilişsel dilbilimin temel kavramlarının kavram, biliş olduğu belirtilmektedir. Bu çalışmada kavram, biliş, tutarlılık, çerçeve, söylem, üstdilbilim terimlerinin anlamı, özü ve işlevleri hakkında kapsamlı bilgi sağlar. Araştırma, bilişsel dilbilimin temel kavramlarından biri olan söylemin dilbilimsel yönlerine değiniyor ve konuşmayı anlama sürecindeki işlevlerini gösteriyor. Makale, Azerbaycan'ın bağımsızlığını kazandıktan sonra bilişsel dilbilim alanında birçok başarı elde edildiğini ve önemli araştırmalar yapıldığını belirtiyor. Çalışma, bağımsızlık döneminde Azerbaycan dilbiliminde bilişsel dilbilim alanında Mayıl Askerov, Fakhraddin Veysalli, Azad Mammadov, Mehman Musayev tarafından yapılan araştırmaları kapsamlı bir şekilde analiz ediyor. Makale, Azerbaycanlı dilbilimcilerin sözlerini söylediklerini ve bu dilbilim alanında da imzalarını koyduklarını kanıtlıyor.

Bu teorinin uygulanmasıyla bağlantılı olarak Azerbaycan dilbiliminde sözsüz iletişim, göstergebilim, çeşitli kavramlar üzerine araştırmalar yapılmış ve yürütülmektedir. R. Jacobson ve B. Warfun teorik fikirleri de semiyotik dilbilim alanının gelişiminde önemli bir rol oynadı. Semiyotik dilbilim alanı, doğrudan bilişsel dilbilim ile ilgilidir.

Dilbilimde bilişsel dilbilim alanının ortaya çıkmasıyla bağlantılı olarak, Azerbaycan dilbilimine söylem ve kavram terimleri getirilmiş ve bu yönde yeni araştırmalar yapılmıştır ve yürütülmektedir. Son zamanlarda, dünya dilbiliminde olduğu gibi, modern Azerbaycan dilbiliminde iyilik ve kötülük kavramları, ateş kavramı, Tanrı kavramı, kadın kavramı vb. Gibi çeşitli kavramlar tartışıldı. Kavramların dilde anlatımı konusunda çok sayıda çalışma yapılmaktadır.

Böylece, tüm bu göstergeler, bu alanda Azerbaycan dilinde kapsamlı araştırmalar yapıldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Azerice Dilbilim, Bilişsel dilbilim, Konsept, Anlayış, Kavrama, Konuşma

AİLESEL AKDENİZ ATEŞİ VE ANKİLOZAN SPONDİLİT BİRLİKTELİĞİ:

OLGU SUNUMU

Doç. Dr. Adem KÜÇÜK

Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi

000-0001-8028-1671

ÖZET

Ailesel Akdeniz Ateşi (FMF), etiyolojisi bilinmeyen, tekrarlayan serözit atakları ile karakterize inflamatuvar, kronik bir hastalıktır. Özellikle Türkler, Araplar, Ermeniler, Yahudilerde yani akdeniz havzasında yaşayan milletlerde görülmekle birlikte göçler yoluyla dünyanın pek çok ülkesinde de görülebilmektedir. Hastalıkta ateş kardinal semptom olup karın ağrısı atakları, göğüs yani plevral ataklar, artrit yani eklem atakları olabilmektedir. Ataklarda tutulum bölgeleri değişebilmektedir. Ataklar 2-3 gün sürer. Apandisit ve barsak hastalıkları ile karışabilmektedir. Özellikle erkeklerde ataklar daha sık ve ağırdır. Genetik bir hastalık olup mutasyonlarla karakterizedir. Tedavi edilmezse veya tedaviye yanıt vermezse, amiloidozis gelişebilmektedir. Ankilozan spondilit (AS), spondiloartropati grubu hastalık olup yine kronik bir hastalıktır. 20-30'lu yaşlarda belirti vermektedir. İnflamatuvar bel ağrısı ile karakterizedir. FMF hastalığı gibi ailesel geçiş görülebilmektedir. Yine erkeklerde sık ve ağır seyreder. İki hastalığın birlikteliği nisbeten nadirdir. 20 yaşında kadın hasta sabahları olan bel ve kalça ağrısı ile başvurdu. Yatakta sağdan sola dönmekte zorlanma, gece uyandıran ağrı ve sabahları olan 2 saat süren bel tutukluğu ile başvurdu. 2 yaşından beri FMF hastalığı vardı. Genetik olarak M694V homozigot mutasyon vardı. Babasında ankilozan spondilit, her iki ebeveyn ve kardeşinde FMF hastalığı vardı. Kolşisin, kanakinumab kullanmaktaydı. Bel ve kalça ağrısı olduğundan röntgen çekildi. Ancak normaldi. Bunun üzerine sakroiliak bölgeye tanı amaçlı manyetik rezonans(MR) istendi. Sakroiliak MR normal olarak geldi. HLA B27 tetkiki istendi. Hastaya nonsteroidal antiinflamatuvar(NSAII) ilaçlar verildi. Hasta kısmen tedaviye yanıt verdi. Aile öyküsü de olduğundan AS açısından hasta takibe alındı. Hasta yaklaşık 6 ay sonra ayakları üzerine basamama, kalça da tutukluk, yürüyememe şikayeti ile tekrar kliniğimize başvurdu. Muayenesinde fabere, fadır ve sakroiliak kompresyon testleri pozitif. Bunun üzerine yeniden sakroiliak MR çekildi. NSAII ve steroid intravenöz olarak uygulandı. Hasta medikal tedavi ile rahatladı. MR'da özellikle solda yoğun osteoitis(resim-1) tesbit edildi. Hastaya AS teşhisi konuldu. Her iki hastalıkta erkeklerde daha ağır seyreder. Bizim olgumuz kadın olmasına rağmen hastalık seyri kötüydü. Aile öyküsü bizim için önemli bir ipucu oldu. Şikayetleri spondiloartropati grubu hastalık açısından şüpheli olgularda takip önemlidir. Bizim vakamıza ilk MR normal olmasına rağmen tekrarlanan radyolojik tetkik ile tanı konuldu. Bu olguyu sadece iki romatolojik hastalığın birlikteliğini vurgulamak için değil aynı zamanda anamnez ve hasta takibinin önemine işaret etmek için sunduk.

Anahtar Kelimeler: Ailesel Akdeniz Ateşi, Spondiloartropati, Manyetik rezonans.

A CASE OF ANKYLOSİNG SPONDYLİTİS ASSOCIATED WITH FAMILİAL MEDİTERRANEAN FEVER

SUMMARY

Familial Mediterranean Fever (FMF) is an inflammatory, chronic disease of unknown etiology characterized by recurrent serositis attacks. Although it is seen especially in Turks, Arabs, Armenians, Jews and nations living in the Mediterranean basin, it can also be seen in many countries of the world through migrations. Fever is a cardinal symptom in the disease, and there may be attacks of abdominal pain, chest or pleural attacks, arthritis or joint attacks. The areas of involvement may change during attacks. Attacks last 2-3 days. It can be confused with appendicitis and intestinal diseases. Especially in men, attacks are more frequent and severe. It is a genetic disease and characterized by mutations. If it is not treated or does not respond to treatment, amyloidosis occurs. Ankylosing spondylitis (AS) is a spondyloarthropathy group disease and is also a chronic disease. It gives symptoms at the ages of 20-30. It is characterized by inflammatory back pain. Familial transmission can be seen, such as FMF disease. Again, it is frequent and heavy in men. Coexistence of the two diseases is relatively rare. A 20-year-old female patient presented with back and hip pain in the morning. She presented with difficulty in turning from right to left in bed, night-awakening pain, and lumbar stiffness lasting 2 hours in the morning. She has had FMF disease since the age of 2. Genetically there was M694V homozygous mutation. Her father had ankylosing spondylitis and both parents and siblings had FMF. She was using colchicine, kanakinumab. X-ray was taken, as she had back and hip pain. However, it was normal. Thereupon, magnetic resonance (MR) was requested for diagnostic purposes in the sacroiliac region. Sacroiliac MR was normal. HLA B27 examination was requested. Nonsteroidal anti-inflammatory (NSAI) drugs were given to the patient. The patient partially responded to the treatment. Since she had a family history, the patient was followed up in terms of AS. The patient applied to our clinic again approximately 6 months later with complaints of inability to stand on her feet, stiffness of the hip and inability to walk. In her examination, the FABER and FADIR and sacroiliac compression tests were positive. Thereupon, sacroiliac MR was performed again. NSAI and steroid were administered intravenously. The patient was relieved with medical therapy. In MRI, especially intense osteitis (picture-1) was detected on the left. The patient was diagnosed with AS. Both diseases are more severe in men. Although our case was female, the course of the disease was aggressive. Family history has been an important clue for us. Follow-up is important in cases whose complaints are suspicious for the spondyloarthropathy group. In our case, although the first MR was normal, the diagnosis was made with repeated radiological examinations. We present this case not only to emphasize the coexistence of two rheumatological diseases, but also to point out the importance of anamnesis and patient follow-up.

Keywords: Familial Mediterranean Fever, Spondyloarthropathy, Magnetic resonance

**FARKLI ORANLARDA DIATOMİT TAKVİYELİ SİLİKON MATRİSLİ KOMPOZİT
MALZEMELERİN TERMAL VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ**

**INVESTIGATION OF THERMAL AND MECHANICAL PROPERTIES OF
DIATOMITE REINFORCED SILICON MATRIX COMPOSITE MATERIALS
IN DIFFERENT PROPORTIONS**

Özgür SARAÇ

Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü
Metalurji ve Malzeme Mühendisliği Tezli Yüksek Lisans Programı

ÖZET

Bu çalışmada, HCR (high consistency rubber) silikon elastomer malzeme matris, diatomit ise takviye malzemesi olarak kullanılıp kompozit malzeme hazırlanmış ve bu kompozit malzemeye mekanik ve termal testler uygulanarak diatomitin etkisi incelenmiştir. Çalışmada silikon ana matris içine % 2,5 – 5 – 7,5 – 10 ve 15 olmak üzere beş farklı miktarda diatomit eklenerek numuneler hazırlanmış ve bu hazırlanan numunelere reoloji, yoğunluk, sertlik, çekme – kopma, yırtılma, %uzama, LOI, post-cure öncesi ve sonrası nem tayini, FT-IR, TGA, termal iletkenlik ve aşınma testleri uygulanmıştır. Kullanılan silikon Elkem Company C.O firmasına ait MF 970 USP'dir. Yoğunluğu $1,17 \text{ g/cm}^3$ ve 70 Shore A sertliğe sahiptir. Takviye malzemesi olan diatomit ise Begtug firmasına ait Turko-00 adlı üründür. Tane boyutu $d(0,9)$ değeri 18,8 mikrondur ve ağırlıkça %77 SiO_2 , %5,6 Al_2O_3 , % 2,15 Fe_2O_3 , %1,05 CaO ve geri kalanı K_2O , MgO , Na_2O ve TiO_2 gibi inorganik oksitlerden oluşmaktadır. Silikon kompozit için yapılan tüm mekanik ve termal testler değerlendirilmiş ve ortaya çıkan sonuçlar baz silikon compound ile kıyaslanarak takviye malzemesinin etkileri yorumlanmıştır.

Keywords: Silikon, elastomer, diatomit, kompozit

Abstract

In this study, the composite material was prepared using HCR silicone elastomer material as matrix and diatomite as reinforcement material and the effect of diatomite was investigated by applying mechanical and thermal tests to this composite material. In the study, samples were prepared by adding 2,5 - 5 - 7,5 - 10 and 15% diatomite into the silicon main matrix in five different amounts and these samples were prepared with rheology, density, hardness, tensile - rupture, tear, % elongation, LOI, post. Before and after curing moisture determination, FT-IR, TGA, thermal conductivity and wear tests were applied. The silicone used is MF 970 USP from Elkem Company C.O. It has a density of 1.17 g / cm^3 and a hardness of 70 Shore A. Diatomite, which is a reinforcement material, is a product named Turko-00 belonging to the Begtug company. The grain size $d(0.9)$ value is 18.8 microns and it consists of 77% SiO_2 , 5.6% Al_2O_3 , 2.15% Fe_2O_3 , 1.05% CaO and the rest are inorganic oxides such as K_2O , MgO , Na_2O and TiO_2 . All mechanical and thermal tests performed for silicone composite were evaluated and the effects of the reinforcement material were interpreted by comparing the results with the base silicone compound.

Keywords: Silicone rubber, elastomer, diatomite, composite

VERİ BİLİMİ VE AÇIK KAYNAK YAZILIMI

Sadullah ÇELİK

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri
Bölümü, Aydın, Türkiye

ORCID: 0000-0001-5468-475X

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, veri bilimi açısından açık kaynak yazılımının önemini tartışmaktır. Son yıllarda, açık kaynaklı yazılım sadece uygulayıcıların değil, aynı zamanda iş dünyasının ve araştırma topluluklarının da dikkatini çekmiştir. Açık kaynaklı yazılım geliştirme süreci için temel ilke, kaynak kodunu paylaşılarak, geliştiricilerin işbirliğe, yenilikçiliğe ve hızlı ilerlemeye yol açan paralel hata ayıklama işlemlerinden yararlanmalarıdır. Açık kaynak kodlu yazılımı veri bilimi için önemli bir teknolojidir. Bugün neredeyse tüm veri bilimciler açık kaynak kodlu yazılımı kullanmaktadır. Diğer taraftan hergün yeni açık kaynak projeler geliştirilmektedir. Bazıları kurumsal olarak desteklenirken, birçoğu da gönüllülük esasında az sayıdaki kişi tarafından geliştirilmektedir. Veri biliminin gelişmesi bireysel ve kurumsal düzeyde açık kaynak projelerinin desteklenmesine bağlıdır. Bir istatistikçi olarak açık kaynaklı yazılımın gelişmesi için daha fazla desteklenmesi gerektiğini kanaatindeyim.

Anahtar Kelimeler: Veri Bilimi, Açık Kaynak Yazılımı, Hadoop, Python, R

DATA SCIENCE AND OPEN SOURCE SOFTWARE

Abstract

The purpose of this study is to discuss the importance of open source software in terms of data science. In recent years, open source software has attracted the attention of not only practitioners, but also the business and research communities. The basic principle for the open source software development process is that by sharing the source code, developers benefit from parallel debugging processes that lead to collaboration, innovation and rapid progress. Open source software is an important technology for data science. Almost all data scientists today use open source software. On the other hand, new open source projects are developed every day. While some are institutionally supported, many are developed by a small number of people on a voluntary basis. The development of data science depends on supporting open source projects at individual and corporate levels. As a statistician, I think open source software needs more support for its development.

Keywords: Data Science, Open Source Software, Hadoop, Python, R

SPOR YAPAN GENÇ BİREYLERİN SOSYAL MEDYADA GÖRÜNÜŞ KAYGISININ İNCELENMESİ

Aysel KIZILKAYA NAMLI

Dr. Öğrt. Üyesi, Munzur Üniversitesi, Orcid: 0000-0001-7980-421X

Umay TURGUD

Yüksek Lisans Öğrencisi, Munzur Üniversitesi

ÖZET

Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte dijital dünyanın her geçen gün daha yaygın kullanıldığı ve insanların hayatında önemli olduğu yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsan hayatında önemli hale gelen teknolojinin pek çok yararı bulunmakla birlikte boş vakit geçirme aktivitesi olarak da yer almaktadır. Telefon, tablet ve bilgisayar kullanımının artmasıyla birlikte insanların gerçek dünyadaki yüz yüze iletişimi yerini sanal dünyada ekranlar vasıtasıyla iletişime bırakmıştır. Bu sanal dünyada toplumdaki bireylerin sosyal medyayı fazla kullandıkları ve bu sosyal medyadan fazla etkilendikleri de görülmektedir. Sosyal medya ağlarındaki iletişim, gerçek dünyadaki iletişimden çok daha fazla olarak yapılmakta ve insanları birbirlerine yaklaştırmakta bir araç olarak kullanılmaktadır. Yapılan bu çalışmada da spor yapan genç bireylerin sosyal medyada görünüş kaygısının incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Malatya ilinde spor salonlarında haftada en az iki gün düzenli olarak spor yapan 25 kişi oluşturmaktadır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre; katılımcıların büyük bir çoğunluğu sosyal medyanın gerçek hayatlarını yansıttığını düşünmektedir. Araştırmada spor yapılırken kullanılan ürünlerin rahat olması gerektiği ve markanın önemli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların çoğunluğu spor yaparken sosyal medyada yapılan paylaşımın az etkileşim alması ya da kötü yorum gelmesinin spor motivasyonlarını etkilemediğini belirtmişlerdir. Araştırmada spor yapmadan önce, spor yaparken veya spor yaptıktan sonra sosyal medyada paylaşım yapıldığı belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların sosyal medyada paylaşılan fotoğraflara beğeni ya da yorum yapılmasının kendilerini değerli hissettirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal medya, Görünüş kaygısı, Spor yapan bireyler

ABSTRACT

With the advancement of technology, it is an undeniable fact that the digital world is used more and more every day and is important in people's lives. Although technology, which has become important in human life, has many benefits, it also takes place as a leisure activity. With the increase in the use of phones, tablets and computers, people's face-to-face communication in the real world has been replaced by communication via screens in the virtual world. In this virtual world, it is seen that individuals in the society use social media a lot and are affected by this social media. Communication in social media networks is done much more than real-world communication and is used as a tool to bring people closer together. In this study, it is aimed to examine the appearance anxiety of young individuals who do sports on social media. The case study technique, one of the qualitative research methods, was used in the study. The study group of the research consists of 25 people who regularly do sports at least two days a week in sports

halls in the province of Malatya. Descriptive and content analysis were used in the analysis of the data obtained. According to the results obtained in the research; Most of the participants think that social media reflects their real lives. In the research, it was revealed that the products used during sports should be comfortable and the brand is important. The majority of the participants stated that when sharing on social media, receiving little interaction or receiving bad comments did not affect their sports motivation. In the research, it was determined that sharing was made on social media before, during or after sports. It was concluded that the participants in the study liked or commented on the photos shared on the social media, making them feel valuable.

Keywords: Social media, Appearance anxiety, Individuals doing sports

**BATI AKDENİZ HAVZASI GÖLLERİNİN FİTOPLANKTON TÜR
KOMPOZİSYONU**

Tuğba ONGUN SEVİNDİK

Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü

Orcid: 0000-0001-7682-0142

Tolga ÇETİN

Dr., T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü,

Orcid: 0000-0002-7817-3222

Hatice TUNCA

Arş. Gör. Dr., Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü,

Orcid: 0000-0003-3724-5215

ÖZET

Göllerde birincil üretici olan planktonik alglerin tür kompozisyonunun belirlenmesini amaçlayan bu çalışma Türkiye Batı Akdeniz havzasındaki Referans İzleme Ağından seçilen 6 istasyonda yapılmıştır. Fitoplankton örnekleri, Mayıs 2017, Ağustos 2017 ve Ekim 2017 aylarında Türkiye Referans İzleme Ağının Kurulması projesi esnasında elde edilmiştir. Su örneklerine sedimantasyon yöntemi uygulanmış, fitoplanktonun teşhisi Olympus BX51 marka araştırma mikroskobunda Palmer-Maloney kamerası kullanılarak yapılmıştır. Diyatomlar KI+I ve +4'lük formaldehit solüsyonu damlatılarak çöktürülen su örneklerinin hidrojenperoksit (H₂O₂) ile kaynatılması ve hidroklorik asit (HCl) ile uzaklaştırıldıktan sonra saf su ile yıkanması sonucu teşhis edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre en çok tür Chlorophyta divizyonu (70 takson) içerisinde. Bu divizyonu sırasıyla 53 takson ile Bacillariophyta, 36 takson ile Euglenozoa, 26 takson ile Charophyta ve Cyanobacteria, 14 takson ile Cryptophyta, 13 takson ile Miozoa ve 12 takson ile Ochrophyta filumları izlemiştir. Mayıs 2017 ayında *Cyclotella krammeri* Håkansson ve *Dinobryon sociale* var. *americanum* (Brunnthal) Bachmann baskınken; Ağustos 2017 ayında *Glenodiniopsis steinii* Woloszyńska, *Eugleniformis proxima* (P.A. Dangeard) M.S. Bennett & Triemer ve *Euglena hemichromata* Skuja türleri baskındır. Ekim 2017 ayında ise *Glenodiniopsis steinii* Woloszyńska ve *Trachelomonas bulla* F. Stein baskın olarak bulunmaktadır. Shannon–Weaver indeksine göre tür çeşitliliğinin ortalaması 1,78±0,88; türlerin düzenlilik ortalaması 0,51±0,21 ve tür sayısının ortalaması 32,25±17,82'dir. Toplamda ise 250 takson bulunmuştur. Batı Akdeniz havzası, fitoplankton tür kompozisyonu yönünden zengindir ve içerdiği birçok takson ötrofik sularda bulunurken, bazı türler temiz suları tercih etmektedir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışma, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü uhdesinde yürütülen “Türkiye’de Referans İzleme Ağının Kurulması Projesi” kapsamında elde edilen veriler kullanılarak hazırlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Akvatik ekoloji, Referans izleme ağı, fitoplankton

**YERELDE PROJE KÜLTÜRÜNÜN GELİŞMESİ: KALKINMA AJANSLARI
PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME**

**DEVELOPMENT OF PROJECT CULTURE IN LOCAL: AN EVALUATION FROM
THE PERSPECTIVE OF DEVELOPMENT AGENCIES**

Emin GİTMEZ

Dr. Karacadağ Kalkınma Ajansı, Orcid: 0000-0002-6678-2506

ÖZET

Proje, son dönemlerde Avrupa Dış Yardımlar Hibe Programı (EuropeAid) nedeniyle daha fazla aşına olduğumuz bir kavram. Bu kavramın ilerleyen dönemlerde ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından sağlanan fon kaynaklarının artması ile çok daha fazla değer kazanacağı öngörülmektedir. Proje kavramından bahsederken kuşkusuz Kalkınma Ajanslarının kurulmasının ülkemizde projecilik alanında sağlamış olduğu farkındalık ve sinerjiyi de göz ardı etmemek gerekir.

Proje, bir sorunun çözümüne yönelik tasarlanan, yer, zaman ve kaynak (bütçe) kısıtıyla sınırlandırılmış, beklenen sonuçlara ve amaca ulaşmak için oluşturulan faaliyetler bütünüdür. Projede amaç sadece ulusal veya uluslararası fonlardan destek sağlamak için başvuru teklifi hazırlamak değildir. Asıl amaçlanması gereken faaliyet ve kaynak planlaması sonucunda hedeflenen amacın gerçekleşmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanmasıdır. Bu nedenle, projede planlanmış faaliyetler yerine getirilirken yer, zaman, kaynak ve kalite uyumu göz önünde bulundurulmalı, hedeflenen amaca ulaşmak için projenin temel öğeleri üzerindeki riskler iyi algılanmalı, bu risklerin bertaraf edilmesi için de proje faaliyetleri sonuç odaklı planlanmalıdır.

Projenin temeli bir ihtiyaca veya probleme dayanır. Asıl amaç ihtiyacın istenilen şekilde giderilmesi ve/veya problemin çözülmesidir. Bu durumun olumlu sonuçlanması proje amacının gerçekleştiğini gösterir.

Kalkınma Ajansları kuruluşlarını tamamladıkları 2010 yılından itibaren proje hazırlama eğitimlerine başlamıştır. Her kalkınma ajansı ilan ettiği mali destek programlarından sonra faaliyet gösterdikleri kentlerin merkez ve ilçelerinde eğitim programları düzenlemektedir. Bu eğitimlerde proje fikrinin belirlenmesi ve analiz edilmesi, projenin tasarlanması, projenin finansmanı, projenin uygulanması, projenin izleme ve değerlendirilmesi aşamaları uygulamalı bir şekilde anlatılmaktadır. Örneğin 2019 yılında 26 kalkınma ajansı tarafından ülke genelinde 239 eğitim programı düzenlenmiş, bu programlara 6.092 kişi katılım sağlamıştır. Bu eğitimlerden genel olarak il genelinde faaliyet gösteren kamu kurumlarının temsilcileri ve özel sektör temsilcileri faydalanmaktadır. Katılımcılar aldıkları eğitimlerden sonra bulundukları illere fon sağlamak için Avrupa Birliği, Bakanlıklar vb. kurumlara da proje başvurusu yapabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma Ajansı, Proje, Eğitim, Proje Hazırlama

TÜRKİYE’DE YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ UYGULAMASI

INVESTMENT INCENTIVE SYSTEM IMPLEMENTATION IN TURKEY

Emin GİTMEZ

Dr. Karacadağ Kalkınma Ajansı, Orcid: 0000-0002-6678-2506

ÖZET

15.06.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren yeni teşvik sisteminde ise teşvik uygulamaları; Genel Teşvik Uygulamaları, Bölgesel Teşvik Uygulamaları, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki ve Stratejik Yatırımların Teşviki olarak dört kategoriye ayrılmıştır.

Teşviklerden faydalanabilmek için, öncelikle “Yatırım Teşvik Belgesi” düzenlenmesi gerekmektedir. Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, birlikler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları yüzde elliye geçen kurum ve kuruluşlar) ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye’deki şubeleri teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edebilirler.

Türkiye’de sosyoekonomik gelişmiş göstergeleri üzerinden iller altı grupta toplanmıştır. Temel alınan göstergeler üzerinden en gelişmiş iller birinci kademe iller, en gelişmemiş iller ise altıncı kademe iller olarak belirlenmiştir. En gelişmemiş illere yapılacak olan yatırımlarda sağlanacak destek unsurlarının sayısı ilin sosyal ve ekonomik gelişimin sağlamak açısından daha yüksek tutulmuştur. Örneğin 6. Bölgede yer alan Şanlıurfa ilinde bir yatırımcının yatırım yapması halinde Gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, gelir vergisi stopajı desteği, sigorta primi desteği, faiz desteği ve yatırım yeri tahsis gibi destekler sağlanmaktadır. Buna karşın benzer yatırım 1. Kademe il olan İstanbul’da yapıldığında bu desteklerin tamamından faydalanılamamaktadır. Bu desteklerle bölgeler arası gelişmişlik düzeyinin azaltılması hedeflenmektedir. Alınan desteklerle yatırımın %100’üne kadar geri dönüş sağlanabilmektedir.

Örneğin, 1.000.000 TL sabit yatırımı olan ve 100 işçi çalıştırılacak bir konfeksiyon yatırımının Diyarbakır ve Şanlıurfa’da (6. bölgede) yapılması ile İstanbul’da (1. bölgede) yapılması durumunda faydalanılacak destek tutarları örnek olarak aşağıdaki tabloda verilmiştir. Buna göre 1 milyon TL tutarındaki bir yatırım, 10 yıllık süre boyunca Diyarbakır ve Şanlıurfa’da toplamda 9,3 milyon TL teşvik avantajı sağlamaktadır. 1. Bölgede konfeksiyon yatırımları bölgesel teşvik kapsamında olmadığından dolayı bu bölgede yapılacak yatırımlarda sadece genel teşvik desteklerinden faydalanılabilmektedir. Bu nedenle Aynı yatırımın İstanbul’da yapılması durumunda sadece 180.000 TL’lik KDV indiriminden kaynaklanan teşvik avantajı söz konusu olacaktır.

Özetle, yatırım teşvik sistemi gelişmemiş bölgeler açısından yatırım ortamının iyileştirilmesi açısından önemli avantajlar sağlarken, bazı dönemlerde bir üst kademe yer alan illere de yapılan yasal düzenleme ile aynı teşviklerin sağlandığı görülmektedir. Bu durum uygulamada bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının artırmasına sebep olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yatırım, Yatırım Teşvik, Destek, Yatırım Teşvik Belgesi

BULANIK ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ YÖNTEMİ İLE KALSİT İŞLETMESİ YER SEÇİMİ

Mehmet SARICA

Öğr. Gör., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9908-3982

Zeynel BAŞIBÜYÜK

Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-2845-148X

ÖZET

Kalsit ülkemizde oldukça geniş coğrafyada bulunan, ticari değere sahip bir mineraldir. Hemen hemen hayatımızın her alanında kullanılan ve kullanım alanları gün geçtikçe artan bu değerli mineralin çıkarılıp işlenmesi için yapılacak yatırımın bölgesi; bulunduğu yerdeki hammadde özelliklerinin yanı sıra, konumdan kaynaklanan birçok etmenin de içinde bulunduğu değerlendirmeleri gerektirmektedir.

Karar problemleri hayatımızın bir parçasıdır. Karar verilecek olay; bir bireyin gündelik hayattaki sıradan bir seçimi olabileceği gibi, bir işletmenin vereceği çok yüksek maliyete sahip yatırımla alakalı da olabilir. Kalsit işletmelerinin kurulacağı yerin seçimi de bir karar problemidir. Kalsit cevherinin işlenmesi ve endüstriyel hammadde haline getirilmesi için kurulacak işletme oldukça maliyetlidir ve uzun vadeli olarak planlanan bir iştir. Maliyet ve işletmenin ömrü düşünüldüğünde kalsit işleme tesisinin kurulacağı yer oldukça önemli hale gelmektedir. Bu tür problemlere genel olarak yer seçim problemleri denmektedir ve yer seçim problemlerinin çözümünde Çok Ölçütlü Karar Verme yöntemleri kullanılmaktadır. Çok Ölçütlü Karar Verme ya da Çok Kriterli Karar Verme yöntemleri alternatifler arasından seçim yapmayı sağlamaktadır.

Çalışmamızda Çok Ölçütlü Karar Verme yöntemlerinden Bulanık Analitik Hiyerarşi Prosesi yöntemi kullanılmıştır. 5 il arasında sıralama 6 kriter kullanılarak yapılmıştır. Rezerve sahip olduğu bilinen illerden Bursa, İzmir, Kırşehir, Niğde ve Muğla çalışmada yer almıştır. Bölgelere göre değişen cevher özellikleri ve literatürdeki yer seçim çalışmaları incelenerek kriterler oluşturulmuştur. Bu kriterler; rezerv miktarı, saflık, ulaşım olanakları, kapatılmamış saha büyüklüğü, pazara yakınlık ve coğrafik yapı olarak belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Kalsit, Çok Ölçütlü Karar Verme, Yer seçimi, Analitik Hiyerarşi Prosesi

TÜRKİYE’DE BESLENMEYE DAYALI AKRİLAMİD MARUZİYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

DIETARY EXPOSURE ASSESSMENT OF ACRYLAMIDE IN TURKEY

Burcu SEZGİN

Öğr.Gör.Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,

ORCID: 0000-0003-0279-4839

ÖZET

Akrilamid, bazı gıdaların işlenmesi sırasında sıcaklıkla oluşan bir gıda toksinidir ve Uluslararası Kansere Araştırma Ajansı tarafından insanlar için olası karsinojen olarak 2A grubunda sınıflandırılmıştır. Akrilamid, toplumun sıklıkla tükettiği pek çok gıdanın içinde farklı düzeylerde bulunmaktadır. Akrilamid oluşumu özellikle patates kızartması, kuruyemiş, cips, bisküvi ve kahve gibi ürünlerde gözlenmektedir. Bunların yanında Türk kahvesi, baklava, tahin helvası ve simit gibi geleneksel gıda ürünlerinde de akrilamid oluşumu söz konusudur. Bu nedenle bireyler, beslenme alışkanlıklarına bağlı olarak hayatları boyunca farklı boyutlarda beslenme kaynaklı akrilamid maruziyeti yaşamaktadırlar. Akrilamid kaynaklı mevcut risklerin belirlenmesi ve bu risklerin en aza indirilebilmesi için yeni yaklaşımlar geliştirilebilmesi amacıyla maruziyet belirleme ve risk değerlendirme çalışmaları yapılması gerekmektedir.

Gıdalarda akrilamid oluşumunun gıdaların içinde bulunan aminoasitlerden ve glikoz gibi indirgen şekerlerden kaynaklandığı bilinmektedir. Pişirme süresi ve sıcaklığı yanında gıdanın bileşimi, türü, saklama koşulları akrilamid oluşumunu etkilediğinden benzer gıdalarda farklı akrilamid içeriği gözlenmektedir. Bu nedenle yaklaşık maruziyet belirlemede çeşitli gıda grupları için ortalama içerik değerleri kullanılması uygun olmaktadır. Gıdalarda akrilamid içeriğinin belirlenmesinde yaygın olarak sıvı kromatografisi ve gaz kromatografisi yöntemleri kullanılmaktadır.

Bu çalışmada, çeşitli analitik yöntemlerle analiz edilmiş bazı gıdaların akrilamid içerikleri değerlendirilmiştir. Bu amaçla Türkiye’de tüketilen bisküvi, cips, kahve çeşitleri, kuruyemişler ve baklava, helva, simit gibi bazı geleneksel yiyecekler seçilmiştir. Çeşitli gıda grupları için elde edilmiş içerik değerlerinin ortalamaları kullanılmıştır. Gıdaların ortalama akrilamid içeriklerinden yola çıkılarak porsiyon başına alınan akrilamid miktarları hesaplanmıştır. Porsiyon miktarları “Türkiye Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketici Bilgilendirme Yönetmeliği” nde belirtildiği şekilde belirlenmiştir. Farklı vücut ağırlıkları için tüketime bağlı risk değerlendirilmesi yapılmıştır. Çeşitli analitik yöntemlerden elde edilen içerik verilerinden yüksek doza maruz kalmak için tüketilmesi gereken porsiyon sayısı hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akrilamid, Akrilamid Maruziyeti, Gıda Toksinleri.

Abstract

Acrylamide is a heat-generated food toxicant formed during the processing of certain foods and is classified in Group 2A as a possible carcinogen to humans by International Agency for Research on Cancer. Acrylamide is found at different levels in many foods that society

consumes frequently. Acrylamide formation is especially observed in products such as French fries, nuts, chips, biscuits and coffee. Acrylamide formation is also present in the traditional food products such as Turkish coffee, baklava, tahini halva and simit. Therefore, individuals experience different amounts of dietary acrylamide exposure throughout their lives, depending on their eating habits. Exposure determination and risk assessment studies are required to identify the existing risks caused by acrylamide and to develop new approaches to minimize these risks.

It is known that the formation of acrylamide in foods is caused by amino acids and reducing sugars such as glucose. In addition to cooking time and temperature, the composition, type and storage conditions of the food affect the formation of acrylamide, so different acrylamide content is observed in similar foods. Therefore, it is appropriate to use average content values for various food groups in determining approximate exposure. Liquid chromatography and gas chromatography methods are widely used to determine the acrylamide content in foods.

In this study, acrylamide contents of some food products, analyzed by various analytical methods, were evaluated. For this purpose; biscuits, chips, coffee varieties, nuts and some traditional foods such as baklava, halva, simit; consumed in Turkey; were selected. The average values of the contents, obtained for various food groups, were used. The amount of acrylamide were calculated in portions based on the average content of the foods. Portion quantities are defined as stated in ‘Turkish Food Codex Food Labeling and Consumers Information Regulation’. Consumption-related risk assessment was carried out for diverse body weights. The number of portions that should be consumed for exposure to high dose was calculated from the content data obtained from various analytical methods.

Keywords : Acrylamide, Acrylamide Exposure, Food Toxicants.

COVID-19 PANDEMİSİNİN TEKNOKENT FİRMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MALATYA TEKNOKENT ÖRNEĞİ

Dr. Özge ÖZTÜRK

Malatya Teknokent Yön. A.Ş., ORCID: 0000-0002-8008-195X

ÖZET

İlk olarak Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan, hızla dünyayı etkisi altına alan ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından “pandemi” olarak ilan edilen Covid-19 hastalığı, ülkeleri sadece sağlık anlamında endişeye sokmamakta, aynı zamanda ekonomik olarak da olumsuz yönde etkilemektedir. Henüz ne zaman biteceği ve eski normal hayata geri dönülüp dönülemeyeceği belli olmayan bu pandemide çoğu kurum ve kuruluş ayakta kalabilmek için artık bu yeni normallere ayak uydurmak zorunda kalmıştır. Pandeminin ortaya çıkmasıyla beraber çoğu işletme esnek veya uzaktan çalışma, üretim veya hizmet hacmini küçültme, tedarikçileri veya müşterileri ile ilişkilerinde sıkıntı yaşama, elindeki ürünü nakite çevirme, iş yerini kapatma vs. gibi sorunlar yaşamaktadır. Bu sıkıntıları hafifletmek amacıyla devletler destek paketleri geliştirmiş ve şartları sağlayan firma yetkilileri bu desteklerden faydalanmıştır. Fakat sürecin ne zaman biteceği tahmin edilemediği için firmalar destek paketlerinden ziyade “Bu sürece nasıl ayak uydurabilirim?” diye düşünmeye başlamıştır. Bu sebeple bu süreçte sıkıntı yaşayan birçok işletme olduğu gibi bazı işletmeler de bu tehdit içeren durumu fırsata çevirip kazanç sağlayabilmiştir.

Bu çalışmada özellikle Covid-19 pandemisi sonrası yenilikçi girişimde bulunan ve Ar-Ge çalışmalarını yürüterek ayakta kalmak zorunda olan teknokent firmalarının durumunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmamız Malatya Teknokent bünyesinde faaliyet gösteren firmalar üzerinde gerçekleştirilmiştir. Covid-19 pandemisi sonrası tüm dünyada olduğu gibi değişen şartlar altında firmalarda meydana gelen değişiklikleri belirlemek üzere 18 soruluk bir anket geliştirilmiştir. Geliştirilen anketin çevrim içi formu oluşturularak, bağlantı bilgileri Malatya Teknokent'te faaliyet gösteren firma yetkilileri ile paylaşılmış ve veriler toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programı yardımıyla analiz edilmiş ve ortaya çıkan bulgular yorumlanarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Pandemisi, Koronavirüs, Teknokent/ Teknopark, Ekonomik Etki

**EMS-MUTAJENİZE EKMEK BUĞDAYI POPULASYONUNDA GA2-OKSİDAZ
(GA2OX3) MUTASYONLARININ TESPİTİ
DETECTION OF THE GA2-OXIDASE (GA2OX3) MUTATIONS IN EMS-
MUTAGENIZED POPULATION OF BREAD WHEAT**

Cüneyt UÇARLI

Dr. Araş. Gör., İstanbul Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-9526-576X

Özet

Gibberellinler (GA'lar), tohum çimlenmesi, gövde ve hipokotil uzaması, çiçeklenme indüksiyonu, kök büyümesi ve polen olgunlaşması dahil olmak üzere bitki büyümesi ve gelişimi boyunca çeşitli süreçlerin düzenlenmesinde önemli rol oynayan fitohormonlardır. Ayrıca, endojen GA seviyelerindeki bir azalma, tuzluluk, kuraklık ve soğuk gibi çeşitli streslere karşı bitki direncini artırır ve bu da GA'lerin bitki stres yanıtında da önemli roller oynadığını göstermektedir. Endojen biyoaktif GA seviyesi, GA'nın biyosentezi ve inaktivasyonu ile dengelenir. 2-oksoglutarat bağımlı dioksijenaz (GA2ox), biyoaktif GA seviyesini sınırlamak için giberellinleri ve bunların öncüllerini inaktive eder.

Artan gıda talebini karşılamak ve gıda güvenliğini sağlamak, artan dünya nüfusu ve aşırı iklim değişikliği (daha yüksek sıcaklıklar ve seller) nedeniyle büyük bir sorundur. Bundan dolayı, iyileştirilmiş besin ve stres toleransına sahip daha yüksek verimli yeni çeşitlere acil bir ihtiyaç vardır. Mutagenizasyon, genetik çeşitlilik yaratır ve mahsul ıslahında ve sürdürülebilir tarımda önemli bir araçtır. Kimyasal bir mutajen olan etil metan sülfonat (EMS), genellikle TILLING ("Targeting Induced Local Lesions IN Genomes") deneylerinde çokça kullanılır. EMS, aşırı DNA hasarı olmaksızın genomda rastgele dağılmış yüksek frekanslı nokta mutasyonlarının oluşmasını sağlar. Ters genetik teknikler ve moleküler tarama yöntemleri yardımıyla yeni fenotiplerle ilişkili mutasyonların tespiti ve özelliklerinin belirlenmesi mümkündür. Yüksek çözünürlüklü erime (HRM), mutasyon taramasında TILLING'e yardımcı olan bir PCR sonrası yöntemdir ve araştırmacıların, DNA bağlayıcı floresan boya yoluyla genetik varyasyonları (SNP'ler, mutasyonlar, metilasyon) hızlı ve etkin bir şekilde keşfetmelerini sağlar.

Bu çalışmada, ilk olarak buğday *TaGA2ox3* geni, 1. tur PCR'de A-genomu ve B-genomuna özgü primerler kullanılarak çoğaltıldı. Daha sonra, seyreltilmiş 1. tur PCR ürünleri, *TaGA2ox3* genini taramak için ayrı ayrı 11 yuvalanmış primer çifti ile çoğaltıldı. *TaGA2ox3*'teki olası mutasyonlar, PCR sonrası HRM analizi kullanılarak tespit edildi. 600 hatlık EMS ile mutasyona uğratılmış buğday popülasyonu arasında toplam 70 olası *TaGA2ox3* varyantı belirlenmiştir. 70 varsayılan varyanttan 34 varyant A genomunda ve 36 varyant ise B genomunda tespit edildi. Mutasyon tipini saptamak ve daha ileri analizler için 23 örnek dizilendi.

Anahtar Kelimeler: *TaGA2ox3*, *Triticum aestivum*, HRM, Ters Genetik, Mutasyon Taraması, EMS

Abstract

Gibberellins (GAs) are a class of phytohormones that play an important role in modulating diverse processes throughout plant growth and development, including seed germination, stem and hypocotyl elongation, flowering induction, root growth, and pollen maturation. In addition, a decrease in endogenous GA levels increases plant resistance to various stresses, such as salinity, drought, and cold, indicating that GAs play important roles in plant stress response. Endogenous bioactive GA levels are balanced by biosynthesis and deactivation of GA. 2-oxoglutarate-dependent dioxygenase (GA2ox) deactivates GAs from gibberellins and their precursors to limit bioactive GA levels.

In order to meet the growing food demand and ensure food security is a major challenge in the face of growing world population and extreme climate change, such as higher temperatures and floods. Therefore, there is an urgent need for new higher yielding varieties with improved nutrient and stress tolerance. Mutagenesis creates genetic diversity and an important tool in crop improvement and sustainable agriculture. Ethyl methane sulphonate (EMS), a chemical mutagen, is usually used in TILLING (Targeting Induced Local Lesions IN Genomes) experiments. EMS provides a high frequency of point mutations distributed randomly in the genome without excessive DNA damage. Detection of mutations associated with new phenotypes and determination of their characteristics is possible with the help of reverse genetic techniques and molecular screening methods. High-resolution melting (HRM) is a post-PCR method, which helps TILLING in mutation screening, allows researchers to quickly and efficiently discover genetic variations (SNPs, mutations, methylation) via a DNA-binding fluorescent dye.

In the study, firstly, wheat *TaGA2ox3* gene was amplified using A-genome and B-genome specific primers in 1st round PCR. Then, diluted 1st round PCR products were amplified with 11 nested primer pairs separately to scan *TaGA2ox3* gene. The putative mutations in *TaGA2ox3* were detected using post-PCR HRM analysis. Total of 70 putative *TaGA2ox3* variants were determined among 600 lines of EMS-mutagenized wheat population. Of the 70 putative variants, 34 variants were detected on A genome and 36 variants on B genome. 23 samples were sequenced to detect the mutation type and further analysis.

Keywords: *TaGA2ox3*, *Triticum aestivum*, HRM, Reverse Genetics, Mutation Scanning, EMS

DİVRİĞİ ULU CAMİ VE DARÜŞŞİFASINDA FİĞÜRLER

Kifayet ÖZKUL

Öğr. Gör., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, ORCID 0000-0001-5778-9557

ÖZET

Türklerin İslamiyet'i kabulü ve ilerleyen süreçlerde Anadolu'ya yerleşmesi ile başlayan Anadolu mimarisine İslam medeniyeti bezemeleri mühür vurmuştur. Başkent Konya olmak üzere çevredeki illerde; resmi, dini ve sivil mimari yapılar taş bezemeler ile süslenmiştir. Bu mimari yapılaşma çerçevesinde taşı dantel gibi işlemişler; her bir mimari yapıda uygulanmış olan birbirinden farklı geometrik desenler, bitkisel bezemeler, yazı karakterleri ve sembolik figürlerle birlikte zarafete dönüştürmüşlerdir. Bu yapılardan Sivas şehri Divriği ilçesinde bulunan ve dünyada eşi benzeri olmayan, 1985 yılında UNESCO Dünya Miras Listesine giren ilk mimari yapı ve kültürel varlık olarak yer alan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası; dört taç kapısı olan ve her bir kapısının üzerindeki desenler ve anlamlarıyla taş oymacılığına son noktayı koymuş muhteşem bir yapıdır. Anadolu Selçuklu döneminde bitişik olarak yapılmış, bir kadın ve erkeğin yaptırdığı tek eserdir. Ayrıca mimarı Ahlatlı Hürrem şahın da yapmış olduğu tek eserdir. Bu çalışmada taş işlemlerindeki sırları hala çözümlenememiş, simetrik ve aynı gibi görülse de birbirinden farklı bezemeleri bulunan Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası'nın kapılarında beliren gölge insan figürleri, bezemelere işlenmiş sembolik figürler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sivas Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası, Taç Kapılar, Figürler, Gölgeler.

ABSTRACT

The ornaments of Islamic civilization stamped the Anatolian architecture, which started with the acceptance of Islam by the Turks and their settlement in Anatolia in the following processes. In the surrounding provinces, including the capital city Konya; official, religious and civil architectural buildings are decorated with stone ornaments. Within the framework of this architectural construction, they embroidered the stone like lace; They have transformed them into elegance with different geometric patterns, floral ornaments, typefaces and symbolic figures applied in each architectural structure. Among these buildings, Divriği Ulu Mosque and Hospital, which is located in the Divriği district of Sivas, is the first architectural structure and cultural property that was unique in the world and entered the UNESCO World Heritage List in 1985; It is a magnificent structure with four crown gates and with the patterns and meanings on each door that put the ultimate in stone carving. It is the only work built by a man and a woman adjacent to the Anatolian Seljuk period. In addition, it is the only work that its architect Hürrem Shah from Ahlat has also made. In this study, the secrets of the stonework are still unresolved, the shadow human figures appearing on the doors of the

Divriği Great Mosque and Hospital, which have different decorations, although they are seen as symmetrical and the same, and the symbolic figures embroidered with the ornaments will be examined.

Keywords: Sivas Divriği Ulu Mosque and Hospital, Crown Doors, Figures, Shadows.

DİVRİĞİ ULU CAMİ VE DARÜŞŞİFASINDA HAYAT AĞACI MOTİFLERİ

Kifayet ÖZKUL

Öğr. Gör., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, ORCID 0000-0001-5778-9557

ÖZET

Anadolu’da mimari yapılaşmada kullanılmış olan Taş, sadece binayı inşa etmekle kalmayıp bezemelerle şekillendirilip süsleme unsuru olarak da kullanılmıştır. Taş işlemeciliğinde oldukça gelişmiş ve Anadolu’ya Türkler ile göç etmiş olan taş ustaları, yerleştikleri yerlerdeki ustalar ile birlikte birbirlerinden etkilenecek sanatlarını taşa zarafetle işlemişlerdir. Yapıları geometrik desenler, bitkisel motifler, figüratif bezemeler, yazı karakterleri ile süslemişlerdir. Bu süsleme unsurlarından olan Hayat Ağacı motifi Anadolu Selçuklularında dini ve sivil mimaride kullanılmış ve taşıdığı sembolik anlamlarla önemli bir yere sahip olmuştur. Anadolu Selçuklu sanatında erken dönemlerde genel olarak tek başına kullanılmış olan hayat ağacı, sonraki dönemlerde hayvan figürleri, motifler ve efsanevi yaratıklar ile birlikte uygulanmıştır. Ağacın önemli olmasının sebepleri arasında kökleri ile ecdadını, gövdesi ile şu anki yaşamını, dalları ile gelecekteki neslini de sembolize ettiği gibi; ölümsüzlük ve sonsuzluk kavramları da bulunmaktadır. Anadolu Selçukluları hayat ağacı motifini sadece süsleme unsuru olarak değil, hayat ağacının bünyesinde var olduğunu düşündükleri gizli ve ruhani varlıkların güçlerine karşı duydukları saygıdan dolayı da kutsal olarak kabul etmiş ve kullanmışlardır. Hayat ağacı bezemelerinin uygulandığı yapılardan birisi de Sivas Divriği Ulu Cami ve Darüşşifasıdır. Bu çalışmada Sivas Divriği Ulu Cami ve Darüşşifasında bulunan hayat ağacı bezemeleri ve sembolleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sivas Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası, Hayat Ağacı, Taş İşleme, Anadolu Selçuklu Dönemi.

ABSTRACT

Stone, which was used in architectural construction in Anatolia, not only built the building, but was also used as an ornamental element by shaping it with ornaments. The stonemasons, who were highly developed in stonemasonry and immigrated to Anatolia with the Turks, were influenced by each other together with the masters in the places they settled, and they embroidered their arts on stone with grace. They adorned the buildings with geometric patterns, floral motifs, figurative decorations, and typefaces. The Tree of Life motif, one of these decorative elements, was used in religious and civil architecture in the Anatolian Seljuks and has an important place with its symbolic meanings. The tree of life, which was generally used alone in the early periods in Anatolian Seljuk art, was applied together with animal figures, motifs and legendary creatures in later periods. Among the reasons why the tree is important is that it symbolizes its ancestors with its roots, its current life with its trunk, and its future

generation with its branches; There are also concepts of immortality and eternity. The Anatolian Seljuks accepted and used the tree of life motif not only as an ornamental element, but also as a sacred respect for the powers of the secret and spiritual beings they thought to exist within the tree of life. One of the buildings where tree of life decorations are applied is Sivas Divriği Ulu Mosque and Hospital. In this study, the decorations and symbols of the tree of life found in Sivas Divriği Ulu Mosque and Hospital will be examined.

Keywords: Sivas Divriği Ulu Mosque and Hospital, Tree of Life, Stone Processing, Anatolian Seljuk Period.

BİYOJEN AMİNLERİN OLUŞUMU, DETOKSİFİKASYON MEKANİZMALARI VE İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ

FORMATION OF BIOGENIC AMINES, DETOXIFICATION MECHANISMS AND EFFECTS ON HUMAN HEALTH

Mehmet Fuat GÜLHAN

Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Tıbbi ve Aromatik
Bitkiler Programı, Aksaray, TÜRKİYE, Orcid: 0000-0003-4838-1597

Özet

Biyojen aminler proteince zengin ve fermente gıdalarda mikrobiyal faaliyetler sonucu meydana gelen ve yüksek konsantrasyonlarda toksik etki gösterebilen bileşiklerdir. Dekarboksilaz aktivitesine sahip mikroorganizmaların yanı sıra özellikle proteince zengin bitkisel ve hayvansal ürünlerdeki proteinlerin parçalanması sonucu meydana gelebilirler. Kimyasal yapılarına göre alifatik, aromatik ve heterosiklik olarak sınıflandırılırlar. Gıda ürünlerinin tazelik ve kalite kriterlerinin belirlenmesinde indikatör olarak kullanılmaktadırlar. Biyojen aminlerin gıdalarda yaygın olarak oluşan çeşitleri arasında histamin, spermidin, tiramin, β -feniletilamin, putresin spermin ve kadaverin gösterilebilir. Balık ürünleri, süt ürünleri, et ürünleri, fermente sebzeler, soya ürünleri, fermente alkollü içecekler yüksek oranlarda biyojen amin içeren gıda ürünleridir. İnsan vücudunda birçok fizyolojik fonksiyonun gerçekleştirilmesinde önemli görev üstlenmesine rağmen yüksek konsantrasyonlarda alındığında çeşitli toksik etkiler gösterebilirler. Toksik olabilmeleri sebebiyle gıdaların içerdikleri biyojen amin çeşitleri ve konsantrasyonları önemlidir. Gıdalardaki çeşit ve miktarı; gıdanın bileşimi, mikrobiyal aktivite ve depolama sırasında mikrobiyal gelişimi etkileyen sıcaklık, su ve pH gibi faktörler, olgunlaşma süresi ve ambalajlama koşullarından etkilenmektedir. Normal şartlar altında insan vücuduna gıdalar vasıtasıyla alınan biyojen aminler sindirim sistemindeki monoaminoksidaz, diaminoksidaz ve histamin-N-metil transferaz enzimleriyle detoksifiye edilebilmektedirler. Böylece biyojen aminlerin metabolize olmadan kana karışmaları engellenerek toksik etki göstermeleri önlenmektedir. Bu enzimatik mekanizmaların düzgün işlememesi durumunda çeşitli toksisite etkileri görülebilmektedir. Aminler içerisinde en çok toksikolojik etki gösterenler histamin, β -feniletilamin ve tiramin olarak belirtilmektedir. Biyojen aminler; bağırsak, rahim ve solunum sisteminin düz kaslarını uyarma, gastrik asit salgılanmasını kontrol etme, noradrenalin ve adrenalin miktarını arttırma, tükürük ve salya oluşumuna yol açma, kan şekerini yükseltme, kalp atışını hızlandırma damar daralmasına ve migren sebebi, hipotansiyona ve hipertansiyona neden olma gibi pek çok farmakolojik özelliklere sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Biyojen aminler, dekarboksilasyon, histamin, tiramin, kadaverin, putresin β -feniletilamin

Abstract

Biogenic amines are compounds that occur as a result of microbial activities in protein-rich and fermented foods and can show toxic effects in high concentrations. They are formed as a result of the breakdown of proteins in plant and animal products rich in protein, as well as microorganisms with decarboxylase activity. They are classified as aliphatic, aromatic and heterocyclic according to their chemical structure. They are used as indicators in determining the freshness and quality criteria of food products. Common varieties of biogenic amines in foods include histamine, spermidine, tyramine, β -phenylethylamine, putrescine spermine and cadaverine. Fish products, dairy products, meat products, fermented vegetables, soy products, fermented alcoholic beverages are food products containing high levels of biogenic amines. Although they play a role in the realization of many physiological functions in the human body, they may show various toxic effects when taken in high concentrations. The types and concentrations of biogenic amines contained in foods are important because they can be toxic. Types and amount of foods; The composition of the food, microbial activity and factors such as temperature, water and pH that affect microbial growth during storage are affected by ripening time and packaging conditions. Under normal conditions, biogenic amines taken into the human body through food are detoxified by monoaminoxidase, diaminoxidase and histamine-N-methyl transferase enzymes in the digestive system. Thus, toxic effects can be prevented by preventing biogenic amines from entering the blood without being metabolized. If these enzymatic mechanisms do not function properly, various toxicity effects can be seen. Among the amines, the most toxicological effects are indicated as histamine, β -phenylethylamine and tyramine. Biogenic amines have many pharmacological properties such as stimulate the smooth muscles of the intestine, uterus and respiratory system, control of gastric acid secretion, increase of amount of noradrenaline and adrenaline, saliva and saliva formation, increase of blood sugar, accelerate heartbeat, vasoconstriction and migraine, hypotension and hypertension.

Keywords: Biogenic amines, Decarboxylation, Histamine, Tyramine, Cadaverine, Putrescine β -phenylethylamine

FERMENTE İÇECEKLERİN FONKSİYONEL ÖZELLİKLERİ VE SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ

EFFECTS ON HEALTH AND FUNCTIONAL FEATURES OF FERMENTED BEVERAGES

Mehmet Fuat GÜLHAN

Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Programı, Aksaray, TÜRKİYE, Orcid: 0000-0003-4838-1597

ÖZET

Dünya nüfusundaki hızlı artış ve ortaya çıkan sağlık problemleri, insanların sağlıklı beslenmeye olan ilgisini arttırmış ve sentetik ilaçların yerine bitki kaynaklı geleneksel tedavi yöntemlerine yönelmesine neden olmuştur. Son yıllarda besin içeriği zengin, biyoyararlılığı yüksek fonksiyonel gıdaların sağlık üzerindeki olumlu etkilerinin bilinmesi bu durumu daha da popüler hale getirmiştir. Fonksiyonel gıdaların oluşturulmasındaki yöntemlerden birisi fermantasyondur. Temel olarak fermantasyon duruma göre katı, sıvı, katı-sıvı faz olmak üzere 3 farklı şekilde gerçekleştirilmektedir. İnsanlar bu yöntemi çok eski zamanlardan bu yana gıda üretmek ve gıdaları korumak için kullanmışlardır. Fermantasyon sadece gıdaların bozulmadan korunmasına değil aynı zamanda esansiyel aminoasit ve vitaminlerin senteziyle gıdaların besin değerini ve besinlerin sindirilebilirliğinin artmasına, çiğ besinlerde bulunan fitat gibi anti-besinsel faktörlerin oluşmasının önlenmesine ve besinlerdeki toplam polifenol içeriğinde artışa imkan sağladığı da bilinmektedir. Fermente içecekler bakteri, maya ve mantar türleri kullanılarak ve bir dizi enzimatik reaksiyon sonucu oluşan ürünlerdir. Literatür araştırmaları, son yıllarda geleneksel fermente ürünlerin yanında çok çeşitli hammadde, üretim teknolojileri ve mikroorganizmalar kullanılarak üretilen birçok fermente içecek olduğunu ortaya koymaktadır. Dünya genelinde meyve-sebze ve süt esaslı içecekler başta olmak üzere çok fazla sayıda fermente içeceğin üretildiği tahmin edilmektedir. İçecek olarak yaygın tüketilen fermente ürünler; fermente sebzeler, fermente soya ve diğer baklagiller, fermente tahıl ürünleri, fermente süt ürünleridir. Yapılan *in vivo* ve *in vitro* çalışmalar ile fermente ürünlerin sahip olduğu fonksiyonel bileşenler sayesinde insanların pek çok hastalığa yakalanmasının önlenmesi ve hastalıkların iyileştirilmesinde terapötik etkilerinin olduğunu bildirilmiştir. Terapötik etkileri arasında; antimikrobiyal, antioksidan, probiyotik, kolesterol düşürücü ve antihipertansif etki, intestinal detoksifikasyon, hücre poliferasyonun önlenmesi, antiproliferatif ve östrojenik etkiler, osteoporoz semptomlarını azaltması gösterilmektedir. Sonuç olarak dünya genelinde fermente ürünlerin faydalı bileşiklere sahip olmalarından dolayı fonksiyonel özellikleri ve terapötik faydaları daha iyi anlaşılmıştır. Bu ürünlerle ilgili mikrobiyolojik ve biyokimyasal araştırmalarının genişletilmesi aynı zamanda sağlık üzerindeki etkilerinin geniş kapsamda çalışılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fementasyon, Fermente içecek, Fonsiyonel gıda, Terapötik etki

Abstract

The rapid increase in the world population and the emerging health problems have increased the interest of people in healthy nutrition and caused them to turn to plant-based traditional treatment methods instead of synthetic drugs. Knowing the positive effects of nutrient-rich, highly bioavailable functional foods on health in recent years has made this situation even more popular. One of the methods in the creation of functional foods is fermentation. Basically, fermentation can take place in 3 different ways, namely solid, liquid, solid-liquid phase, depending on the situation. People have used this method since ancient times to produce and preserve food. Fermentation is known not only to preserve foods without spoiling, but also to increase the nutritional value and digestibility of foods with the synthesis of essential amino acids and vitamins, to prevent the formation of anti-nutritional factors such as phytate in raw foods, and to increase the total polyphenol content in foods. Fermented beverages are products that are produced by using bacteria, yeast and fungi and as a result of a series of enzymatic reactions. Literature studies reveal that there are many fermented beverages produced using a wide variety of raw materials, production technologies and microorganisms in addition to traditional fermented products. It is estimated that a large number of fermented beverages are produced worldwide, especially fruit and vegetable and milk-based beverages. Fermented products commonly consumed as beverages; fermented vegetables, fermented soy and other legumes, fermented grain products, fermented dairy products. In vivo and in vitro studies, it has been reported that fermented products have therapeutic effects in preventing many diseases and curing diseases thanks to the functional components of fermented products. Among its therapeutic effects; It has been shown to have antimicrobial, antioxidant, probiotic, cholesterol lowering and antihypertensive effect, intestinal detoxification, prevention of cell proliferation, antiproliferative and estrogenic effects, and reduce osteoporosis symptoms. As a result, the functional properties and therapeutic benefits of fermented products are better understood worldwide due to their beneficial compounds. Microbiological and biochemical research on these products should be expanded and their health effects should be studied in a wide range.

Keywords: Fermentation, Fermented beverage, Functional food, Therapeutic effect

HALK BİLİMİ SAYI SEMBOLİZMİ BAĞLAMINDA YEDİ SAYISI

Dr. Halil BUNSUZ

ORCID: 0000-0001-9291-9214

Edebiyat, tarih boyunca insanoğlunun duygu ve düşüncelerini ifade ettiği önemli bir araç olmuştur. Her milletin kendine özgü şekilde oluşturduğu edebiyat, genel manada insanların korku, umut, amaç ve inançları gibi pek çok konuda kayda değer bilgiler verir. Bu bilgiler, halk edebiyatı ürünlerinde oldukça yoğun ve nitelikli şekilde yer alır. Bu bağlamda halk edebiyatı, içerisinde barındırdığı zengin unsurlarla araştırmacıların dikkatini çekmektedir. Çünkü bir milleti meydana getiren, onları bir arada tutan ve geleceğe hazırlayan unsurlar halk edebiyatı ürünleri içerisinde gizlidir. Geçmişten günümüze halk edebiyatı içerisinde doğumdan, ölüm ve ötesine kadar uzanan süreç kapsamında kullanılan kelime, kavram, değer, sembol gibi birçok unsur araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Toplumların bahsedilen unsurlara kendi dünyalarında yükledikleri bazı anlamlar vardır. Bu anlamların yüklendiği unsurlardan birisi de matematiksel olarak taşıdığı değerın ötesine geçerek farklı anlam ve değer kazanan sayılardır. Bu sebeple araştırmacıların dikkatini çeken unsurlardan birisi de sayılar olmuştur. Temeli, bilinmeyen zamanlarda atılan ve insanlık tarihi boyunca günlük yaşamdaki basit gereksinimlerden hayati gerekliliklere kadar geniş bir alanda kullanılan sayıların halk edebiyatı ürünlerinde inanç, ikaz, deneme vb. gibi birçok hususta kullanıldığı görülmektedir. Yapılan incelemelerde halk edebiyatı ürünlerinde temeli mitolojiye kadar uzanan üç, dört, beş, yedi, dokuz ve kırk rakamlarının yoğun bir şekilde kullanıldığı dikkat çekmektedir. Halk edebiyatı ürünlerine ve geçiş dönemi örneklerine bakıldığında bu sayılara bazı özel anlamlar yüklendiği tespit edilmiştir. Bu bildiride ise yedi rakamının Anadolu sahası halk anlatımlarında, halk şiirinde, kalıplaşmış ifadelerde ve geçiş dönemi örneklerinde kullanım amaçları ve şekilleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Halk Edebiyatı, Sayı Simgeciliği, Sayı Sembolizmi, Yedi Sayısı

**RADYASYONUN NEDEN OLDUĞU DALAK VE PANKREAS DNA HASARINA
KARŞI QUERCETİN ROLÜNÜN COMET ASSAY İLE BELİRLENMESİ**

Gözde Özge ÖNDER

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı,
0000-0002-0515-9286

Münevver BARAN

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Eczacılık Temel Bilimleri Anabilim
Dalı, 0000-0003-0369-1022

Fazile Cantürk TAN

Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Biyofizik Anabilim Dalı, 0747-2209-0000-0002

Pınar Alişan SUNA

Doktora Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim
Dalı, 0000-0002-6861-416X

Tuğçe Merve ÖZYAZGAN

Uzm. Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı, 0000-
0002-4145-6907

Oğuz Galip YILDIZ

Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı,
0000-0001-7033-2949

Arzu YAY

Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı,
0000-0002-0541-8372

Kanser tedavisinde sıklıkla kullanılan radyoterapi yöntemi, sağlıklı dokularda uzun süreli veya kalıcı yan etkilere neden olabilmektedir. Bu etkileri en aza indirebilmek için son yıllarda antioksidan özelliklere sahip bitkisel kaynakların kullanımı üzerinde durulmaktadır. Çalışmamızın amacı iyonize radyasyon uygulamasının sıklıkla gözardı edilen dalak ve pankreas dokuları üzerinde oluşturabileceği DNA hasarına karşı, güçlü bir antioksidan olan quersetin'in olası önleyici ya da tedavi edici etkilerinin incelenmesidir.

Çalışmada, 60 adet erkek sıçan ile kontrol (K, n=10), sham (S, %1 etanol, 5 gün, n=10), radyasyon (R, 10 Gy tek doz), quersetin (Q, 50 mg/kg/gün, gavaj, 5 gün), radyasyon+quersetin (R+Q, 10 Gy tek doz radyasyon+50 mg/kg/gün quersetin, gavaj, 5 gün) ve quersetin+radyasyon (Q+R, 50 mg/kg/gün quersetin, gavaj, 5 gün+10 Gy tek doz radyasyon) olmak üzere 6 grup oluşturuldu. Son uygulamadan 24 saat sonra anestezi altında dalak ve pankreas dokuları çıkarıldı. Deney gruplarına ait dalak ve pankreas dokularında DNA hasarını belirlemek amacıyla alkali comet assay yöntemi kullanıldı.

Sıçanların tüm vücut gama radyasyonuna maruz kalması sonucunda tüm comet verileri değerlendirildiğinde, R grubunda diğer gruplara göre dalak dokusunda comet parametrelerinde anlamlı bir artış olduğu gözlemlendi. Quersetin'in önleyici ve tedavi edici olarak verildiği sırasıyla Q+R ve R+Q gruplarında ise comet değerlerinin kontrol grubuna yakın olduğu belirlendi. Pankreas dokusundaki DNA hasarı R grubunda kontrol grubuna göre oldukça artış gösterdiği belirlendi. R+Q ve Q+R gruplarında DNA hasarında kontrol grubuna yakın olduğu belirlendi.

Quersetin'in önleyici ya da tedavi edici olarak uygulanması arasında önemli bir farkın olmadığı görüldü.

Sonuç olarak iyonize radyasyonun dalak ve pankreas dokularında DNA hasarına neden olduğu görüldü. Quersetinin ise bu hasara karşı koruyucu ya da önleyici olabileceği sonucuna varıldı.

Anahtar kelimeler: Radyasyon, Quersetin, Dalak, Pankreas, Comet assay

ANTİK YUNAN'DA KADIN
WOMEN IN THE ANCIENT GREECE

Çiğdem YILDIZDÖKEN

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, Orcid No: 0000-0001-8521-5710

Hazal AYDIN

Öğr., İnönü Üniversitesi, Orcid No: 0000-0003-4650-2180

ÖZET

Toplumsal cinsiyet, insanın kadın ve erkek oluşuna göre kadına ya da erkeğe toplumsal alanda verilen rollerle biçimlenen sosyal ve kültürel bir meseledir. Toplumsal cinsiyet bir mesele olarak modern dönem Aydınlanmacı anlayışla kendini belli ederek sosyal ve demokratik yönetimlerin “eşitlik” idealleriyle modern düşüncenin siyasi tarihinde yer edinmiştir. Bu bakımdan toplumsal cinsiyet meselesinin öncelikle insanın insan olma değeri açısından önem ve mahiyetinin ne olduğu sorunu ile yakından ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Bu türden bir bakış açısı ise ele alınan araştırma kapsamında toplumsal cinsiyet meselesinin; kadının ve erkeğin insan olma açısından doğasının ne olduğunun ve kadının ya da erkeğin ait olduğu toplumdaki sosyal algıdaki yerinin ele alınmasını gerektirir. Öyle ki cinsiyet rollerinin belirlenmesinde, her bir toplumun kendi benimsedikleri kültürel faktörlerle ortaya çıkan koşullar önem taşımaktadır. Dolayısıyla her toplum yapısı çağdan çağa değişkenlik gösterdiği gibi aynı çağda da toplum yapıları arasında farklar bulunmaktadır. Bu değişkenliğin en önemli nedeni toplum varlığının statik bir olgu olmamasından ileri gelmektedir. Bu anlamda evrimleşen düşüncelerle beraber toplumsal cinsiyet rolleri de değişiklik göstermektedir. Bu bakımdan tarihsellik içinde değişkenlik gösteren düşünceler, kadının doğasının ve kadından beklenen sorumlulukların ne olduğunu da biçimlendirerek kadın kavramının düşünürlerle düşünce üretimi tarihinde sorunsallaşmasına yol açmıştır. Bu nedenle çalışmada Antikite’nin Arkhaik ve Klasik dönemini dikkate alarak Grek düşüncesinde önemli bir rol oynayan Halk ozanlarından Hesiodos’un, epik ozan Homeros’un, Antik tarihçilerden Herodotos’un, Attika’nın üç büyük tragedya ozanlarından Aiskhylos, Sophokles, Euripides’in ve Pre-Sokratik düşünürlerin fragmanlarıyla birlikte Platon’un, Aristoteles’in eserlerine başvurularak kadın kavramının Grek düşüncesinde ne anlam ihtiva ettiği araştırılmaktadır. Buna bağlı olarak çalışmada Atina ve Sparta polis’inin koşulları gözetilerek dönemin cinsiyet ilişkilerinde kadının sosyal hayatındaki rollerinin neler olduğunun da izi sürülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Antik Yunan, Kadın, Erkek, Demokrasi

Abstract

Gender is a social and cultural issue that is shaped by the roles assigned to women or men in the social sphere, depending on whether a person is a man or a woman. Gender as an issue manifested itself with the understanding of Enlightenment in the modern period and gained ground in the political history of modern thought with the ideals of “equality” of social and democratic governments. In this respect, it is understood that the gender issue is closely related to the question of what is the importance and nature of humanity in terms of being a human. Such a point of view is, within the scope of the study discussed, the issue of gender; it requires addressing the nature of men and women in terms of being a human, and the place of women or men in social perception in the society they belong to. In the identification of gender roles,

the conditions arising from the cultural factors adopted by each society are crucial. Therefore, as every social structure varies from age to age, there are differences between the social structures in the same age. The most important reason for this variability arises from the fact that community existence is not a static phenomenon. In this sense, the gender roles also differ together with the evolving ideas. In this respect, the thoughts varying within historicity have shaped the nature of women and what the responsibilities expected from women are, and caused the concept of woman to become problematic in the history of thought production with the philosophers. Therefore, taking into account the Archaic and Classical periods of Antiquity, referring to the works of Hesiodos, one of the folk poets who played an important role in Greek thought, the epic poet Homer, the ancient historians Herodotos, the three great tragedy poets of Attica, Aiskhylos, Sophocles, Euripides and, along with the fragments of Pre-Socratic philosophers, as well as the works of Plato and Aristotle, the meaning of the concept of woman in the Greek thought will be investigated. Accordingly, taking into account the conditions of Athens and Spartapolis, the role of women in the social life of women in the gender relations of the period will be examined in this study.

Keywords: Ancient Greece, Women, Men, Democracy.

YENİLİKÇİ GİRİŞİMCİLİK FAALİYETLERİNDE TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSLERİNİN ÖNEMİ

Dr. Özge ÖZTÜRK

Malatya Teknokent Yön. A.Ş., ORCID: 0000-0002-8008-195X

ÖZET

Ülkelerin gelişmişlik seviyesine bakıldığında yenilikçi girişimcilik faaliyetlerinin ne kadar büyük öneme sahip olduğu günümüzde artık tartışılmaz bir gerçektir. Yenilikçi girişimcilik ile bilgi kullanılarak, ticarileşebilir yeni ürünler ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Yenilikçi girişimcilik vasıtasıyla bilginin sanayiye aktarılması ve değere dönüşmesi söz konusudur. Burada bahsi geçen bilgi özellikle akademik sahadaki bilgidir. Yenilikçi fikirlerin en çok üretildiği, bilginin sanayideki teknolojiye aktarıldığı noktada akademisyenler, üniversite öğrencileri ve mezunları toplumun diğer kesimlerine nazaran daha çok ön plana çıkmaktadır.

Teknoloji transfer ofisleri özellikle üniversitelerdeki akademik bilginin sanayiye aktarılması veya ticarileşmesi noktasında köprü vazifesi gören yapılardır. Bu yapılar sayesinde bilgi ve teknoloji, bir kişiden bir kuruma, bir kurumdan bir kuruma, bir ülkeden bir ülkeye gibi çeşitli taraflar arasında daha sağlıklı yollarla ve tarafları zarara uğratmadan iletilmektedir. Farkındalık ve bilgilendirme, destek programlarından yararlanma, üniversite sanayi iş birliği ve fikri sınai mülkiyet hakları konuları gibi birkaç modülden oluşan teknoloji transfer ofislerinin bir ayağını girişimcilik faaliyetleri oluşturmaktadır. Bu noktada özellikle yenilikçi fikre sahip akademisyen, üniversite öğrencileri ve mezunlar, girişimde bulunma noktasında ciddi desteklere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu sebeple teknoloji transfer ofislerinin varlığı ve destek sağlama noktasında sahip oldukları bazı özellikleri oldukça önemlidir.

Küresel rekabetin hızla artması, yenilikçi girişimcilik faaliyetlerinin önemini daha belirgin hale getirmiştir. Ayrıca akademisyenlerin, üniversite öğrencilerinin ve mezunlarının almış oldukları akademik eğitim sayesinde, bu rekabet ortamında daha etkin rol aldıkları düşünülmektedir. Bu bilgiler ışığında bu çalışmada, ilgili literatür taraması yapılarak teknoloji transfer ofislerinin özellikle akademisyen, üniversite öğrencileri ve mezunlarının yenilikçi girişimcilik faaliyetlerini destekleme noktasında önemi açıklanmaya çalışılmıştır.

Sonuç olarak bu çalışma kapsamında elde edilen literatür verilerine ve dayanılarak araştırmacılara, teknoloji transfer ofisi çalışanlarına ve yöneticilere öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji Transfer Ofisi (TTO), Yenilikçilik, Girişimcilik, Yenilikçi Girişimcilik

GİZLİ KONDENSERLİ BUZDOLAPLARINDA TÜRBÜLANSIN KONDENSER ISISINA ETKİSİ

EFFECT OF TURBULANCE ON CONDENSER HEAT IN HOT WALL CONDENSER REFRIGERATORS

Serdar ARAR

Arş. Gör. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, 0000-0003-3828-2077

ÖZET

Buzdolabı, soğutucu bir akışkan buharını sıkıştırarak gıdaları uzun süre saklanmasını sağlayan bir soğutma makinasıdır. Düşük basınç ve sıcaklıkta evaporatöre gelen akışkan burada sıvı-buhar kırıışımıdır. Akışkan, evaporatördeki gıdalardan aldığı ısı ile gaz haline gelir. Gaz haline gelen akışkan bir kompresör ile yüksek basınç ve sıcaklığa basılır ve kondensere girer. Kondenser, akışkanın gıdalardan aldığı ısıнын atmosfere atılmasını sağlar. Kondenser çıkışında sıvı hale gelen akışkanın basıncı bir kısılma vanası ile evaporatör basıncına getirilir.

Harici ve gizli olarak iki çeşit kondenser buzdolaplarında kullanılmaktadır. Harici kondenserlerde hava ile kondenser yüzeyi arasındaki ısı geçişi, doğal ya da zorlanmış taşınım ile gerçekleşir. Doğal ısı taşınımı, ufak dirençlerle karşılaştığında bile sorun yaratmaktadır. Bu nedenle ısı geçişi bir fan kullanılarak zorlanmış konveksiyon olarak tercih edilmektedir.

Son zamanlarda estetik sebepler ve harici kondenserdeki boruların temizlenmesi gibi sebeplerden dolayı gizli kondenserler buzdolaplarında kullanılmaya başlanmıştır. Gizli kondenserler, buzdolapların yan kısımlarında, dış yüzey plakasına temas eden alüminyum, çelik ya da bakır borulardan oluşur. Kondensere evaporatöre ısı geçişini engellemek için borulardan sonra yalıtım malzemesi (poliüretan) kullanılmıştır. Gizli kondenserler, literatürde sıcak duvar kondenserleri tanımlanmaktadır.

Hava ile doğrudan temas etmeyen gizli kondenser boruları, kondenser ısını istenilen miktarda atamamaktadır. Bunun nedeni, buzdolabının gizli kondenser bulunan dış yüzeyleri ile ortam sıcaklıkları arasındaki farkın sebep olduğu dış yüzeylerde oluşan türbülansdır. Yapılan literatür araştırmasında, çalışmalarda genellikle türbülansın dikkate alınmadığı ve teorik konveksiyon katsayılarının kullanıldığı tespit edilmiştir. Oysaki, oluşan bu türbülans teorik değeri $5-20 \text{ W m}^{-2} \text{ K}$ olan konveksiyon katsayısını $2-3 \text{ W m}^{-2} \text{ K}$ aralığına kadar düşürmekte ve gizli kondensere ortamı ısı transferini azaltmaktadır. İstenilen miktarda sistemden atılamayan kondenser ısısı, buzdolabının normal çalışmasını engelleyerek buzdolabı ömrünü azaltacak, enerji tüketimini arttıracak, arızalara neden olacaktır. Dolayısıyla ekonomik kayıpların yaşanacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Bu çalışma, R600a gazı için, farklı kesitlere sahip, içinden aynı miktarda akışkan geçen 6 farklı kondenser borusu için kondenser ısı kayıplarını içermektedir. Bu çalışmanın birinci amacı farklı kesitlere sahip boruların kondensere atılan ısı kaybına etkisini, ikinci amacı ise türbülansın kondenser ısı kaybına etkisini bulmaktır. Kondenser borularının silindirik olduğu mevcut bir buzdolabının verileri kullanılarak, diğer farklı boru çeşidine sahip kondenserler için yeni veriler geliştirilmiştir. Bu çalışmada, geliştirilen ve mevcut kondenser verileri ve 7 farklı kondenser borusu için 4 farklı konveksiyon katsayısıyla yapılan Ansys simülasyonları kullanılarak; aynı debiye sahip farklı boru tipleri için gizli kondenserli buzdolaplarından ortama atılan kondenser ısı miktarlarına etkileyen türbülans, gerçek konveksiyon katsayıları ve gerçek kondenser ısıları bulunmaya çalışılacak ve teorik değerlerle karşılaştırılacaktır.

Anahtar kelimeler: Gizli Kondenser, Buzdolabı, Kondenser Isı Kaybı, Sıcak Duvar Kondenserler, Enerji Yönetimi

Abstract

The refrigerator is a cooling machine that compresses a refrigerant vapor to keep food for a long time. The fluid coming to the evaporator at low pressure and temperature is liquid-vapor mixture at this point. The fluid turns into steam with the heat from the foods in the evaporator. The gaseous fluid is pressed to high pressure and temperature by a compressor and enters the condenser. The condenser allows the heat that the fluid to be lost into the atmosphere. The pressure of the fluid that becomes liquid at the condenser outlet is reduced to the evaporator pressure with a throttling valve.

As an external and hidden condenser, two types condenser are used in refrigerators. In external condensers, heat transfer between air and the condenser surface occurs by natural or forced convection. Natural heat transport creates problems with small resistors. For this reason, heat transfer is preferred as forced convection with using a fan.

Recently, hidden condensers have been used in refrigerators due to aesthetic reasons and cleaning the tubes in the external condenser. Hidden condensers consist of aluminum, steel or copper tubes on the sides of the refrigerators in contact with the outer surface plate. Insulation material (polyurethane) is used after the tubes to prevent heat transfer from the condenser to the evaporator. Hidden condensers are described in the literature as hot wall condensers.

Hidden condenser tubes that do not come into direct contact with air cannot discharge the condenser heat in the desired amount. The turbulence that occurs on the outer surfaces of the refrigerator with a hidden condenser and caused by the difference between ambient temperatures is the cause of this situation. In the literature research, it was determined that turbulence was generally not taken into consideration in the studies and theoretical convection coefficients were used. However, the resulting turbulence reduces the convection coefficient of $5-20 \text{ W m}^{-2} \text{ K}$ to the range of $2-3 \text{ W m}^{-2} \text{ K}$ and decreases the heat transfer from the hidden condenser to the environment. The condenser heat, which cannot be removed from the system in the desired amount, will prevent the refrigerator from operating normally, reducing the life of the refrigerator, increasing energy consumption, and causing malfunctions. Therefore, it would not be wrong to say that there will be economic losses.

This study includes the condenser heat losses for 7 different condenser tubes with different cross sections and the same amount of fluid passing through for R600a gas. The first aim of this study is to find the effect of tubes with different cross-sections on the heat lost from the condenser, and the second aim is to find the effect of turbulence on the condenser heat lost. Using the data of an existing refrigerator with the condenser tubes in cylinders, new data have been developed for other condensers with different tube types. In this study, using the developed and existing condenser data and Ansys simulations for 7 different condenser tube types with 4 different convection coefficients; turbulence, real convection coefficients and real condenser heats that affect the amount of condenser heat lost from refrigerators with hidden condensers for different tube types with the same flow will search to find and compare with theoretical values.

Keywords: Hidden Condenser, Refrigerator, Condenser Heat Lost, Hot Wall Condenser, Energy Management

**PRODUCTIVITY OF CORIANDER (*CORIANDRUM SATIVUM* L.) BY INFLUENCE
OF SOME HERBICIDES, HERBICIDE COMBINATIONS AND HERBICIDE TANK
MIXTURES**

Grozi DELCHEV

Assoc. Prof. Dr., Faculty of Agriculture, Trakia University, Stara Zagora, Bulgaria

ORCID: 0000-0003-2443-5474

Abstract

Three year field research (2013 – 2015) was conducted on Bulgarian coriander cultivar Lozen 1 (*Coriandrum sativum* L.) to evaluate different herbicides on yield. Factor A included untreated control, 6 soil-applied herbicides – Tender EC (S-metolachlor), Silba SC (metolachlor + terbuthylazine), Sharpen 33 EC (pendimethalin), Merlin flex 480 SC (isoxaflutole), Smerch 24 EC (oxyfluorfen), Raft 400 SC (oxidiargil) and 5 foliar-applied herbicides – Kalin flo (linuron), Eclipse 70 DWG (metribuzine), Sultan 500 SC (metazachlor), Corrida 75 DWG (tribenuron-methyl), Lontrel 300 EC (clopyralid). Factor B included untreated control and 1 antigraminaceous herbicide – Tiger platinum 5 EC (quizalofop-P-ethyl). Soil-applied herbicides were treated at period after sowing before emergence of coriander. Foliar-applied herbicides were treated at rosette stage of coriander. Foliar treatment with antigraminaceous herbicide Tiger platinum after soil-applied herbicides Raft, Smerch, Sharpen, Silba and Tender lead to high yields of coriander seeds. High seed yields also obtained by tank mixtures of Tiger platinum with foliar herbicides Kalin flo, Eclipse, Sultan, Corrida and Lontrel. The seed yield does not increased by the use of the soil-applied herbicide Merlin flex, due to its higher phytotoxicity against coriander. For full control of weeds in coriander crops must to combine soil-applied with or foliar-applied herbicides because their alone application leads to lower yields. The increasing of indexes number of umbels per plant, number of seeds per umbel, seed weight per plant and 1000 seeds weight leads to increasing of coriander seed yield.

Keywords: Coriander, Herbicides, Herbicide Combinations, Seed Yield, Yield Components

HZ. İBRAHİM'İN HAKİKAT ADINA VERDİĞİ MÜCADELENİN NÜBUVVETİN GEREKLİLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAHRAMAN

Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

orcid: 0000-0001-6441-6134

ÖZET

Hız. İbrahim (as) Kur'ân-ı Kerîm'de hakikati ortaya koyma konusundaki mücadelesinden en çok bahsedilen birkaç peygamberden biridir. Bunun sebebi onun insânî erdemlerin kazanılmasına yapmış olduğu büyük katkı olsa gerektir. Kur'ân-ı Kerîm'de *“Doğrusu Biz, daha önce İbrahim'e de doğru işleyen bir muhakeme vermiştik...”*, *“...İbrahim insana yakışan bütün erdemleri kendinde toplamasını bilen, yalan ve sahtelik taşıyan her şeyden yüz çevirerek Allah'ın iradesine yürekten bağlanıp boyun eğen biriydi; o, Allah'tan başkasına tanrılık yakıştıran kimselerden değildi”* buyrularak onun insanlığın istikametini belirlemede ne kadar önemli bir yerde durduğu vurgulanmaktadır. Hız. İbrahim'in pek çok konuda insanlığa tabiri caizse çağ atlatması, ona sadece İslam düşüncesi açısından değil dini olsun veya olmasın tüm düşünceler açısından eşsiz bir konum kazandırmıştır. İslamiyet, Yahudilik ve Hristiyanlık için kullanılan “İbrâhimî dinler” tabiri aslında bu gerçeğin bir ifade şeklidir. Hız. İbrahim'in tevhîd ve hakikat mücadelesi aynı zamanda nübüvvetin de insanlık için vazgeçilmez olduğunun önemli bir timsalidir. Bu anlamda sadece dinlerin değil insanlığın da bu erdemli insana çok şey borçlu olduğunu söyleyebiliriz. Bu bildiri, insanlığı evrensel hakikatlerle buluşturmak amacıyla Hız. İbrahim'in vermiş olduğu mücadele üzerinden, peygamberlik müessesesinin vazgeçilmezliğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Şu halde, onun özellikle Kur'ân-ı Kerîm'in kaynaklık ettiği erdemleri üzerinden sırasıyla onun, içerisinde yetiştiği düşünce sistemini ince bir sorgulamaya tabi tutması ve hakikate giden yolu fark etmesi, hakikati perdeleyen objeleri fark etmesi ve bunları ortadan kaldırması, ibadetler ile hikmetleri arasındaki ilişkiyi tesis etme mücadelesi üzerinden bildirimizi açımlayabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Kelam, Nübüvvetin İspatı, Hız. İbrahim, Örneklik.

Assessment Of Prophet Abraham's Struggle In The Name Of Truth In Terms Of The Necessity Of Nubuvvet

Prophet Abraham is one of the few prophets whose struggle to reveal the truth is mentioned the most in the Quran. The reason for this is that he has made a great contribution to the acquisition of human virtues. In the Quran, *“And We verily gave Abraham of old his proper course”* and *“Abraham was a nation obedient to Allah, by nature upright, and he was not of the idolaters”* by saying that it is emphasized how important he stands in determining the direction of humanity. The fact that the Prophet Abraham made great contributions to humanity in many subjects gave him a unique position not only in terms of Islamic thought but also in terms of all thoughts, whether religious or not. The term “Abrahamic religions”, used for Islam, Judaism and Christianity, is actually a form of expression of this fact. Prophet Abraham's struggle for Tawhid and truth is also an important symbol of the fact that nubuvvet is indispensable for

humanity. In this sense, we can say that not only religions but also humanity owes a lot to this virtuous person. This declaration, in order to bring humanity together with universal truths, It aims to reveal the indispensability of the institution of prophethood through the struggle of Abraham. So, we can continue our report by explaining the following characteristics of Abraham explained in the Quran: subjecting the thought system in which he grew up to a delicate questioning and realizing the way to the truth; to notice the objects and remove that obscure the truth, the struggle to establish the relationship between worship and wisdom.

Keywords: Kalam, Proof of the Prophethood, Prophet Abraham, exemplary.

ERGEN BİREYLERİN COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE FİZİKSEL AKTİVİTEYE KATILIM MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ

Fatih KÜÇÜK*

Yük. L. Öğr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0002-3505-8080

Abdulkadir TEKİN**

Öğr. Gör., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0002-6510-5482

Burhan ÖZKURT**

Araş. Gör., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0001-9745-9624

* Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor ABD Sivas/ TÜRKİYE

** Spor Bilimleri Fakültesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas- Türkiye

ÖZET

Tüm dünyayı etkisi altına alan, Covid-19 pandemisi döneminde, hareketsiz yaşam tarzının yaygınlaşmasına dair risklerin arttığı görülmektedir. Bu dönemde, özellikle fiziksel gelişim evresinde olan ergenlerin, fiziksel aktivitelerde bulunma isteğinin ne düzeyde olduğunun anlaşılması da önemli görülmüştür. Bu araştırma ile ergen bireylerin, Covid-19 pandemisi dönemi, fiziksel aktiviteye katılım motivasyonlarının bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yaklaşımlarından, genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, İstanbul ve Kocaeli’ndeki yaşları 12-17 arasında değişiklik gösteren ergen öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, evren içerisinde tesadüfi yöntem ile seçilmiş, 171’i kadın (%53,3), 150’si erkek (%46,7) olmak üzere toplam 321 ergen birey oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan ergenlerin yaş ortalaması (± 15)’ tir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğrencilerin cinsiyet ve yaş durumlarını belirlemek amacıyla hazırlanmış 4 maddelik “Kişisel Bilgi Formu” ile Tekkurşun ve Cicioğlu (2018) tarafından geliştirilen 16 madde ve 3 alt boyuttan oluşan “Fiziksel Aktiviteye Katılım Motivasyonu Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekler online ve yüz yüze uygulanarak araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrenciler tarafından doldurulmuştur.

Araştırmanın verileri SPSS 25.0 paket programında analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri kontrol edilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda verilerin normal dağılıma sahip olduğu belirlenmiştir. Verilerin analizinde; tanımlayıcı istatistik (Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart sapma), bağımsız iki grup için Independent Sample t testi, çoklu gruplar için One Way Anova testi kullanılmıştır. Ölçüm aracının güvenilirlik değerleri Cronbach’s Alpha iç tutarlılık kat sayısı ile belirlenmiştir.

Elde edilen bulgular incelenmiş, katılımcıların fiziksel aktiviteye katılım motivasyonu puan ortalamalarının yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca katılımcıların fiziksel aktiviteye katılım motivasyonlarının cinsiyet ve yaş değişkenine göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0.05$).

Araştırma neticesinde, Covid-19 döneminde ergenlerin fiziksel aktivitelerde yer almaya ilişkin motivasyonlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Aktivite, Motivasyon, Ergen Öğrenciler

ÖĞRENCİLERİN COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİ FİZİKSEL AKTİVİTELERDE EBEVEYN VE AKRAN SOSYAL DESTEK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Selâhattin GÜNGÖR*

Yük. L. Öğr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0002-3922-0639

Hüseyin Fatih KÜÇÜKİBİŞ**

Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0002-3973-2837

* Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor ABD Sivas/
TÜRKİYE

** Spor Bilimleri Fakültesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas- Türkiye

ÖZET

Covid-19 pandemisi, eğitim-öğretim faaliyetlerinin uygulamasında farklı yaklaşımları ortaya çıkarmış, aynı zamanda fiziksel ve sosyal alışkanlıklarımızın değişmesine de sebep olmuştur. Özellikle evde geçirilen zamanlar, fiziksel aktiviteler ve sosyal gereksinimlerin önemini daha da ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle Covid-19 pandemisi gibi sosyal izolasyonun arttığı dönemlerde, bireyin fiziksel aktiviteler için en yakın çevresinden alacağı sosyal destekler de önemli görülmektedir. Bu araştırma; Covid-19 pandemisi dönemi ortaokul öğrencilerin fiziksel aktivitelerde ebeveyn ve akran sosyal destek algılarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma, betimsel tarama modelinde şekillenmiştir. Araştırmaya tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 198'i kadın (%47,3), 221'i erkek (%52,7) olmak üzere toplam 419 gönüllü ortaokul öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması ± 13 ' tür. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 3 maddelik "Kişisel Bilgi Formu" ile Farias Junior ve arkadaşları (2014) tarafından geliştirilen, Küçükibiş ve Eskiler (2019) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan 10 madde ve 2 alt boyuttan oluşan "Fiziksel Aktivitelerde Sosyal Destek Ölçeği" (FASDÖ) ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler online ve yüz yüze uygulanarak araştırmaya katılan öğrenciler tarafından doldurulmuştur. Araştırmada elde edilen verilerin analizi SPSS 23.0 programında yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri kontrol edilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiğinden dolayı parametrik testlerden faydalanılmıştır. Verilerin analizinde; tanımlayıcı istatistik (Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart sapma), bağımsız iki grup için Independent Sample t testi, çoklu gruplar için One Way Anova testi kullanılmıştır. Ölçüm aracının güvenilirlik değerleri Cronbach's Alpha iç tutarlılık kat sayısı ile belirlenmiştir.

Elde edilen bulgulara, katılımcıların fiziksel aktiviteler için ebeveyn ve akranlarından algıladıkları sosyal destek düzeylerinin, yaş değişkenine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0.05$). Sonuç olarak, katılımcıların yaş düzeyi azaldıkça, fiziksel aktivitelerde ebeveyn ve akran sosyal destek düzeylerinin arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Aktivite, Ebeveyn Sosyal Destek, Akran Sosyal Destek, Ortaokul Öğrencileri

**İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİ VELİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM
SÜRECİNİ DEĞERLENDİRMELERİ (AFYON ÖRNEĞİ)**

**ASSESSMENT OF DISTANCE EDUCATION PROCESS OF PRIMARY SCHOOL
PARENTS (FOR AFYON EXAMPLE)**

Münevvere BOZKURT

*Yüksek lisans öğrencisi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü, , Orcid :
0000-0002-7722-8578

Munise DURAN

Dr. Öğretim Üyesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, , Orcid Id: 0000-0001-8912-2669

ÖZET

Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması olan bu çalışmada uzaktan eğitim sürecinin ilkököl birinci sınıfa devam öğrencilerin velileri tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmacılar tarafından uzman görüşüne sunulacak geliştirilmiş görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırmaya gönüllü olarak toplam 40 tane birinci sınıf velisi katılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler pandemi süreci göz önünde bulundurularak çevrim içi form ile toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre ailede çocuklardan en az bir, en fazla dört çocuk uzaktan eğitim almaktadır. Bu çocuklar üniversite, lise, ortaokul, ilkököl ve okul öncesi eğitim kademelerinde bulunmaktadır. Bu süreç velilerde psikolojik, fiziksel, ekonomik olarak çok olumsuz etkilere sebep olmuştur. Çocuklar bu süreçte genelde telefonda eğitime katılmıştır. Aileler ve çocuklar arasındaki iletişim çoğunlukla sıkıntılı ve olumsuz geçmiştir. Uzaktan eğitimin hastalıktan korunmada olumlu etkisi belirtilmiştir. Çocuklar bu süreçte fiziksel olarak hastalanmamış fakat psikolojik olarak olumsuz etkilenmiştir. Birinci sınıftaki çocuklar için uzaktan eğitim sisteminin olumlu tarafları velilerin harfleri nasıl öğretildiğini bilmeleri, çocuğun derslerinde daha aktif rol almaları, öğretmenle daha çok iletişim halinde olmalarıdır. Olumsuz yanları ise; çocukların okul kavramına ve okuma yazmaya tam olarak adapte olamamaları, uyum sağlayamamaları, öğretmen ile iletişim kuramamaları, disiplin sorunları, yazma konusunda çok zorlanmaları, ailelerin baskıları şeklindedir. Uzaktan eğitim sürecinde yaşanan teknik sıkıntıların başında internet ve materyal olarak tablet eksikliği gelmektedir. Velilerin uzaktan eğitim sürecinde önerileri online eğitim süresinin kısaltılması yönündedir.

Anahtar Kelimeler; uzaktan eğitim, örgün eğitim, ilkököl birinci sınıf, okuma-yazma,

Abstract

In this study, which is a case study from qualitative research designs, it is aimed to evaluate the distance education process by the parents of the students attending the first grade of primary school. For this purpose, an interview form was created by the researchers by submitting it to expert opinion. A total of 40 first grade parents participated in the study voluntarily. The data obtained in the research were collected by taking the pandemic process into consideration, using

an online form. The obtained data were analyzed by descriptive analysis method. According to the results of the research, at least one and at most four children in the family receive distance education. These children are in university, high school, secondary school, primary school and pre-school education levels. This process has caused many negative psychological, physical and economic effects on parents. In this process, children generally participated in education over the phone. Communication between families and children was mostly troubled and negative. The positive effect of distance education on disease prevention has been stated. Children were not physically ill during this period, but were negatively affected psychologically. The positive aspects of the distance education system for first grade children are that parents know how to teach letters, take a more active role in the child's lessons, and communicate more with the teacher. The downsides are; Inability of children to fully adapt to the concept of school and literacy, not being able to communicate with the teacher, discipline problems, having difficulties in writing, and family pressure. One of the technical difficulties encountered in the distance education process is the lack of internet and tablet materials. The suggestions of the parents in the distance education process are to shorten the online education period..

Keywords; distance education, formal education, primary school first grade, literacy

İSLAM HUKUKU AÇISINDAN GÜN MESELESİ: DÖNÜŞÜMLÜ OLARAK PARA VEYA ALTIN ALMA UYGULAMASI

Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÇİNAR

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Hukuku Anabilim Dalı

ORCID: 0000-0002-5901-3135

ÖZET

Bu çalışmada, insanların, bilhassa kadınların “gün” adı altında belirli bir zaman aralığında topladıkları para veya altınları dönüşümlü olarak eşit miktarda almalarının fikhî yönü ele alınmaktadır. Muasır döneme ait bir olgu olduğundan klasik fıkıh kaynaklarında mesele hakkında doğrudan bir değerlendirme bulunmamaktadır. Öte yandan karz-ı hasen (güzel bir borç verme) çerçevesindeki kimi açıklamaların konuya ışık tuttuğu görülmektedir. Borç bağlamında bazı sakıncaları dayanak gösteren kimi fetva sahipleri gün ameliyesinin caiz olmadığını ifade etmektedir. Bu görüşü ileri sürenler, borç verenin kendi lehine borç isteyene şart koşturması gerektiği şeklindeki karz işlemindeki ilkeyi esas almaktadır. Bu şart, borç isteyene menfaat sağlayacak herhangi bir durum veya fazlalık olarak izah edilmektedir. Böyle bir durumda borç alanın zarara uğrama ihtimali bulunmaktadır. Buna göre gün meselesinde bazı insanların ilk sırada, diğerlerinin ise ilerleyen veya son sırada olması ve bu işlem için sıra şartının koşılmasıyla karz bahsindeki alacaklı lehine uygun görülmeyen şart arasında benzerlik olduğu dile getirilmektedir. İlk sırada parayı alanın son sıradakine göre parasını değerlendirip ondan fazla gelir elde etme ihtimali de bu minvalde değerlendirilmektedir.

Karz-ı hasen konusunda yapılan değerlendirmeler dikkatlice incelendiğinde zikri geçen ihtimallerden hareketle gün meselesinin caiz olmadığını söylemek isabetli gözükmemektedir. Çünkü karz-ı hasen bağlamında borç verenin, alacağının yanında borç isteyen evinden, bahçesinden, aracından vb. mallarından bir süre istifade etmesi gibi somut birtakım menfaat taleplerinde bulunmasıyla gün meselesi aynı şey değildir. Ayrıca alacağından fazlasını isteme gibi faiz işlemini andıran uygulamaların gün işleminde olduğu söylenemez. Bu işleme dâhil olanlar ya kendi istekleri ya da kur’a ile sıralarını tayin etmektedirler. Bir sıra tertip edilmesinin somut menfaat sağlayacak şart kabilinden değerlendirilmesi tutarlı değildir. Nihayet sırası gelen kişi diğerlerinin aldığı eşit miktarda para veya altın almaktadır. Buna göre ortada somut bir menfaat şartı veya alacaktan fazla bir miktar bulunmamaktadır. İlk sırada olanların paralarını değerlendirip mallarını katlama ihtimali üzerinden güne karşı çıkmanın da ikna edici olmaktan uzak olduğu ifade edilebilir. Parayı değerlendirme hali salt olarak birinden borç alarak da yapılabilir. Bu durum problem barındırmadığına göre bunda sakınca olduğunu ileri sürmek zorlama bir yorumdur. Son sırada olanların alacağı paranın değer kaybı gibi bir endişe varsa bu durumda altın gibi değerini her daim koruyan bir malla gün yapmak tercih edilebilir. Görüldüğü kadarıyla insanlar arasında somut bir menfaat sağlamadan yapılan gün meselesi hakkında sakıncalı bir durumun olmadığı rahatlıkla söylenebilir. Son tahlilde insanların birikim yapmalarına imkân sağlayan bu uygulamanın yardımlaşma ilkesiyle örtüştüğü kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Karz, Gün Meselesi, Para, Altın.

ELEKTRO-OPTİK CİHAZLARIN PLATFORM ENTEGRASYONU TASARIM PROGRAMI

Kardelen ERCAN KÖSEOĞLU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Makine Mühendisliği,
ORCID: 0000-0003-4607-3478

Osman Selim TÜRKBAŞ

Dr. Öğr. Üyesi., Gazi Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9262-8844

ÖZET

Sistem tasarım mühendisliği, ihtiyaçların belirlenmesiyle tasarım çözümleri oluşturan, alt-üst sistemlerin teknik gereksinimlerini belirleyen, farklı birimleri veya sistemleri bir araya getirerek bütünsellik içerisinde çalışmalarını sağlayan, belirlenen platforma nihai sistemi entegre ederek yapmış olduğu tasarımın tamamlanmasını sağlayan ve sistemin faal hale gelmesi için tüm planlama, yönetim, test ve kontrol faaliyetlerini düzenleyen bir disiplinler bütünüdür. Savunma sanayiinde; hedef arama, bulma, gece/gündüz 360 derece farkındalık kullanıcı için hayati önem taşımaktadır. Bu nedenle sistemin arızalanması veya kullanılamaması kritik sorunlar ortaya çıkarabilmektedir. Sistem gereksinimlerinin amaca uygun, doğru ve eksiksiz belirlenmesi, hedeflenen performansa ulaşılmasını ve arıza süresini en aza indirmeyi sağlamaktadır. Yapılan araştırmalarda, platforma entegre sistem seviyesi tasarımlar için bir yol haritası programının eksikliği görülmüştür. Eksik veya öngörülememiş gereksinimler nedeniyle sistem tasarımlarında, testlerinde, nihai entegrasyon esnasında veya entegrasyon sonrasında birçok hata ile karşılaşıldığı, çevre koşul testlerinde cihazların testlerden geçemediği, cihazların beklenilenden daha kısa sürede sorunlar yaşadığı, bakım-onarım faaliyetlerinde zorlanmaların olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle bu çalışmada amaç, savunma sanayii için geliştirilecek askeri sistem çözümlerine, sistem mühendisliği bakış açısı ile ortam koşulları gözetilerek hata oranı düşük bir tasarım çözümü için sistem fonksiyonel parametreleri, çevre koşulları ve mekanik gereksinimlerin oluşturulmasında kullanıcıya yol gösterecek bir tasarım rehber programı oluşturmaktır.

Çalışmaya, askeri alandaki deniz ve kara sistemlerinde kullanılan, elektro-optik cihazların termal kamera, gündüz kamera ve lazer mesafe ölçerden oluşan kullanımı için gerekli gereksinimleri belirlenerek başlanmıştır. Deniz veya kara platformunda çalışacak sistemlerde kullanılması gereken malzemelerin fiziksel ve mekanik özelliklerine göre seçimi, mekanik dayanımları, kaplama ve boya gereksinimleri, toz-sıvı sızdırmazlık önlemleri, korozyon önlemleri, sökülebilir-sökülemez bağlantı elemanları için ortam koşulları dikkate alınarak mekanik seçim parametreleri oluşturulmuştur. Cihazların ömür devrinde karşılaşılabilecek ortam koşulları için yapılması gereken askeri çevre koşulları test gereksinimleri ve platform için ihtiyaç duyulan test parametreleri açıklanmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda, deniz veya kara platformuna entegre edilecek olan bir askeri sistem için tasarım parametrelerini içeren, öneriler bulunduran bir rehber program hazırlanmıştır. Böylece, tasarıma ait temel ve detay gereksinimlerin atlamadan oluşturulması sağlanmıştır. Programın çıktısı olarak sistem mühendislerinin hazırladığı gereksinim dokümanlarına girdi sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sistem Mühendisliği, Elektro-Optik Cihaz, Platform Entegrasyon

KELAMCILARIN DİYALEKTİK YÖNTEMİ VE DAVET

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAHRAMAN

Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

ORCID: 0000-0001-6441-6134

ÖZET

Kelam ilminin, biri Müslümanların entelektüel problemlerine cevap bulma arayışı, diğeri ise farklı din ve milletlere mensup insanlar karşısında İslâm inanç esaslarını savunma olmak üzere iki farklı tanımı ve teşekkül sebebi üzerinde durulmaktadır. Her ikisinin de kelamın teşekkülünde hatırı sayılır bir etkiye sahip olduğunu savunmak mümkündür. Kelamın hatırlanacağı üzere kurulmasını tetikleyen soru “büyük günah işleyenin durumu nedir?” sorusuydu. Bu sorunun yabancı birini dine davet etmekten ziyade Müslümanların düşünsel sorunlarına cevap bulmaya yönelik olduğu açıktır. Fakat kelamcılarının mütekaddimûn dönemi metodolojisine baktığımızda karşımıza güçlü bir cedel/diyalektik yöntemi çıkar. Güçlü diyalektik yönteminin bir Müslümanın zihnindeki problemlere çözüm bulmaktan ziyade farklı düşünen birini ikna etmeye yönelik bir metodoloji olduğunu söylemeliyiz. Bu anlamda “kelamcılarının dine davet konusundaki durumları nedir?” sorusuna verilebilecek makul cevabın, dine davet edilmesi gereken insanlar karşısında Müslümanların zihni/entelektüel anlamda üstünlüklerini ikna eder nitelikte anlatmak olduğu söylenebilir.

Cedel yapmanın dini bir davet metodu olarak görülüp görülmeyeceği problemi burada çözülmesi gereken bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Bilindiği üzere insanlar din seçerken tartışma sonucunda yenildiklerini itiraf ederek rakibin dinine teslim olmak gibi bir durum dolayısıyla dinlerini değiştirmemektedirler. Diğer bir ifade ile aslında cedel/tartışma/diyalektik bir insanı doğrudan Müslüman olmasını sağlamamaktadır. Çoğunlukla insanlar muhatap oldukları erdemli tavırlar ve karşılıksız iyilik vb. durumlarda din değiştirmektedirler. Hatta tartışma bir insanın dine inanma gibi bir niyete sahip olan insanları işe inat ve münakaşa girdiğinden dolayı fikrinden vazgeçmesine bile sebep olabilmektedir. Bu durum kelamcılarının dine davet konusundaki durumlarını ve gerçekten insanları en son ilahi dine davet etmede başarılı olup olmadıklarını tahlil etmeyi gerektirmektedir. Şunu söylemek gerekir ki bir din tıpkı bir vatan gibi bir yandan kendisini savunacak güvenlik güçleri diğer yandan orayı imar edecek erdemli insanlar ve nitelikli örnekler vb. tarafından birçok yönden temsil edilme ile varlıklarını sürdürmektedir. Bu anlamda kelamcılarının, her ne kadar insanları doğrudan dini kabule davet eden bir metodolojiyi takip etmeseler bile diğer insanlar karşısında İslâm'ın inceliklerini ve diğer inançlara karşı entelektüel seviyesi konusunda onların zihinlerini tatmin etme anlamında davette önemli bir işlev gördükleri söylenebilir. Bir insan kelamcı ile karşılaştığında o anda doğrudan dine yönelmeyebilir fakat İslâm'ın düşünsel anlamda çok derinlikli bir felsefeye sahip olduğu konusunda ikna olabilir. Ayrıca insanların bir kısmı felsefe vb. derinlikli anlayışlara sahip olabilmektedir. Bunların bir yönden dini düşüncüyü küçümsemelerine engel olmak diğer yönden ise bunlara dinin felsefi derinliğini gösterme işi de kelamcılara düşmektedir. Bu durum kelamcılarının bulundukları toplumda dine davete çok önemli bir katkı sunduklarının birer kanıtıdır.

Anahtar Kelimeler: Kelam, Diyalektik, Yöntem, Davet.

THE DIALECTIC METHOD OF THEOLOGİANS AND INVITATION

There are two different definitions of the science of kalam: one of which is the search for an answer to the intellectual problems of Muslims, and the other is to defend the principles of Islamic belief in the face of people of different religions and nations, and the reasons for its formation. It is possible to argue that both have a considerable influence on the formation of the kalam. As it will be remembered, the question triggered the establishment of the science of kalam is that question: what is the situation of the great sinner? It is clear that this question is aimed at finding answers to the intellectual problems of Muslims, rather than inviting a stranger to religion. When we look at the methodology of the theologians in the period of muekaddimûn, we come across a strong cedel / dialectic method. We should say that the method of strong dialectics is a methodology aimed at convincing someone who thinks differently, rather than finding solutions to problems in the mind of a Muslim. In this sense, "What is the situation of theologians regarding the invitation to religion?" It can be said that the reasonable answer to the question is to convince them of the mental / intellectual superiority of Muslims over the people who should be invited to religion.

The problem of whether doing dialectical can be seen as a religious invitation method stands before us as a problem that needs to be solved here. As it is known, people do not change their religion because of a situation such as surrendering to the religion of the opponent by admitting that they were defeated as a result of an argument while choosing a religion. In other words, dialectical does not directly result in people becoming Muslims. Oftenly, people change their religion because off the virtuous attitudes and unrequited favors, etc. Even, controversy can discourage people who intend to believe in religion from their ideas because of the stubbornness and quarrels involved. This situation requires analyzing the status of theologians in inviting religion and whether they are really successful in inviting people to the last divine religion. It should be said that religion, just like the homeland, needs security forces to defend itself on the one hand, and virtuous people and qualified examples to build it on the other. In this sense, it can be said that theologians, even if they do not follow a methodology that directly invites people to accept religion, have an important function in inviting people to religion in terms of satisfying people's minds about the subtleties of Islam in front of other people and their intellectual level against other beliefs. When a person meets a theologian, she may not immediately turn to religion, but she may be convinced that Islam has a very deep philosophy of thought. In addition, some of the people can have depth insights like philosophy etc. It is up to the theologians to prevent them from underestimating religious thought on the one hand, and to show them the philosophical depth of religion on the other. This is a proof that theologians made a very important contribution to religion in their society.

Keywords: Kalam, Dialectics, Method, Invitation.

BİLECİK-SÖĞÜT BÖLGESİ KAOLİNİNİN MEKANİK AKTİVASYONUNUN ARAŞTIRILMASI

Cansu TURAN

Yüksek Lisans Öğr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi,

Meryem GÖKTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Metalurji
Programı,

Özet

Geleneksel uygulamaları oldukça fazla olan kil mineralleri yaşantımızın mühendislik, proses, çevresel jeoloji, tarım ve inşaat uygulamaları gibi birçok alanın da yaygın olarak kullanılmaktadır. Kil minerallerinin en önemli uygulama alanlarının başında gelen seramik sektörüne ek olarak kağıt, boya, plastik, sondaj sıvıları, dökümhane bağları, kimyasal taşıyıcılar, sıvı bariyerleri, renk giderimi, kataliz uygulamaları bulunmaktadır. Bu uygulamaların birçoğunda, yüksek saflıkta, ince parçacık boyutu ve dağılımının yanında daha beyaz ve parlak renkli, modifiye edilmiş yüzey kimyasına sahip, fiziksel ve bu kimyasal modifikasyonlarla elde edilmiş killer kullanılmaktadır. Bu nedenle; seramik uygulamalarında önemli yere sahip olan kil minerallerinden ham kaolinin işlenmesi, son yıllarda üzerinde çalışılan konuların başında gelmektedir.

Bu çalışmada ise; Bilecik ili Söğüt İlçesi' ne bağlı maden ocağından temin edilen Kaolin cevherinin mekanik aktivasyonu ile yapısal özelliklerinin geliştirmesi üzerinde durulmuştur. Öncelikle 10µm tane boyutu altına öğütülmüş numuneler mekanik aktivasyon işlemine tabii tutulmuştur. Mekanik aktivasyon işlemi gezegensel hareket ile öğütme yapan bilyalı değirmende (Planetary Ball Mill) 400 d/dk hızında, 1/10, 1/20, 1/30 katı/bilya oranlarında ve çeşitli sürelerde (0, 15, 30, 45, 60 dk.) gerçekleştirilmiştir. Mekanik aktivasyona maruz kalan numunelerin aktivasyon öncesi ve sonrası yapısal karakterizasyonlarının belirlenebilmesi için tane boyu dağılım analizi, XRD analizi, SEM-EDS analizleri gerçekleştirilmiş. Yapılan analizler sonucunda kaolin mineraline uygulanan mekanik aktivasyon işleminin, kil minerallerinin seramik sektöründe kullanım olanaklarının geliştirilmesine yönelik yeni bir kaynak oluşturduğu görülmüştür. Böylece; kil mineralleri mekanik aktivasyon uygulaması ile katma değeri yüksek seramik hammaddelerini ve ürünlerini dünya pazarına sunma imkanı sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kaolin, Mekanik aktivasyon, Karakterizasyon

Abstract

Clay minerals, which have a lot of traditional applications, are widely used in many areas of our lives such as engineering, process, environmental geology, agriculture and construction applications. In addition to the ceramic industry, which is one of the most important application areas of clay minerals, there are paper, paint, plastic, drilling fluids, foundry bonds, chemical carriers, liquid barriers, decolorization, catalysis applications. In many of these applications, high purity, fine particle size and distribution, whiter and brighter colored, modified surface chemistry, physical and chemical modifications are used. Therefore; The processing of raw kaolin, one of the clay minerals that have an important place in ceramic applications, is one of the topics studied in recent years.

In this study; The mechanical activation of Kaolin ore, which is obtained from the mine in Bilecik province, Söğüt District, has been focused on improving its structural properties. First of all, the samples that were ground under 10µm grain size were subjected to mechanical

activation process. The mechanical activation process is performed in the Planetary Ball Mill that grinds with planetary motion at 400 rpm, 1/10, 1/20, 1/30 solid / ball ratios and various times (0, 15, 30, 45, 60 minutes .) was carried out. Particle size distribution analysis, XRD analysis, SEM-EDS analysis were carried out to determine the structural characterization of the samples exposed to mechanical activation before and after activation. As a result of the analysis, it has been seen that the mechanical activation process applied to the kaolin mineral creates a new resource for improving the usage possibilities of clay minerals in the ceramic industry. Thus; With the application of mechanical activation of clay minerals, it will be possible to offer ceramic raw materials and products with high added value to the world market.

Keywords: Kaolin, Mechanical activation, Characterization

KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞLARININ 2008 KÜRESEL KRİZİNE ETKİLERİ

HAKAN SARIMADEN

Öğrenci, Yıldız Teknik Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-7646-3867

ÖZGE KAMA MASALA

Dr.Öğr.Üyesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Orcid: 0000-0001-6301-1645

Özet

Yapılan çalışma ile kredi derecelendirme kuruluşlarının 2008 Küresel Krizine etkisi incelenmektedir. Kredi derecelendirme kuruluşları verdikleri kredi notları ile ülkelere yapılan yatırımlar üzerinde önemli etkiye sahiptir. Yatırımcılar ülkelerin mali durumları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarında, verecekleri borcun geri ödenme riskini analiz ettirmek isterler. Yapılacak analizler hem maliyetli hem de zaman bakımından gecikme yaratabileceğinden, kredi kuruluşları yatırımcıların ihtiyaç duydukları bu bilgiyi sağlayarak, taraflar arasındaki asimetrik bilgi sorununu çözmeye yardımcı olurlar. Yüksek kredi notu, borç alan tarafın yükümlülüğünü yerine getireceğine işaret edip düşük faiz almasını sağlarken, düşük kredi notu yüksek faiz ödemelerine yol açmaktadır.

1990'ların sonlarından itibaren kredi kuruluşlarının yaptıkları değerlendirmeler sorgulanmaya başlanmıştır. Asya krizini öngörememeleri, yüksek kredi notuna sahip Enron'un iflası ve ardından 2008 Küresel Krizinde gösterdikleri başarısızlık, olumsuz eleştirileri beraberinde getirmiştir. Yakın dönemin en büyük krizi olarak kabul edilen 2008 Krizinde, kredi kuruluşlarının yaptıkları değerlendirmeler mevcut sorunların daha çok büyümesine ve iflasların artmasına neden olmuştur. Lehman Brothers en çok CDO'ya (teminatlandırılmış borç yükümlülüğü) sahip olmasına rağmen kredi notu iflastan bir gün öncesine kadar AAA iken, iflas ettiğinde -A olarak güncellenmiştir Kredi derecelendirme kuruluşlarının küresel ölçekte düşürdükleri kredi notları ile sadece ABD'de 3 Trilyon Dolar zarara sebebiyet verdiği tahmin edilmektedir. Yaptıkları değerlendirmelerin görüş niteliğinde olması, yaptıkları hatalardan muaf tutulmalarına yol açmasına rağmen yatırımcıların kredi derecelendirme kuruluşlarına olan güveni sarsılmıştır. Ayrıca ABD üst düzey yetkilileri de açıklamalarında kredi derecelendirme kuruluşlarına çeşitli eleştiriler getirmiştir. IMF Başkanı Strauss Kahn kredi derecelendirme kuruluşlarının spekülatif baskılara maruz kaldığını belirterek, "Onların her söylediğine çok da inanmamak gerekir" demiştir. Makalemizin ilk bölümünde kredi derecelendirme kuruluşları ve önemi hakkında bilgi verildikten sonra ikinci bölümde 2008 Küresel Krizi üzerindeki etkilerine bakılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kredi Derelendirme Kuruluşları, 2008 Küresel Krizi, Finansal Kriz

**SAĞLIK HİZMETİ İHRACATINDA SEKTÖREL UZMANLAŞMA: TÜRKİYE,
MEKSİKA VE KOSTA RİKA ÖRNEĞİ**

**SECTORAL SPECIALIZATION IN EXPORT OF HEALTH SERVICES: EXAMPLE
OF TURKEY, MEXICO AND COSTA RICA**

Şule BATBAYLI

Doktora Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat, ORCID:
0000-0002-0836-9203

ÖZET

Küreselleşen dünyada sağlık hizmeti ihracatı, ülkeler için yüksek döviz girdisi sağlayan bir alan olmaktadır. Bu bakımdan pek çok ülke kendi sağlık koşullarını iyileştirip, daha sonra da onu ihraç etme eğilimindedir. Sağlık hizmeti ihracatçısı ülkelerin başında Türkiye, Meksika, Kosta Rika, Hindistan, ABD, Almanya, Tayland, Singapur, Güney Afrika, Birleşik Arap Emirlikleri (Dubai başta olmak üzere) gibi birçok ülke bulunmaktadır. Bu çalışmada, sağlık hizmeti ihracatı sektöründe Türkiye, Meksika ve Kosta Rika'nın uzmanlaşması analiz edilmiştir. Türkiye büyük oranda estetik ameliyatlari, kalp ameliyatlari ve ortopedi alanlarında uzmanlaşarak, bu hizmetleri yabancı hastalara sunmaktadır. Meksika ise ağız ve diş sağlığı, estetik, kalp ve ortopedi ameliyatlarında hizmet vermektedir. Kosta Rika yine diş tedavileri ve estetik ameliyatlarda öne çıkmaktadır. Kuzey Amerika'dan, Güney Amerika'ya diş tedavisi almak için giden uluslararası hastaların çok fazla olmasından dolayı, söz konusu bölgede “diş turizmi” adı altında bir sektör oluşmuştur. Ayrıca, bu üç ülkenin uyguladığı tedaviler birbiri ile oldukça benzediği görülmektedir. Bu bağlamda çalışmada söz konusu ülkeler sağlık hizmeti ihracatı bakımından incelenmiş ve sektördeki uzmanlık değerleri analiz edilmiştir. Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlük analizlerinden olan Ticaret Uzmanlık Endeksi ve İhracat-İthalat Oranı Endeksi yardımıyla, sağlık hizmeti ihracatı verileri kullanılarak, test edilmiştir. Literatürde mevcut olan, benzer çalışmalar, bu analiz yönteminde yol gösterici olmuştur. Sonuçlara göre, üç ülke de sağlık hizmeti alanında net ihracatçıdır. Bununla birlikte Kosta Rika'nın net ihracat değeri diğerlerinden daha fazla olduğu bulunmuştur. Türkiye için 2003-2019 döneminde, sektördeki uzmanlaşma değerinin hızla arttığı sonucuna varılırken, sektördeki net ihracatçı pozisyonunun nispeten daha yavaş arttığı bulunmuştur. Hem birbirine oldukça yakın çıkan değerler hem de benzer tedavilerin uygulanması söz konusu ülkeleri birbirine rakip hale getirmektedir. Ülkeler kendi sağlık hizmeti sistemlerini iyileştirmesi halinde, maliyet avantajı yakalayıp, söz konusu alandan daha fazla gelir elde edebileceklerdir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Hizmeti İhracatı, Ticaret Uzmanlık Endeksi, İhracat-İthalat Oran Endeksi, Türkiye, Güney Amerika Ülkeleri

RADIOLOGICAL EVALUATION OF BREAST FOLLOWING BREAST REDUCTION SURGERY

Gaye TOPLU

Istanbul Training and Research Hospital, Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery
ORCID: 0000-0002-6899-3788

ABSTRACT

Aim: Our study aims to evaluate the results of radiological (ultrasonography(US), mammography and magnetic resonance(MR)) imaging in the follow-up of patients undergoing reduction mammoplasty surgery.

Material and Methods: Retrospective evaluation of postoperative bilateral breast US and mammography of the 21 patients who underwent breast reduction surgery were performed. Breast MR results of 9 patients with suspicious lesions were included in the examination.

Results: Postoperative radiological findings including all three imaging modalities were parenchymal distortion, rough calcification, fat cyst, focal fibrosis, fat necrosis, nipple retraction, malignant like peripheral contrast, nodular lesion, malignant like distortion and fluid collection with skin thickening. 1 patient eventually underwent cystectomy and tru-cut biopsy and no malignant lesion was found.

Discussion: There are only a few studies showing the radiological findings in the follow-up of patients following breast reduction surgery and indicating its importance. After surgery, changes can occur in the breast tissues of the patients that radiologically mimic malignancy. This can lead to either unnecessary invasive procedures to rule out malignant changes. We wanted to point out that surgeons, radiologists and oncologists should be more careful about this issue.

Key words: Breast; Breast cancer; Mammoplasty

MEME KÜÇÜLTME CERRAHİSİ SONRASINDA MEMENİN RADYOLOJİK DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Amaç: Çalışmamız redüksiyon mamoplasti ameliyatı geçiren hastaların takibinde radyolojik (ultrasonografi (US), mamografi ve manyetik rezonans (MR)) görüntüleme sonuçlarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Gereç ve Yöntemler: Ameliyat sonrası bilateral meme US'nin retrospektif değerlendirmesi ve meme küçültme ameliyatı geçiren 21 hastanın mamografisi yapıldı. Lezyon şüphesi olan 9 hastanın meme MR sonuçları muayeneye dahil edildi.

Bulgular: Parankimal distorsiyon, kaba kalsifikasyon, yağ kisti, fokal fibrozis, yağ nekrozu, meme başı retraksiyonu, malign benzeri periferik kontrast, nodüler lezyon, malign benzeri distorsiyon ve cilt kalınlaşması ile sıvı toplanması üç görüntüleme yöntemini de içeren postoperatif radyolojik bulgulardı. Sonunda 1 hastaya sistektomi ve tru-cut biyopsi yapıldı ve malign lezyon bulunmadı.

Sonuç: Meme küçültme ameliyatı sonrası hastaların takibinde saptanan radyolojik bulguları ve önemini gösteren az sayıda çalışma vardır. Ameliyat sonrasında hastaların meme dokularında radyolojik olarak maligniteyi taklit eden değişiklikler meydana gelebilir. Bu, kötü huylu değişiklikleri ekarte etmek için gereksiz invaziv prosedürlere yol açabilir. Cerrahların, radyologların ve onkologların bu konuda daha dikkatli olmaları gerekir.

Anahtar kelimeler: Meme; Meme Kanseri;Mammoplasti

MASTOPEKSİ CERRAHİSİNDE ÇİFT PEDİKÜLLÜ ve INFERIOR KELEBEK ŞEKLİ FLEP TEKNİĞİ

Dinçer ALTINEL

İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Birimi,
ORCID: 0000-0002-8287-7943

ÖZET

Mastopeksi cerrahisinde fazla cilt uzaklaştırılır ve belirli bir miktarda meme dokusu rezeke edilir. Rezeke edilen meme dokusu redüksiyon cerrahisinde olduğu gibi büyük miktarda değildir. Preop çizimlerle planlanarak nipple areola kompleksi daha yukarı seviyeye alınır. Bu seviyenin çok yukarda olmamasına dikkat etmek gerekir. Geride kalan doku daha kompakt bir kıvam oluşturacak şekilde halde bir araya getirilip sütürlerle asılır.

Tarif ettiğimiz mastopeksi tekniğini ön planda memelerindeki sarkık görüntüden şikayet eden ve sadece göğüslerinin daha dik görünüp boyutunda yani sütyen ölçüsünde değişiklik istemeyen kadınlarda uyguladık. Operasyonlar genel anestezi altında gerçekleştirildi. Hiçbir olguda meme dokusuna lokal anestezi solüsyon tatbik edilmedi. Çalışmamızda yaşları 25 ile 40 yaş arasında değişen 40 sayıda hasta postop bir yıl süresince takip edilmişti.

Dört hastada sütür hattında lokalize alanlarda keloid gelişimi görüldü. İntralezyonel steroid enjeksiyonu ile geri döndürüldü. Yedi hastada lateral pırlar cildinde herhangi bir kalıcı cilt pigmentasyon değişimi yaratmayıp tamamen gerileyen ekimozlar izlendi. Sadece iki hasta meme başı areola komplekslerinin tam anlamıyla tatminkar erektileteye ulaşmadığından şikayetçiydi. Hiç bir hastamız meme başı seviye farkı yada meme boyut farkından şikayetçi olmadı. Üç hastamızda erken dönemde kendiliğinden gerileyen tek taraflı seroma gelişti. Postop süreçte çekilen kontrol ultrasonlarda hastalarda belirgin bir yağ nekrozu tespit edilmedi. Altı hastada tek taraflı t-skar birleşme noktasında çapı 1 cm lik alanı aşmayan epitelizasyon gecikmesi ve yüzeyel epidermoliz gelişti. Hiç bir hastamız revizyon cerrahi isteği ile geri dönüş yapmadı.

Hastalarımız uyguladığımız cerrahiyle mevcut sütyen cup ölçülerini korudular. Hastalarımızın meme boyutları gerçekte arttırılmadığı halde yapılan efektif dikleştirme ve oluşturulan kompakt meme yapısı augmented edilmiş bir meme imajı yaratmada oldukça başarılıydı.

Anahtar kelimler: Mastopeksi, Meme Cerrahisi, Estetik Cerrahi.

DOUBLE SEPERATED PEDICULUS WITH INFERIOR BUTTERFLY SHAPAED FLAP TECHNIQUE MASTOPEXY

ABSTRACT

In mastopexy surgery, extra skin and a specific amount of breast tissue is resected. Resected breast tissue is not in a large amount as in reduction surgery. By planning with preop drawings, the nipple areola complex is taken to the higher level. It should be taken care that this level is not very high. The remaining tissue is brought together and hanged with sutures to create a more compact thickness.

The described technique was applied to women who were content with the breast size but wanted a less ptotic breast. Operations were carried out under general anesthesia. Local anesthetic solution was not applied to the breast tissue in any case. 40 patients between the ages of 25-40 were operated and were followed for one year.

Development of keloid was seen in localized areas in the suture line in four patients. Intralesional steroid injection treatment was given to these patients. Seven patients had skin ecchymosis which didn't cause any permanent change in skin pigmentation. Only two patients complained that nipple areola complexes were not reaching fully satisfactory erectility on the breast. No patient complained about the difference of the breast level or the size of the breast. In our three patients, a single-sided seroma was seen which recovered on its own in the early period. No fat necrosis was found in the control ultrasounds taken during the postoperative period. Six patients had unilateral delayed epithelialization and superficial epidermolysis at the t-scar junction point which didn't exceed 1 cm of diameter. None of our patients has made a return with request for revision surgery.

Following the surgery, our patients protected the cup sizes of their bra. In spite of the fact that there was no real augmentation performed in this procedure, effective straightening and the compact breast structure patients that achieved was highly successful in creating an augmented breast image.

Keywords: Mastopexy, Breast Surgery, Aesthetic Surgery.

MERSİN İLİNİN SÜS BİTKİSİ POTANSİYELİ TAŞIYAN BAZI DİKOTİL ENDEMİK BİTKİLERİ

Muhyettin ŞENTÜRK

Mersin Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı, Çiftlikköy Kampüsü
33343, Yenişehir/Mersin ORCID: 0000-0002-6772-1764

Rıza BİNİZET

Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Çiftlikköy Kampüsü 33343,
Yenişehir/Mersin ORCID: 0000-0003-0336-8305

ÖZET

Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğinin önemli bir kısmını oluşturan Türkiye florası Avrupa ülkeleri arasında ilk sırada yer almaktadır. Türkiye florası endemizm oranı bakımından da diğer dünya ülkeleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Türkiye'nin endemizm bakımından en zengin bölgesi olan Akdeniz bölgesi içerisinde yer alan Mersin ili, floristik yönden ülkemiz florasının ve Akdeniz'in önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Mersin ili florası endemizm oranı yaklaşık olarak %23 civarındadır. Şehirleşmenin arttığı ve kırsal alanlardaki yoğunlaşmanın azaldığı günümüzde şehir hayatına doğal unsurlar ve bitkiler giderek daha fazla katılmaktadır. Bu sebeple Mersin gibi büyük şehirler ve kentler doğayla bütünleştirilmeye veya doğa ve unsurları şehir hayatına dahil edilmeye çalışılmaktadır. Maalesef ki şehir hayatına dahil edilmeye çalışılan bitkilerin çoğu ülkemizin doğal bitkileri olmayıp ağırlıklı olarak yabancı kökenli egzotik dikotil süs bitkileridir. Bu türlerden bazıları istilacı olup doğal ekosistemi tehdit ettikleri de görülmektedir. Bu nedenle Mersin'de doğal yayılışı bulunan türlerin peyzaj alanlarına ve kent ekosistemine dahil edilmesi birçok açıdan önem arz etmektedir. Bu yüzden hem doğal ekosisteme zarar verilmemiş olunacaktır, hem de estetik açıdan değerli türler süs bitkisi olarak değerlendirilebilecektir. Bu bağlamda çalışmamızda önerilen türlerin yalnız ülkemizde (bazılarının ise yalnızca Mersin'de) yayılış göstermesi bu türlerin süs bitkisi sektörüne kazandırılması bakımından büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada Mersin'de doğal yayılış gösteren dikotil (çift çenekli) endemik bitki taksonlarından süs bitkisi potansiyeli taşıyan bazı taksonlar tespit edilmiş ve bu taksonların fotoğrafları sunulmuştur. Tespit edilen 13 farklı dikotil familyasına ait 30 farklı endemik takson listelenmiştir. Önerdiğimiz endemik taksonların hali hazırda peyzajda kullanılagelen taksonlardan estetik açıdan çok farklı olmadıkları hatta bazı taksonların peyzajda değerlendirilen bazı egzotik taksonlardan daha gösterişli oldukları görülmektedir. Ayrıca önerilen listede peyzajda tıbbi öneme sahip taksonlar ve bal bitkisi olarak da değerlendirilebilecek endemik taksonların yanı sıra yer örtücü ve çit bitkileri de bulunmaktadır. Mersin'in doğal bitki örtüsünün elemanları olan bu taksonların doğadan ilham alınarak kentsel alanlara aktarılıp egzotik türlerin önemli bir kısmının sebep olduğu biyolojik, ekolojik, ekonomik ve hatta patolojik sorunların önüne geçilebilmesini öngörmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Süs bitkisi, Endemik, Mersin, Kent ekosistemi, Egzotik, Dikotil

MERSİN İLİNİN SÜS BİTKİSİ POTANSİYELİ TAŞIYAN BAZI MONOKOTİL ENDEMİK BİTKİLERİ

Muhyettin ŞENTÜRK

Mersin Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı, Çiftlikköy Kampüsü
33343, Yenişehir/Mersin ORCID: 0000-0002-6772-1764

Rıza BİNİZET

Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Çiftlikköy Kampüsü 33343,
Yenişehir/Mersin ORCID: 0000-0003-0336-8305

ÖZET

İnsanoğlu yüzyıllardan beri estetik amaçlarla bitkileri kullanmıştır. Bitkiler günümüzde artan şehirleşmeden dolayı, doğadan uzaklaşan insanların doğa özelemlerini giderebilmek, kentleri daha yaşanılır ortamlar haline getirilebilmek ve benzeri amaçlarla kullanılmaktadır. Öyle ki bitkiler bugün birçok ülke için ekonomik kalkınmada çok önemli rol oynayan ticari bir alan olarak dikkat çekmektedir.

Dünyanın biyoçeşitlilik bakımından en zengin coğrafyalarından biri olan ülkemizde 3800 taksonu endemik olmak üzere toplam 11466 bitki taksonu yayılış göstermektedir. Bütün Avrupa'daki toplam bitki türü sayısı 12.000 civarında iken, ülkemizde yaklaşık 10.000 tür yayılış göstermektedir. Son yıllarda tanımlanan tür ve tür altı taksonlar da eklendiğinde ülkemizde 12.000 civarında takson doğal yaşam alanı bulmaktadır. Mersin ili barındırdığı yaklaşık 400 endemik tür ile ülkemizin önemli endemizm merkezlerinden biri konumundadır (endemizm oranı yaklaşık olarak %23 civarındadır).

Dünyada geofitlerin yoğunluklu olarak yayılış gösterdiği alanların kışları nemli ve ılık, yazları ise kurak ve sıcak olan Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü bölgeler olduğu görülmektedir. Ülkemizin merkezinde yer aldığı Akdeniz Havzası dünyanın ikinci en zengin geofit bölgesi konumundadır. Mersin ili de Akdeniz Havzası'nda yer alan illerden biridir.

Bu çalışma kapsamında, Mersin ilinde doğal yayılış gösteren endemik bitki türlerinin süs bitkisi olarak kullanılabilirliğini belirlemek ve süs bitkileri pazarında ekonomik açıdan değer kazanmalarını sağlamaktır. Bu amaçla çalışmamızda Mersin'de doğal yayılışı bulunan endemik bitki taksonlarından süs bitkisi potansiyeli taşıyan bazı tek çenekli taksonlar tespit edilmiş ve bu taksonların fotoğrafları sunulmuştur. Önerilen taksonlar geofit taksonlar olup yalnız ülkemiz topraklarında (bazılarının sadece Mersin'de) yayılış göstermesi bu türlerin süs bitkisi olarak peyzaja kazandırılması bakımından büyük önem arz etmektedir. Mersin'de tespit edilen 5 farklı monokotil familyasına ait toplam 20 endemik takson belirlenmiştir. Süs bitkisi olarak önerilen bu taksonlardan bir kısmının neslinin tehlike altında olması çeşitli üretim teknikleri ile peyzaja kazandırılıp nesillerinin garanti altına alınmaları açısından da büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Süs bitkisi, Endemik, Mersin, Kent ekosistemi, Egzotik, Monokotil

**TÜRKİYE'DEKİ BAZI ENDEMİK BİTKİLERİN ANTİBAKTERİYEL
AKTİVİTESİNİN İNCELENMESİ**

**STUDY OF THE ANTIBACTERIAL ACTIVITY OF SOME ENDEMIC PLANTS OF
TURKEY**

Muhammed Mesud HÜRKUL

Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Botanik Anabilim Dalı,

ORCID: 0000-0002-9241-2496

Merve Eylül KIYMACI

Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Eczacılık Fakültesi, Temel Eczacılık
Bilimleri Bölümü, Farmasötik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı,

ORCID: 0000-0001-5343-1064

ÖZET

Bu çalışmada, tıbbi önemi olan Ranunculaceae (*Consolida thirkeana* (Boiss.) Bornm.) ve Caryophyllaceae (*Dianthus ancyrensis* Hausskn. & Bornm., *Paronychia angorensis* Chaudhri, *Silene ruscifolia* (Hub.-Mor. & Reese) Hub.-Mor.) familyalarına ait Türkiye için endemik bazı bitkilerin antibakteriyel aktivitesi test edilmiştir.

Toplanan bitkiler gölgede kurutulmuş ve toz edilmiştir. Bitki materyallerinden metanol ve aseton çözücülerini kullanılarak ultrasonik banyo cihazı ile ekstraktlar hazırlanmıştır. Ekstraktlar 1 ml DMSO'da çözülmüştür. Bitkilere ait ekstraktların antibakteriyel etkinliği *Staphylococcus aureus* ATCC 29213, metisilin dirençli *Staphylococcus aureus* ATCC 43300, *Enterococcus faecalis* ATCC 29212, *Klebsiella pneumoniae* ATCC 13883, *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 27853, *Escherichia coli* ATCC 25922 bakterileri üzerinde test edilmiştir. Antibakteriyel aktivite, Avrupa Antimikrobiyal Duyarlılık Testi Derneği (EUCAST) önerileri doğrultusunda mikro sıvı dilüsyon metoduyla minimal inhibisyon konsantrasyonu olarak belirlenmiştir. Siprofloksasin kontrol olarak kullanılmıştır.

Test edilen tüm bitki ekstraktlarının, *Staphylococcus aureus* ATCC 29213, metisilin dirençli *Staphylococcus aureus* ATCC 43300, *Enterococcus faecalis* ATCC 29212, *Klebsiella pneumoniae* ATCC 13883, *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 27853, *Escherichia coli* ATCC 25922'e karşı MİK değerinin >2500 µg/ml'nin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Bitki ekstraktlarının antibakteriyel aktivitesinin yorumlanmasında, literatür verilerine dayanarak MİK değeri <100 µg/ml ise anlamlı, 100 µg/ml < MİK ≤ 625 µg/ml'de orta dereceli anlamlı, MİK > 625 µg/ml ise etkisiz olarak değerlendirilmiştir. Buna göre, çalışılan ekstraktların test bakterileri üzerinde antibakteriyel etkinliğinin olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antibakteriyel aktivite, *Consolida thirkeana*, *Dianthus ancyrensis*, *Paronychia angorensis*, *Silene ruscifolia*

RIFAT ILGAZ'IN "CANKURTARAN YILMAZ" ADLI ESERİNİN ÇOCUĞA GÖRELİK İLKESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Muhammed TUNAGÜR

Arş. Gör. Dr. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-6427-6431

Ümmü Gülsüm BOZLAK

Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-3608-6702

Çocuklar, eğitim hayatının ilk yaşantısından önce kitaplarla karşılaşmaktadır. Kitaplar, çocukların okuma alışkanlığı kazanmalarında ve kitaplara ilişkin tutum ve algılarının olumlu anlamda gelişmesinde oldukça önemlidir. Edebi duyarlılığın oluşmasında, anlama becerilerinin gelişmesinde, eğlenceli vakit geçirmede, zihinsel ve sosyal becerilerinin gelişmesinde, estetik duygusu kazanmada, değer ve erdemlerin içselleştirilmesinde, okuma zevki edinmede kitapların yeri oldukça büyüktür. Kitaplar aracılığı ile çocuklar yeni deneyimler kazanmakta, kendilerini keşfetme ve tanıma yolunda mesafe kat etmekte ve ana dillerini kullanarak sözcük hazinelerini zenginleştirme olanağı yakalamaktadırlar. Çocukların yaşamında bu denli önem taşıyan kitapların bu özellikler ve nitelikler açısından hazırlanmaları gerekmektedir. Bu nedenle farklı yaş grubu içerisinde yer alan çocuklar için kitap seçimi hem içerik hem de biçim olarak oldukça önem taşımaktadır. Çünkü eserlerin biçimsel ve içerik özellikleri çocukların kitaplara karşı bakış açılarını ve duyuşsal becerilerini doğrudan etkilemektedir. Yapıtların çocukların seviyelerine ve hayal dünyalarına hitap eden, dil ve anlatım açısından uygun olan ve görsellerle zenginleştirilmiş nitelikler taşıması beklenmektedir. Bu doğrultuda araştırmada Rıfat Ilgaz'ın "Cankurtaran Yılmaz" adlı eserinin çocuğa görelilik ilkeleri bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma betimsel nitelikte bir araştırma olup doküman incelemesi yöntemi esas alınarak yapılmıştır. Çalışmanın örneklemini Rıfat Ilgaz'ın "Cankurtaran Yılmaz" adlı eseri oluşturmaktadır. Bu bağlamda eser, biçimsel özellikler (Kâğıt, Kapak, Ciltleme, Harf ve Karakter Büyüklüğü, Boyut, Sayfa Düzeni ve Resim) ve içerik özellikleri (Konu, Karakter, Dil ve Anlatım ile İletişim) açısından incelenmiştir. Araştırmada incelenen eserin büyüklük, kâğıt, harfler dil ve anlatım açısından çocuğun seviyesine uygun olduğu, eserde iletilere yer verildiği, çocukların hayal dünyalarının gelişmesine ve düş kurmalarına olanak tanıdığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca eserin ciltleme açısından uygun olmadığı ve resimlere sadece kapakta yer verildiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelime: Rıfat Ilgaz, Cankurtaran Yılmaz, Çocuk Edebiyatı, Çocuğa Görelilik

Investigation of Rıfat Ilgaz's "Cankurtaran Yılmaz" in Terms of the Principle of Relativity to Children

Children encounter books before their first education life. Books are very important for children to acquire reading habits and to develop their attitudes and perceptions about books in a positive way. Books have a great place in the formation of literary sensitivity, in the development of comprehension skills, in having fun, in the development of mental and social skills, in gaining aesthetic sense, in the internalization of values and virtues, and in acquiring the pleasure of reading. Through books, children gain new experiences, make progress in discovering and getting to know themselves, and have the opportunity to enrich their vocabulary by using their mother tongue. Books that are so important in children's lives should be prepared in terms of these features and qualities. For this reason, the selection of books for children in different age groups is very important both in terms of content and form. Because the formal and content

features of the works directly affect children's perspectives and affective skills towards books. The works are expected to have qualities that appeal to children's levels and imaginations, are appropriate in terms of language and expression, and are enriched with visuals. In this direction, it was aimed to examine Rıfat Ilgaz's work named "Cankurtaran Yılmaz" in the context of the principles of relativity to children. The study is a descriptive research and it was conducted on the basis of document review method. The sample of the study is Rıfat Ilgaz's work named "Cankurtaran Yılmaz". In this context, the work has been examined in terms of its formal features (Paper, Cover, Binding, Letter and Character Size, Size, Page Layout and Picture) and content features (Subject, Character, Language and Expression and Message). It was concluded that the work examined in the study was suitable for the child's level in terms of size, paper, letters, language and expression, included messages in the work, allowed children to develop their imaginations and dream. In addition, it was found that the work was not suitable for binding and that the pictures were only included on the cover.

Keywords: Rıfat Ilgaz, Cankurtaran Yılmaz, Children's Literature, Relativity to Children

**OTONOM KARA ARAÇLARI İÇİN BİR HİBRİT YOL TAKİP KONTROL
YÖNTEMİ**
**A HYBRID PATH TRACKING CONTROL METHOD FOR AUTONOMOUS LAND
VEHICLES**

Muhammed ÇELİK

Yıldız Teknik Üniversitesi, Mekatronik Mühendisliği,
ORCID: 0000-0001-6909-7830

Cenk ULU

Doç.Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Mekatronik Mühendisliği, ORCID: 0000-0002-8588-
6247

Özet

Otonom kara araçları günümüzde giderek yaygınlaşmaya devam etmekte ve birçok farklı uygulamada kendine yer bulmaktadır. Bu tür araçların otonom yol takibi problemini çözmek için literatürde birçok farklı yöntem önerilmiştir. Bu yöntemler temelde geometrik ve model tabanlı yaklaşımlar olmak üzere iki ana başlık altında incelenmektedir. Geometrik yol takibi yöntemlerinde araç ve yol arasındaki geometrik ilişkilerden yararlanılarak yol takibi yapılmaktadır. Model tabanlı yöntemlerde ise geometrik yaklaşımın aksine doğrudan aracın dinamik modelinden yararlanılmaktadır. Geometrik yol takip yöntemleri birçok uygulamada basit olmaları nedeniyle tercih edilmektedirler. Bu yöntemler arasında en yaygın olarak kullanılan iki yöntem bulunmaktadır. Bunlar Pure Pursuit ve Stanley yöntemleridir. Bu iki yöntemin kendi içinde avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır. Pure Pursuit yöntemi ileri bakma davranışı içerdiği için yolun değişen geometrisine önceden uyum sağlayabilme yeteneğine sahiptir. Bu nedenle dönüşlerde Stanley yönteminden daha yüksek bir yol takip performansı sergilemektedir. Stanley yönteminde ise ileri bakma davranışı olmadığından araç dönüş noktasına gelene kadar direksiyon açısı üretilmemekte ve bu nedenle özellikle keskin dönüş noktalarında büyük çapraz yol hataları ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan bu yöntem açısı değişiminin az olduğu düz yollarda ise Pure Pursuit yöntemine göre daha yüksek bir yol takip performansı sağlamaktadır. Bu çalışmada etkili bir yol takip performansı sağlamak için Pure Pursuit ve Stanley yöntemlerinin bir arada kullanıldığı hibrit bir yol takip yöntemi önerilmiştir. Buradaki amaç bu yöntemlerin üstün yönlerinden faydalanabilmektir. Önerilen yöntemde, her iki yöntemden elde edilen araç direksiyon açıları ağırlıklandırılarak tek bir direksiyon açısı hesaplanmaktadır. Yöntemde dinamik bir ağırlıklandırma kullanılmakta ve ağırlıklandırma parametresi Pure Pursuit yöntemindeki ileri bakma açısına bağlı olarak değişmektedir. Önerilen yöntemin kontrol performansını değerlendirmek için farklı yol senaryolarında benzetim çalışmaları yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar önerilen yöntemin diğer iki yönteme göre daha yüksek bir kontrol performansı sağladığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Yol takibi, otonom araçlar, geometrik yol takibi, hibrit kontrol.

UZAKTAN EĞİTİM SÜREÇ VE UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRME YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞ VE DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ

Murat EKİÇİ

Arş. Gör. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi,
ORCID: 0000-0002-1532-7300

Özet

Covid-19 pandemisi dünya üzerinde yer alan tüm ülkeleri birçok boyutta etkilemektedir. Bu süreçten etkilenen alanlardan biri de eğitim olmuştur. Yüz yüze yapılan eğitim uygulamaları bu pandemi ile bir anda uzaktan eğitim uygulamalarına dönüşmüş ve yaşanan bu dönüşüm eğitim öğretim faaliyetlerinin tüm paydaşlarını derinden etkilemiştir. Eğitim öğretim süreçlerinde yer alan ve bu pandemiden etkilenen önemli paydaşlardan biri de okullarda öğrenim gören öğrencilerdir. Ortaya çıkan bu yeni durumdan etkilenen gruplarından biri de görme engelli öğrencilerdir. Görme yetersizliği olan öğrenciler genel durumları itibarıyla okullarında kaynaştırma öğrencisi ya da özel eğitim okullarında bireysel eğitimler alarak eğitim öğretim faaliyetlerini yürütmektedirler. Uzaktan eğitim uygulamalarına geçilmesi ile birlikte bir anda bu eğitim imkanlarından uzak kalan görme yetersizliği olan öğrencilerin pandemi sürecindeki uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi önemli görülmüştür. Görme yetersizliği olan öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik deneyimlerini ve görüşlerini inceleyen çalışmaların yetersizliği ve bu sürecin öğrenciler üzerine olan etkilerini betimleyen çalışmaların eksikliği bu çalışmanın ana çıkış noktasını oluşturmıştır.

Bu çerçevede çalışmanın amacı görme yetersizliği olan öğrencilerin Covid 19 pandemi sürecinde yoğun bir biçimde kullanılmakta olan uzaktan eğitim süreç ve uygulamalarına yönelik görüşlerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışma nitel araştırma yaklaşımlarından olgu bilim deseni ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu belirlenirken amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem kullanılmıştır. Çalışma kapsamında veri toplamak amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuş ve bu görüşme formu kullanılarak katılımcılarla bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler sonrası elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi sonrası ulaşılan kod, kategori ve temalar iki alan uzmanı tarafından incelenerek bulguların güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır. Ulaşılan temalar bulgular olarak yapılandırılmıştır. Verilerin analizleri sonrasında ulaşılan bulgular araştırmanın amaçları doğrultusunda sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Görme yetersizliği olan öğrenciler, Çevrim içi eğitim

NEW TECHNIQUES AND DEVICES FOR STERNAL CLOSURE

İbrahim Murat ÖZGÜLER

Firat University Hospital, Department of Cardiovascular Surgery, Elazığ-Turkey

ORCID: 0000-0002-9928-9056

ABSTRACT

The main factor to prevent the complications of sternotomy is adequate sternal fixing. There are a lot of techniques for this aim and new approaches are being improved. In this presentation the most preferred closure techniques and biomechanical devices are aimed to explain. As a result of the literature searching, closure of the sternum with steel wires are the most frequent technique but which method or device is the best is still being unknown.

ORGANİZASYONDA ÇEVİKLİK VE İNOVASYONA ETKİLERİ INNOVATION AMBIDEXTERITY SKILL

Bülent AKKOYUN

Dr.Öğr.Üyesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, 0000-0003-4271-6974

ÖZET

İş dünyasındaki dalgalanmalar, ekonomik krizler ve dahası Covid-19 pandemisi gibi öngörülmesi çok zor olan beklenmedik durumlar, dikkatleri değişimlere uygun şekilde cevap verebilmek ve hayatta kalmak için önemli bir yetenek olan örgütsel çeviklikte toplamıştır. Hatta yapılan araştırmalarda çeviklik için üst düzey yöneticiler, zaman içerisinde öneminin artacağını ve iş başarısında kritik rol oynayacaklarını belirtmiş ve artan çevikliğin yüksek gelir, müşteriler ve çalışanlar, iyileştirilmiş etkinlik ve pazara girme hamlesi gibi faydalar sağlayacağını öne sürmüşlerdir. Çeviklikte, hız ve esneklik birincil özellikler olarak vurgulanır. Buradan hareketle örgütsel çevikliği, organizasyonların üst düzeyde performans sergileyerek, hızla ve devamlılık arz eder bir şekilde dinamik, sistem ve alt sistemlere ayrılmış ve değişken özelliklerdeki küresel ölçekteki iş dünyasında başarıyla var olma ve rekabet edebilme yeteneği olarak ifade edebiliriz. Bu dinamik becerilerin organizasyona ait olması ile rakipler tarafından kolaylıkla taklit edilememesi ve diğer organizasyonlara kolayca uyarlanamaması gerekliliği ifade edilmiştir. Ayrıca, temel yetkinliklere odaklanma, hiyerarşik yapıyı azaltma, sanal organizasyon yapılarının benimsenmesinin ve bilgiye dayalı organizasyonel yapıların, çevik örgütsel yapıların ortak özellikleri olduğunu belirtebiliriz. Hız ve esneklik ile beraber diğer üstünlükleri aynı anda sergileyebilmek için çiftüstalık teorisinden hareket ile bu aşamada, işleme ve keşfetme faaliyetlerinin bir organizasyonun güdümünde aralarında denge gözeterek yürütülmesini önemle ifade etmek gerekir. Yapılan araştırmada, çevik örgütsel yapıların inovasyon faaliyetlerine etkileri değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler : Örgütsel Çeviklik, Çiftüstalık, İnovasyon.

Abstract : Fluctuations in the business world, economic crises, and even unpredictable unexpected situations such as Covid-19 have focused attention on organizational agility the most important talent for responding appropriately to changes and surviving. In studies, senior executives have stated that agility will increase in importance and has a critical role in working achievement over time and has a critical role in working achievement and argued that increased agility will provide benefits such as high income, customers and employees, improved effectiveness, and the move of market access. In agility, speed and flexibility are highlighted as primary features. Because of this, we can express organizational agility as the ability of organizations to be able to successfully exist and compete in a dynamic and variable global business world with high performance, rapidly and sustainably and has its system and sub-system. When all these features of the organization are combined with the support of the organization, there remains only one deficiency. Also, as the common features of organizational agile structures, we can add that there is a focus on core competencies, reduction of hierarchical structure, adoption of virtual organizational structures and organizational structures based on knowledge. At this stage, in order to exhibit speed and flexibility together with other advantages at the same time, it is necessary to emphasize that the processing and exploration activities are carried out by considering the balance between them under the guidance of an organization. In the research, the effects of agile organizational structures on innovation activities are evaluated.

Key Words : Organizational Agility, Ambidexterity, Innovation.

ORTA ERGENLİK DÖNEMİNDE AKTİF SPOR YAPAN BİREYLERİN YENİLİKÇİ YAKLAŞIM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Erhan BAKIR

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0002-3796-2700

Abdulaziz Demirtaş

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0003-2330-3701

Mehmet GÜL

Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0002-3080-5155

ÖZET

Bu araştırma, orta ergenlik döneminde yer alan bireylerin bireysel yenilikçi yaklaşım davranışlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya orta ergenlik seviyesinde (15-17 yaş) aktif lisanslı olarak spor yapan toplam 196 birey katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak bireylerin cinsiyet, spor türü (takım, bireysel), akademik başarı durumlarını belirlemek amacıyla 3 maddelik “Kişisel Bilgi Formu” ve 1977 yılında Hurt ve arkadaşları tarafından geliştirilen Kılıçer ve Odabaşı (2010)’nın Türkçe’ ye uyarlamış olduğu “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ)” kullanılmıştır. Bireysel yenilikçilik ölçeği 20 maddeden oluşmaktadır. Beşli likert (1.Kesinlikle Katılmıyorum-...- 5.Kesinlikle Katılıyorum) şeklinde düzenlenmiştir. Ölçek maddelerinin 12’si pozitif (1, 2, 3, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 18. ve 19. maddeler), 8’i negatif maddelerden (4, 6, 7, 10, 13, 15, 17. ve 20. maddeler) oluşmaktadır. Ölçek yardımıyla yenilikçilik puanı; pozitif maddelerden alınan toplam puandan negatif maddelerden alınan toplam puanın çıkarılmasıyla elde edilen puana 42 puan eklenmesiyle hesaplanmaktadır. Ölçek yardımıyla en düşük 14, en yüksek ise 94 puan alınabilmektedir. Ölçek üzerinden hesaplanan puanlara göre bireyler yenilikçilik bağlamında kategorize edilebilmektedir. Buna göre bireyler; hesaplanan puan 80 puan üstünde ise “Yenilikçi”, 69 ve 80 puan arasında ise “Öncü”, 57 ve 68 puan arasında ise “Sorgulayıcı”, 46 ve 56 puan arasında ise “Kuşkucu”, 46 puan altında ise “Gelenekçi” olarak yorumlanmaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, SPSS 25 Paket Programı kullanılmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistiklerden yüzde (%), frekans, ortalama ve standart sapma değerlerine göre yansıtılmıştır. Diğer taraftan değişkenleri arasındaki farkları belirlemek amacıyla öncelikle verilerin normallik testleri yapılmış ve normal dağılım göstermeyen verilerde Mann Whitney U testi ve çoklu karşılaştırmada ise Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya 161 erkek (%82,1), 35 kadın (%17,9) birey katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalamaları $15,72 \pm 2,63$ olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların yarısının takım sporu yaptığı (n=98; %50), kalan kitlenin de bireysel spor yaptığı (n=98, %50) tespit edilmiştir. . Sonuç olarak araştırmaya katılan orta düzey ergen sporcuların bireysel yenilikçi yaklaşım davranışları açısından ‘sorgulayıcı’ yaklaşım içerisinde oldukları belirlenmiştir. Bu dönemdeki bireylerin yenilikçi yaklaşıma ulaşmaları için hem lisanslı olarak spor yaptıkları ortamlarda hem de diğer sosyal çevrelerinde cesaretlendirilmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Orta Ergen, Bireysel, Yenilikçi Yaklaşım, Spor

***Hibiscus sabdariffa* L. ÖZÜTÜ VE GRAFEN OKSİT KATKILI NIŞASTA
FİLMLERİN ÜRETİMİ VE KARAKTERİZASYONU**

Gülsüm AYDIN

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi

Mualla YILDIZ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi

Günümüzde endüstriyel ve bir çok farklı alanda kullanılan biyopolimerlerin büyük bir bölümünü biyobozunur ve doğal bir biyopolimer olan nişasta oluşturmaktadır. Ekonomik olarak uygun olan, doğada bol miktarda bulunan, biyoyumlu ve biyolojik bir reaksiyon sonucunda doğada kendiliğinden bozunan nişasta ekolojik dengeye sahip bir çevre için umut verici bir biyopolimerdir. Nişasta sahip olduğu bir çok özellik ile bir çok farklı alanda kullanım imkanı bulmuş bir biyopolisakkarittir. Nişastadan elde edilen köpük, küre, film, jel gibi farklı formda yapılar ilaç taşınım sistemlerinde, gıda kaplama malzemesi olarak, farklı medikal uygulamalarda ve farklı türde yara örtülerinin üretiminde sıklıkla kullanılır. Nişasta çevre dostu ve biyoyumlu bir biyopolimer olmasına rağmen mekanik özellikleri ele alındığında zayıf bir biyomalzemedir. Nişastanın mekanik özelliklerini geliştirmek için uygulanan çeşitli yöntemler vardır. Nişasta moleküllerine eklenen farklı polimerik malzemelerle veya kimyasal ajanlarla nişastanın mekanik özellikleri iyileştirilebilir. Buna ek olarak nişastaya eklenen farklı katkı maddeleri ile farklı fonksiyonel özellikler kazandırılabilir. Yapılan bu çalışmada jel dökme yöntemi ile hazırlanan gliserol ile plastikleştirilmiş nişasta esaslı filmlere farklı oranlarda grafen oksit ve *H. sabdariffa* özütü eklenerek elde edilen filmlere antibakteriyel özellik kazandırılmasının yanı sıra filmlerin mekanik özelliklerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Nişasta esaslı filmlerin yapısına farklı oranlarda grafen oksit ve bitki özütü eklenerek elde edilen filmlerin kalınlık, su içeriği, çözünürlük, şişme, antibakteriyel özellikleri ve mikroyapıları incelenmiştir. Elde edilen farklı kompozisyona sahip filmlerdeki katkı oranlarına bağlı olarak şişme çözünürlük ve su içeriği değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı ($p<0,05$) değişimler gözlenmiştir. Üretilen filmlerin *in vitro* antibakteriyel özellikleri disk difüzyon yöntemi kullanılarak *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Bacillus subtilis* ve *Klebsiella pneumoniae* olmak üzere dört farklı bakteriye karşı test edilmiştir. Elde edilen bulgular filmlerin tüm bakteri türlerine karşı değişen oranlarda antibakteriyel etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Grafen oksit miktarındaki değişim antibakteriyel aktivitede anlamlı bir farklılığa neden olmamıştır. Filmlerin mikroyapıları incelendiğinde ise grafen oksit katkısı olmayan filmlerin daha heterojen ve pürüzlü yüzeylere sahip olduğu buna karşın grafen oksit katkılı filmlerde katkı miktarı arttıkça daha homojen ve pürüzsüz yüzeyler oluştuğu gözlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular *H. sabdariffa* özütü ve grafen oksit katkılı nişasta esaslı filmlerin yenilebilir gıda ambalajları ve antibakteriyel yara örtüleri gibi çeşitli uygulamalarda kullanım potansiyalinin olabileceğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler : Biyopolimer, Grafen Oksit, *Hibiscus sabdariffa*, Nişasta

TEDAVİ FONKSİYONU İLE SIR SALGIN MODELİNİN DİNAMİKLERİ
DYNAMICS OF SIR EPIDEMIC MODEL WITH TREATMENT FUNCTION

Hakim BARAN

Lisansüstü Öğrencisi, Adıyaman Üniversitesi

Özlem AK GÜMÜŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi

ÖZET

Salgın hastalıklar geçmişten günümüze isimleri farklı olsa da yaşamımızda hep var olmuştur. Bu hastalıklardan en bilinenleri veba, çiçek hastalığı, Kolera, Hong Kong Gribi(H3N2), HIV/AIDS, SARS, Domuz Gribi(H1N1), EBOLA ve son olarak da günümüzdeki Covid19 pandemisi. Bilim insanları bu hastalıklara bilgi birikimleriyle çare olmaya çalışmışlarsa da kısa sürelerde bu hastalıklar insanların nüfusunu ciddi oranda azaltmıştır. Sonuç olarak, salgın hastalıklar insanların yaşamında tarihin getirdiği tecrübelerle hep var olacağı bir gerçektir.

Hastalık sürecinin anlaşılması için matematiksel hesaplama yöntemlerinin çalışmalara dahil edilmesi önemlidir. Bir hastalığın bulaşma hızının hesaplanması, ölüm oranının hesaplanması alınacak tedbirler için elzemdir. Bu süreçte yapılacak olan tedavi ve aşılama hem hastalığın yayılımlarının önlenmesinde hem de hastalıktan kurtulmak için önemli uygulamalar arasındadır. Aşılama aşamasına geçilme işlemi hastalığın durumuna göre uzun zamanlar alabilmektedir. Bu zamana kadar tedavi aşaması hastalığı önlemede etkili yöntemlerdendir

Bu çalışmada, SIR salgın modelinin tedavili ve tedavisiz dinamikleri incelendi. Modellerimizin denge noktaları bulundu. Bu denge noktalarının kararlılığı ve flip çatallanması araştırıldı. Teorik sonuçlarımızı desteklemek amacıyla belirli parametre değerlerinde zaman serisi grafikleri çizildi ve popülasyonun davranışı sergilendi. Son olarak çizilen grafikler ile tedaviye maruz kalan modelin daha erken denge noktasına ulaştığı görülmüş oldu..

Anahtar Kelimeler: SIR model, Salgın hastalıklar, Denge noktası, Kararlılık, Flip çatallanma

ABSTRACT

Epidemic diseases have always existed in our lives, although their names are different from the past to the present. The most known of these diseases are plague, smallpox, Cholera, Hong Kong Flu (H3N2), HIV / AIDS, SARS, Swine Flu (H1N1), EBOLA and finally today's Covid19 pandemic. Although scientists try to treat these diseases with their own knowledge, these diseases have significantly reduced the human population in a short time. In conclusion, it is a fact that epidemic diseases will always exist in people's lives with the experiences of history.

It is important to include mathematical calculation methods in studies to understand the disease process. Calculating the transmission rate of a disease and the mortality rate is essential for the

measures to be taken. Treatment and vaccination during this period are among the important applications both in preventing the spread of the disease and getting rid of the disease. The process of starting the vaccination phase may take a long time depending on the condition of the disease. Until this time, the treatment phase is one of the effective methods of preventing the disease.

In this study, it was examined the dynamics of the SIR epidemic model with and without treatment. The equilibrium points of our models were found. The stability and flip bifurcation of these equilibrium points were investigated. In order to support our theoretical results, time series graphs were drawn at certain parameter values; and the behavior of the population was demonstrated. Finally, it was seen that the model exposed to treatment reached the equilibrium point earlier with the graphics drawn.

KeyWords: SIR model, Epidemic diseases, Equilibrium point, Stability, Flip bifurcation

YAPIM İHALELERİNDE İHALE DOSYASI İNCELENMESİ VE RİSK ANALİZİNİN ÖNEMİ THE IMPORTANCE OF THE TENDER FILE REVIEW AND RISK ANALYSIS IN CONSTRUCTION TENDERS

Latif Onur UĞUR

Doç. Dr. Düzce Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-6428-9788

Merve ASLAN

Yük. İnş. Müh., Düzce Üniversitesi, ORCID:0000-0003-2045-7983

ÖZET

Her inşaat sözleşmesi, bir yapı vücuda getirmeyi taahhüt eden ve bunun karşılığında ücret ödemeyi kabul eden en az iki taraf arasında düzenlenir. Sözleşmelerin en temel amacı; söz konusu yapım işi dahilindeki hakları, görevleri, zorunlukları ve sorumlulukları betimlemek ve bunlardan doğacak risklerin dağılımını sağlamaktır. Bir sözleşme değerlendirmesi ya da risk analizi yapılırken sözleşme metninin içerdiği konular/şartlar ile kesinlikle yapılması gerekenler, yapılacaklar, yapılabilecekler ve diğer genel ifadelerin yeteri kadar açık, yoruma imkân vermeyecek şekilde ifade edilmesi hayati önem arz etmektedir. Taraflara düşen hak, sorumluluk, borç gibi faktörler bilindiği takdirde, risk analizleri güvenli bir şekilde yapılabilecek ve sözleşmeler başarılı bir şekilde yürütülüp tamamlanabilecektir. Bu çalışmada 2016-2020 yıllarında Türkiye’de yapılmış olan orta büyüklükteki 50 adet kamu inşaat sözleşmesi dokümanı incelenmiştir. İncelenen inşaat sözleşmelerindeki risk dağılımları ve risk gruplarının önem dereceleri belirlenerek üzerinde durulması gereken hususların altı çizilmiştir. Gruplama ve tasnifler yapılarak, hangi riskin kimler tarafından karşılanacağı belirlenmiştir. Ayrıca farklı risk grupları oluşturularak hangi risklerin gerçekleşme olasılıklarının daha az ya da çok olduğu; her bir sözleşme metni üzerinden değerlendirilmiştir. Taraflara düşen sorumluluklar ve önem dereceleri yüzde (%) olarak her faktör için hesaplanmıştır. Bu yapım projelerinin incelenmesi neticesinde; sorumlulukların dağılımında çok fazla faktörün yükleniciye aktarıldığı, risk gruplarında ise risklerin gerçekleşme olasılığının düşük çıktığı görülmüştür. Edinilen bulgulara göre, yapım ihaleleri öncesinde böyle bir analiz çalışmasının yapılmaması halinde; kararların doğru zamanda alınamayacağı, tarafların birbirlerinin görev ve sorumluluklarını anlamayabileceği, projenin ileri gidemeyeceği, fayda ve kârın gerçekleştirilmeyeceği, böylece sözleşmenin işlemez hale gelebileceği anlaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: İnşaat sözleşmesi, Risk Analizi, Sorumluluk

Abstract

Each construction contract is drawn up between at least two parties who undertake to build a building and agree to pay a fee for it. The main purpose of the contracts; To describe the rights, duties, obligations and responsibilities within the scope of the construction work in question and to distribute the risks arising from them. When conducting a contract evaluation or risk analysis, it is vital that the subjects / conditions contained in the contract text and the things to be done, what to do, what can be done and other general expressions are clearly enough and do not allow interpretation. If the factors such as rights, responsibilities and debts of the parties are known, risk analysis can be done safely and contracts can be executed and completed successfully. In this study, 50 public construction contracts to medium-sized document which is made in Turkey in the years 2016 to 2020 were examined. The risk distributions and the importance levels of the risk groups in the examined construction contracts were determined and the issues to be emphasized were highlighted. By making grouping and classifications, it was determined which risks will be covered by whom. In

addition, by creating different risk groups, which risks are more or less likely to occur; each contract has been evaluated over the text. The responsibilities and importance levels of the parties are calculated for each factor as a percentage (%). As a result of the examination of these construction projects; It was observed that too many factors were transferred to the contractor in the distribution of responsibilities, and the likelihood of risks in risk groups was low. According to the findings, in case such an analysis study is not carried out before the construction tenders; It has been understood that the decisions cannot be taken at the right time, the parties may not understand each other's duties and responsibilities, the project may not go forward, the benefits and profits may not be realized, thus the contract may become inoperable.

Keywords: Construction contract, Risk Analysis, Responsibility

**DÜZCE İLİNDE YAPI DENETİMİ KURULUŞLARININ KARŞILAŞTIKLARI
SORUNLARIN BELİRLENMESİ
DETERMINING THE PROBLEMS OF BUILDING INSPECTION
ORGANIZATIONS IN DÜZCE CITY**

Latif Onur UĞUR

Doç. Dr. Düzce Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-6428-9788

Merve ASLAN

Yük. İnş. Müh., Düzce Üniversitesi, ORCID:0000-0003-2045-7983

ÖZET

Depremler dünya üzerindeki en etkili ve en yıkıcı doğal afetlerden biridir. Bilindiği gibi ülkemiz topraklarının %92'si deprem kuşağı üzerinde yer almakta ve nüfusunun %95'i de bu topraklarda yaşamaktadır. İnsanlar tarafından yapılan yapıların deprem sırasında yer sarsıntısı ile gerekli dayanımı gösteremeyerek hasara uğraması veya yıkılması sonucunda oluşan can ve mal kayıpları oldukça önemlidir. Ülkemizde 1999 yılında yaşanan Marmara depreminden sonra, hükümet gerekli çalışmaları başlatmış ve yapı denetimi sisteminde köklü bir değişikliğe gitmiştir. Yapılarda güvenilirliği ve ilgili mevzuata göre denetimi sağlamak amacıyla; 13 Temmuz 2001 tarihli Resmi Gazetede 4708 sayılı Yapı Denetimi Kanunu ve bu kanuna dayalı Yapı Denetimi Uygulama ve Esasları Yönetmeliği yürürlüğe sokulmuştur. Düzce, 1999 yılında yaşanan deprem sonrası büyük yıkıma uğrayan bir ilimizdir. Bu afet sonrası yeniden yapılanan şehrin büyümesi halen devam etmektedir. Benzer büyüklükte bir yeni depremin etkilerine her an açık bulunan bu ilde halihazırdaki yapılaşmanın denetimi de büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada yapı denetimi kavramı ve amacı üzerinde durulmuş, Türkiye'deki yapı denetim sistemi hakkında bilgi verilmiştir. Bir anket yardımı ile Düzce'de faaliyet gösteren yapı denetim firmalarında çalışan teknik elemanların konuya ilişkin görüşleri alınmış ve değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular arasında; müteahhitlerin proje teknik şartlarını karşılayacak şekilde nitelikli işgücü çalıştırmadığı; denetim elemanlarının sektöre rehberlik edebilecek yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadığı; uygulanmakta olan mevzuatın yetersiz bulunduğu; ucuz iş gücü istihdam etme düşüncesi ile bazı teknik personellerin sadece denetçi belgelerinin, diploma ve imzalarının kullanıldığı yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Yapı Denetimi, Yapı Denetimi Kanunu, Yapı Denetimi Kuruluşları

Abstract

Earthquakes are one of the most effective and devastating natural disasters in the world. As it is known, 92% of our country's land is located on the earthquake zone and 95% of it's population lives in these lands. The loss of life and property caused by the damage or collapse of the structures made by people during the earthquake due to the ground shaking is very important. After the Marmara Earthquake in 1999 in our country, the government initiated the necessary studies and made a radical change in the building inspection system. In order to ensure reliability in buildings and control in accordance with the relevant legislation; In the Official Gazette dated 13 July 2001, the Building Inspection Law No. 4708 and the Regulation on Building Inspection Practices and Principles based on this law were put into effect. Düzce is a city that was devastated by the earthquake in 1999. The city, which was reconstructed after this disaster, still continues to grow. In this province, which is always open to the effects of a new earthquake of similar magnitude, the control of the current construction is also of great

importance. This study has focused on the concept and purpose building inspection, building inspection system in Turkey were informed about. With the help of a questionnaire, the opinions of the technical staff working in building inspection companies operating in Düzce were taken and evaluated. Among the findings obtained as a result of the study; Contractors do not employ qualified workforce to meet the project technical requirements; the inspectors do not have enough knowledge and experience to guide the industry; the legislation being applied is found to be insufficient; with the idea of employing cheap labor, it is stated that some technical personnel only use auditor documents, diplomas and signatures.

Keywords: Earthquake, Building Inspection, Building Inspection Law, Building Inspection Institutions

KADINLARDA DEPRESYONA NEDEN OLAN FAKTÖRLER FACTORS THAT CAUSE DEPRESSION IN WOMEN

Kamilə KAZIMOVA

B/m psixol.ü.f.d., Bakü Devlet Üniversitesi

Arzu QƏDİZADƏ

Yüksek lisans öğrencisi, Bakü Devlet Üniversitesi

Özet

Kadınların erkeklerden daha yüksek düzeyde depresyon yaşadığı bilinmektedir. Bu fark, aşağıda sıralanan bir dizi biyolojik, sosyal, hormonal ve diğer faktörlerle açıklanabilir:

- Genetik faktör. Ailede bazı depresyon türlerinin nesilden nesile aktarılması, hastalığa yatkınlığın kalıtsal olabileceğini düşündürür.
- Hamilelik. Hamilelik sırasında meydana gelen birçok hormonal değişiklik, özellikle yüksek riskli kadınlarda depresyona neden olabilir. Düşükler ve istenmeyen gebelikler gibi hamilelikle ilgili diğer sorunlar da depresyonda rol oynayabilir.
- Doğum sonrası depresyon. Bazı kadınlar şiddetli ve kalıcı depresyon yaşarlar. İlk çocuklarını dünyaya getiren bazı anneler, doğum yaptıktan sonra çok gergin, duygusal ve agresif hale gelirler. Bu duygulara bazen "bebek mavisi" denir. Bu normaldir ve genellikle bir veya iki hafta içinde azalır. Ancak daha şiddetli ve uzun süreli ise doğum sonrası depresyona neden olabilir.
- Menopoz ve erken menopoz. Erken menopoz sırasında ve hatta menopozdan sonra depresyon riski artabilir. Geçmişte depresyon yaşayan kadınlar da menopoz sırasında depresyon riski altındadır.
- Yaşam koşulları ve kültür. Yaşam koşulları ve kültür de kadınların depresyonunda rol oynar. Bu durumda, aşağıdaki faktörler depresyona atfedilebilir:
 - Eşitsiz güç ve statü. Araştırmalar, kadınların genellikle maddi olarak daha bağımlı olduklarını ve erkeklerden daha düşük statüde olduklarını göstermiştir. Bu, gelecekteki yaşam tarzlarına yönelik belirsiz bir tutuma yol açar. Böyle bir tutum, bu kadınlarda olumlu duygulardan uzaklaştırarak, artan kaygı ve olumsuz duygulara yol açar.
 - Aşırı çalışma. Kadınlar genellikle ev işlerinin yanı sıra herhangi bir resmi görevi de yerine getirir. Aileyi tek başına yöneten kadınlar da pek çok sorunla karşı karşıya kalırlar. Pek çok kadın, geçimlerini sağlamak için birden fazla işte çalışmak gibi tek ebeveynliğin zorluklarıyla uğraşıyor. Kadınlar, çocuklarına bakmanın yanı sıra bazen yaşlı veya hasta aile üyelerine de bakabilirler.
 - Cinsel, fiziksel ve duygusal istismar. Çocuk veya yetişkinen fiziksel veya cinsel istismara uğramış kadınlarda depresyon daha yaygındır. Bazı kadınlar, ailede fiziksel ve duygusal istismarın bir sonucu olarak depresyon yaşarlar.
- Pandemi. Pandemi ve pandemik koşullar kadınlarda depresyona neden olabilir. Şu günlerde pandemik koşullar kadınlarda depresyonun başlıca nedenidir.

- Savaş ve savaş koşulları. Savaş ve savaş koşulları da depresyona neden olabilir.

Depresyonun diğer yaygın nedenleri şunlardır:

- Yalnızlık ve izolasyon
- Erken çocukluk travması veya kötü muamele.
- Alkol veya uyuşturucu bağımlılığı.
- İşyerinde ayrımcılık yapmak, bir işi kaybetmek veya değiştirmek, emeklilik
- Sevilen birinin ölümü veya başka bir stresli yaşam olayı

Anahtar Kelimeler: Depresyon, cinsel, fiziksel ve duygusal istismar, yalnızlık, izolasyon.

Abstract

Women are known to experience depression at much higher rates than men. This difference can be explained by a number of biological, social, hormonal and other factors specific to women:

- Genetic factor. The transmission of some types of depression in the family from generation to generation suggests that the susceptibility to the disease may be inherited.
- Pregnancy. Many hormonal changes that occur during pregnancy can contribute to depression, especially in women at high risk. Other pregnancy-related issues, such as miscarriage and unintended pregnancy, may also play a role in depression.
- Postpartum depression. Some women experience severe and persistent depression. Some mothers who give birth to their first child become very tense, emotional and aggressive after giving birth. These feelings are sometimes referred to as "baby blue". It is normal and usually decreases within a week or two. But if it is more serious or prolonged, then it may indicate postpartum depression
- Menopause and early menopause. The risk of depression may also increase during or after early menopause. Women with a history of depression in the past are also at risk of depression during menopause.
- Living conditions and culture. Living conditions and culture can also play a role. Factors that may increase the risk of depression in women include:
 - Unequal power and status. Studies have shown that women are generally more financially dependent and in lower status than men. This leads to an ambiguous attitude towards future lifestyles. Such an attitude takes these women away from positive emotions, leading to increased anxiety and negative emotions.
 - Overwork. Women who manage the family alone also face many problems. Women who manage the family alone also face many problems. Many women deal with the challenges of single parenting, such as working multiple jobs to make ends meet. In addition, women can also care for elderly or sick family members while caring for their children.
 - Sexual, physical and emotional abuse. Women who are physically or sexually abused as children or adults are more likely to experience depression. Some women experience depression as a result of physical and emotional abuse in the family.
- Pandemic. Pandemic and pandemic conditions can cause depression in women. Nowadays, pandemic conditions are a major cause of depression in women.

- War and war conditions. War and war conditions can also cause depression.

Other common causes of depression include:

- Loneliness and isolation
- Early childhood trauma
- Alcohol or drug addiction.
- Discrimination in the workplace, losing or changing a job, retirement
- Death of a loved one or another stressful life event

Keywords: Depression, sexual, physical and emotional abuse, loneliness and isolation

ÇOKLU KOSTA KIRIĞI VE YELKEN GÖĞÜSTE TEDAVİ YÖNETİMİ VE KOSTA FİKSASYONU

MULTIPLE COSTA FRACTURE AND FLAIL CHEST TREATMENT MAMAGEMENT AND COSTA FIXATION

Murat KILIÇ

Dr.Öğr. Üyesi Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi, Orcid:0000-0001-7500-8478

ÖZET

Özellikle yaz aylarında göğüs cerrahisi acillerinden olan künt göğüs travmalarının sayısında artış görülmektedir. Bu travmalar yerinde ve zamanında tedavi edilmediği takdirde morbidite ve mortalite oranı artmaktadır. 40 yaş altı travmaya bağlı ölümlerin dörtte birini toraks travmaları oluşturmaktadır(1). Künt travmaya sıklıkla trafik kazaları ve yüksekten düşme neden olmaktadır. Künt travma sonucunda kosta kırıkları sıklıkla görülür. Ardışık üç veya daha fazla kostonun birden fazla bölgeden kırılması ile yelken göğüs oluşur. Bu yaralanmaya çoğunlukla akciğer kontüzyosu ve hemopnömotoraks eşlik eder ve mortalitesi yüksek olan bir durumdur. Bu hastaların tedavi ve takipleri multidisipliner yaklaşım gerektirir. Yazıda 58 ve 60 yaşlarında olan iki hasta, künt travma sonucu her iki hemitoraksta çoklu sayıda kosta fraktürü geliştiği görüldü. Hastalara tedavi amacıyla kosta fiksasyonu yapıldı. Tedavi süreçleri sonrası her iki hasta şifa ile taburcu edildi. Bu olguların sonucunda çoklu kosta kırığı ve yelken göğüs gelişen hastaların doğru zamanda yapılacak olan kosta fiksasyonu hastaların tedavileri sırasında gelişen ağrı, solunum yetmezliği, atelektazi ve pnömoni gibi komplikasyonların tedavilerine katkı sağladığı böylece hastaların mortalite oranının düştüğü kanısına vardık

Anahtar Kelimeler: Künt travma, yelken göğüs, kosta fiksasyonu

***PISTACIA LENTISCUS* L. YAPRAKLARINDAN ELDE EDİLEN ETANOL VE SU
ÖZÜTLERİNİN ANTİOKSİDAN AKTİVİTELERİNİN BELİRLENMESİ
DETERMINATION OF THE ANTIOXIDANT ACTIVITIES OF THE ETHANOL
AND WATER EXTRACTS OF *PISTACIA LENTISCUS* L. LEAVES**

Arzuhan ŞİHOĞLU TEPE

Öğr. Gör. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-8290-9880

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, *Pistacia lentiscus* L. yapraklarının etanol ve su özütlerinin antioksidan aktivitesini belirlemektir. Yapraklar 2011 yılında Muğla-Türkiye'den toplanmıştır. Özütlerin antioksidan aktiviteleri analiz edilmeden önce, toplam fenolik ve flavonoid miktarlarının belirlenmesi için bir taramaya tabi tutulmuştur. Bu testin sonuçlarına göre, etanol ve su özütlerindeki fenolik bileşiklerin miktarları sırasıyla 56.71 ve 44.93 mg PEs/g özüt olarak belirlenmiştir. Özütlerin neredeyse benzer miktarlarda flavonoid içerdiği tespit edilmiştir. Özütlerde flavonoid bileşik miktarlarının sırasıyla 30.00 ve 33.81 mg QEs/g özüt olduğu tespit edilmiştir. Özütlerin antioksidan aktiviteleri DPPH serbest radikal giderim, indirgeme gücü, beta-karoten bleaching ve metal şelatlama olarak adlandırılan dört farklı test sistemi kullanılarak analiz edilmiştir. Tüm testlerde, özütler konsantrasyona bağlı bir aktivite profili göstermiştir. DPPH radikal giderim testinde, etanol ve su özütlerinin aktiviteleri 0.6 mg/ml konsantrasyonda 91.54 ve 86.52 mg olarak ölçülmüştür. İndirgeme gücü testinde özütlerin absorbans değerleri aynı konsantrasyonda 0.641 ve 0.747 olarak belirlenmiştir. Metal şelatlama aktivitesi analizinin sonuçlarına göre, özütler sırasıyla % 34.20 ve % 47.52 aktivite göstermiştir. Beta-karoten bleaching aktivitesi testinde, su özütünün aktivitesi (% 95.07), neredeyse BHT'ninkine (% 95.51) eşit bulunmuştur. Etanol özütünün bleaching aktivitesi ise % 83.20 olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Pistacia lentiscus*, antioksidan aktivite, özüt, fenolik, flavonoid

Abstract

The aim of this study was to evaluate the antioxidant activity of the ethanol and water extracts of *Pistacia lentiscus* L. leaves. The leaves were collected from Mugla-Turkey in 2011. Prior to analyzing the antioxidant activities of the extracts, they were subjected to a screening to determine the amounts of total phenolics and flavonoids. According to the results of this assay, quantities of the phenolic compounds in ethanol and water extracts were measured as 56.71 and 44.93 mg PEs/g extract, respectively. The extracts were found to contain almost similar amounts of flavonoids. Amounts of flavonoid compounds were determined to be 30.00 and 33.81 mg QEs/g extract in the extracts, respectively. Antioxidant activities of the extracts were analyzed by using four different test systems named as DPPH free radical scavenging, reducing power, beta-carotene bleaching, and metal chelating assays. In all assays, the extracts showed a concentration dependent activity profile. In the case of DPPH radical scavenging assay, activities of the ethanol and water extracts were measured as 91.54 and 86.52% at 0.6 mg/ml concentration. In reducing power assay, the absorbance values of the extracts were determined as 0.641 and 0.747 at the same concentration. According to the results of metal chelating activity assay, the extracts showed 34.20 and 47.52% activity, respectively. In the case of beta-carotene bleaching activity assay, the activity of the water extract was found to be 95.07%, which was almost equal to that of BHT (95.51%). Bleaching activity of the ethanol extract was determined as 83.20%.

Keywords: *Pistacia lentiscus*, antioxidant activity, extract, phenolic, flavonoid

YENİ NESİL BİR TERMAL ENERJİ DEPOLAMA ÜNİTESİ TASARIMI VE TERMODİNAMİK ANALİZİ

DESIGN AND THERMODYNAMIC ANALYSIS OF A NEW GENERATION THERMAL ENERGY STORAGE UNIT

Sadık ŞİMŞEK

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Orcid: 0000-0001-8802-4880

Mustafa AKTAŞ

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Orcid: 0000-0003-1187-5120

Süleyman ERTEN

Uzman, Nurdil Teknik Soğutma A.Ş., Orcid: 0000-0002-7811-6148

Fatma Nur ERDOĞMUŞ

Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-8887-6597

Özet

Enerji kaynaklarından elde edilen enerjinin devamlılığını sağlama ve arz talep dengesini kontrollü bir şekilde yönetebilme isteği enerji depolama çalışmalarını ön plana çıkarmıştır. Enerji depolama türlerinden olan, termal enerji depolama ısı ve soğu enerjisinden fazlaca yararlanılan iklimlendirme ve kurutma sistemleri için enerjinin etkin kullanımını sağlayacaktır. Bu çalışmada, çift etkili ısı pompası sisteminde buzda enerji depolama ile soğu depolamanın ve sıcak su depolama tankı ile de ısı depolamanın gerçekleştirilip endüstriyel kurutma sisteminin tek bir sistem ile soğutarak havanın neminin alınması ve hava ısıtma enerjisi ihtiyacının sağlandığı bir sistem tasarlanmıştır. R32 ve R290 soğutucu akışkanlarına göre termodinamik analizler yapılarak sistem performansları hesaplanmıştır. Elde edilen verilere göre kıyaslamalar gerçekleştirildiğinde; çift etkili performans katsayıları (COP _{çift etkili}) R290 soğutucu akışkanı için 7, R32 akışkanı için de 6,75 olarak hesaplanmıştır. Akışkanların sistemle uyumlulukları ve etkinlik katsayıları birbirine benzerlik göstermiştir. Çevresel etkileri kıyaslandığında ise her iki akışkanında ozon tüketme potansiyeli (OTP) değerleri 0 olmasına rağmen 3 küresel ısınma potansiyeli (KIP) değeri ile R290 soğutucu akışkanı ön plana çıkmıştır. Isı pompası sisteminde çoklu elektrik tarifesine göre buz ve sıcak su depolanması durumunda geleneksel bir ısı pompası sistemine kıyasla; saat başına 1 ton buz üretilerek 8 saat buzda enerji depolama ile R290 soğutucu akışkanı için 1 günde 105 TL kar ve R32 soğutucu akışkanı ile de 109 TL kar elde edilmektedir. Ayrıca kondenserden atılan ısının sıcak su olarak depolanması ile gün içerisinde kullanılan doğalgaz miktarı önlenerek R290 soğutucu akışkanı ile 1 günde 39 TL, R32 soğutucu akışkanı ile de 41 TL maliyetten tasarruf edilmiştir. Böylece enerji depolama sistemi ile geleneksel sisteme göre toplamda R290 akışkanı ile 144 TL/gün, R32 akışkanı ile de 150 TL/gün maliyetten tasarruf elde edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmalarla kıyaslandığında ise hem buzda enerji depolanması hem de sıcak su depolanması ile daha yüksek sistem COP değeri elde edilmiştir. Enerjide sürekliliğin, ucuzluğun, verimliliğin ve çevresel etkilerin azaltılmasının sağlanabilmesi açısından endüstriyel kurutma sistemleri için alternatif bir seçenek oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: Soğutma, Termal Enerji Depolama, Endüstriyel Kurutma, Enerji Verimliliği

Abstract

Procuring sollicitiously the continuity of energy obtained from energy resources and to manage the supply-demand balance in a controlled manner has brought energy storage studies to the fore. Thermal energy storage, which is one of the energy storage types, will ensure the efficient use of energy for air conditioning and drying systems that make use of heat and cold energy. In this study, a double-effect heat pump system has been designed to store energy in ice with cold storage and heat storage with a hot water storage tank, and to cool the industrial drying system with a single system to dehumidify the air and provide air heating energy. System performances were calculated by performing thermodynamic analysis according to R32 and R290 refrigerants. When comparisons are made according to the data obtained; Dual performance coefficients (COP_{dual}) are calculated as 7 for R290 refrigerant and 6.75 for R32. The compatibility of the fluids with the system and the efficiency coefficients were similar to each other. When the environmental effects are compared, although the ozone depletion potential (ODP) values in both fluids are 0, the R290 refrigerant has come to the fore with its global warming potential (GWP) value of 3. In case of storing ice and hot water according to multiple electricity tariffs in a heat pump system, compared to a traditional heat pump system; By producing 1 ton of ice per hour, energy storage in ice for 8 hours, a profit of 105 TL per day for R290 refrigerant and 109 TL profit with R32 refrigerant are obtained. In addition, by storing the heat wasted from the condenser as hot water, the amount of natural gas used during the day was prevented, saving 39 TL in 1 day with the R290 refrigerant and 41 TL with the R32 refrigerant. Thus, a total of 144 TL / day cost savings with R290 fluid and 150 TL / day cost savings with R32 fluid were achieved with the energy storage system compared to the traditional system. Compared to the studies in the literature, a higher system COP value was obtained with both the storage of energy in ice and the storage of hot water. This design will create an alternative option for industrial drying systems in order to ensure continuity in energy, cheapness, efficiency and reduction of environmental effects.

Keywords: Cooling, Thermal Energy Storage, Industrial Drying, Energy Efficiency

ADOLESANLARDA İNTİHAR DÜŞÜNCESİ İLE DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU İLİŞKİSİ

THE ASSOCIATION BETWEEN ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER AND SUICIDAL IDEATION IN ADOLESCENTS

Ömer UÇUR

Uzm.Dr., Turgut Özal Üniversitesi, Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk
Psikiyatrisi Birimi, ORCID: 0000-0002-7303-248X

ÖZET

Adolesanlarda intihar düşüncesini yordayan psikiyatrik hastalıklar başta depresyon olmak üzere yıkıcı davranış bozukluklarıdır. Bu çalışmada amacımız intihar düşüncesi tarifleyen adolesanlarda dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu belirtilerinin yoğunluğunu araştırmaktır.

Çalışma 2 ortaokul ve 2 liseden 12-18 yaş aralığındaki adolesanlarla yapıldı. Sosyodemografik veri formu, çocuklarda depresyon ölçeği, Conners-well öz bildirim ölçeği öğretmenleri gözetimi altında tamamlandı. Toplam 786 öğrenciden formlarını eksiksiz tamamlayan 592 olgu çalışmaya dahil edildi. Depresyon ölçeğinin I maddesinde “kendimi öldürmeyi düşünüyorum ama yapmam” ile “kendimi öldürmeyi düşünüyorum” maddelerini işaretleyen adolesanlar intihar düşüncesi grubunu oluşturdu.

Yapılan karşılaştırmada kız cinsiyet, ailede psikiyatrik bozukluk öyküsü ile dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu; toplam, dikkat eksikliği baskın, bileşik alttipleri ve depresyonun intihar düşüncesiyle anlamlı ilişkisi saptandı.

İntihar düşüncesi gerekli müdahaleler yapılmadığında intihar girişimlerine ve tamamlanmış intihara kadar kişiyi sürükleyebilir. Özellikle dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu ve depresyon psikiyatrik tanıları bulunan adolesanların intihar düşüncesinin sorgulanması ve gerekli tedavinin önerilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dikkat Eksikliği, Hiperaktivite, İntihar Düşüncesi, Adolesanlar, Depresyon

Abstract

Psychiatric disorders that predict suicidal ideation in adolescents are destructive behavior disorders, especially depression. The aim of this study was to investigate the intensity of attention deficit hyperactivity disorder symptoms in adolescents who described suicidal ideation.

The study was carried out with adolescents aged between 12-18 years from 2 middle and 2 high schools. Sociodemographic data form, children's depression inventory and Conners-wells adolescent self-report scale were filled out under the supervision of teachers. Five hundred ninety two cases (complete forms) of 786 students were included in the study. Adolescents who marked item “letter I” (thinking of killing myself but not doing) and (thinking of killing myself) of the depression scale formed the suicidal ideation group.

In the comparison; female gender, psychiatric disorder of family history and attention deficit hyperactivity disorder; total, combined, predominantly inattentive subtypes and depression associated the suicidal ideation.

Suicidal ideation can lead to suicide attempts and completed suicides if the necessary interventions are not performed. In particular, it is important to question the suicidal ideation of adolescents with psychiatric diagnosis of attention deficit hyperactivity disorder and depression and to suggest the necessary treatment.

Keywords: Attention Deficit, Hyperactivity, Suicidal Ideation, Adolescents, Depression

ÖĞRETMEN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ OKUL GÜVENLİĞİ İLE İLİŞKİLİ MİDİR?

ARE COMMUNICATION SKILLS OF TEACHERS AND SCHOOL ADMINISTRATORS RELATED TO SCHOOL SAFETY?

Veysel GÖÇER

Milli Eğitim Bakanlığı, Orcid : 0000-0002-9242-6863

Dr. Necati ÇOBANOĞLU

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-8469-2352

Emrah KÖSEOĞLU

Harran Üniversitesi, Orcid: 0000-0001-9836-0490

Özet

Yapılan araştırmada öğretmen ve okul yöneticilerinin iletişim becerilerinin okul güvenliği ile ilişkili olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bunun yanında araştırma ile öğretmen ve okul yöneticilerinin iletişim becerilerinin düzeyi, çeşitli değişkenlere göre iletişim becerileri ve okul güvenliği algılarında anlamlı bir farklılık olup olmadığının da belirlenmesi amaçlanmaktadır. İfade edilen amaçlar doğrultusunda araştırmada nicel araştırma yaklaşımlarından ilişkisel tarama modeli yöntem olarak tercih edilmiştir. Araştırmanın örneklemini çeşitli eğitim kademelerinde görev yapan toplam 369 öğretmen ve 195 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmada üç veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama araçlarının birincisi araştırmaya katılım gösteren öğretmen ve okul yöneticilerinin demografik bilgilerinin bulunduğu “Kişisel Bilgi Formu”; ikincisi “İletişim Becerileri Ölçeği”, üçüncüsü ise “Okul Güvenlik Ölçeği” dir. İfade edilen veri toplama araçları ile toplanan araştırma verileri normal dağılım göstermeleri dolayısıyla parametrik testler kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz aşamasında betimsel istatistiki yöntemlerden aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplamalarından yararlanıldığı gibi değişkenlere göre farklılık göstermek suretiyle çıkarımsal istatistiki yöntemlerden “Bağımsız Örneklem t-Testi”, “Tek Yönlü Varyans Analizi”, “Pearson Korelasyon” analizleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen ve okul yöneticilerinin algılarına göre öğretmen ve okul yöneticilerinin iletişim becerilerinin düzeyi ile okul güvenliği arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde iletişim becerileri ile okul güvenliğine ilişkin ölçeklerin alt boyutları temelinde de pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bunlara ek olarak araştırmada okuldaki öğrenci sayısı, görev yapılan okulun türü ve okulun öğretim şekline (normal-ikili) göre öğretmen ve okul yöneticilerinin iletişim becerileri ve okul güvenliğine ilişkin algılarında anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İletişim Becerileri, Okul Güvenliği, Öğretmen, Okul Yöneticileri

Abstract

In the study, it was aimed to determine whether the communication skills of teachers and school administrators are related to school safety. In addition, it is aimed to determine whether there is a significant difference in the level of communication skills of teachers and school administrators, communication skills according to various variables and perceptions of school safety. In line with the stated purposes, the relational screening model was preferred as a method among quantitative research approaches. The sample of the study consists of 369

teachers and 195 school administrators working at various educational levels. Three data collection tools were used in the study. The first of the data collection tools is the "Personal Information Form", which contains the demographic information of the teachers and school administrators participating in the study; the second is the "Communication Skills Scale" and the third is the "School Safety Scale". The research data collected with the mentioned data collection tools were analyzed using parametric tests, due to their normal distribution. In the analysis phase, descriptive statistical methods such as arithmetic mean and standard deviation calculations, as well as inferential statistical methods "Independent Samples t-Test," One Way Variance Analysis "," Pearson Correlation "analyses were used. According to the perceptions of teachers and school administrators, it was determined that there is a moderately significant positive correlation between the communication skills of teachers and school administrators and school safety. Similarly, it was determined that there is a moderately positive and moderately significant relationship on the basis of communication skills and sub-dimensions of the scales regarding school safety. In addition to these, in the study, it was determined that there are significant differences in the communication skills and perceptions of school safety of teachers and school administrators according to the number of students in the school, the type of school and the teaching style of the school (normal-dual).

Keywords: Communication Skills, School Safety, Teacher, School Administrators

ÖĞRETMENLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS SOCIAL MEDIA USAGE

Emrah KÖSEOĞLU

Harran Üniversitesi, Orcid: 0000-0001-9836-0490

Dr. Necati ÇOBANOĞLU

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-8469-2352

Veysel GÖÇER

Milli Eğitim Bakanlığı, Orcid: 0000-0002-9242-6863

ÖZET

İnsanların günlük hayatlarında önemli bir yere sahip olan internet ve sosyal medya araçları, öğretmenler tarafından da sıklıkla kullanılmaktadır. Bu araçlar öğretmenler tarafından sıklıkla kullanılmasına rağmen, alanyazında bu araçların öğretmenler tarafından kullanımını ve öğretmenlerin bu araçlara yönelik tutumlarını inceleyen çalışma sayısı azdır. Dolayısıyla, sosyal medya ve öğretmenlere yönelik yapılacak çalışmalar önem kazanmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin bu konudaki tutumlarının bilinmesi, eğitimde yapılacak düzenlemeler ve bu araçların eğitimde kullanılması açısından da önemlidir. Bu çalışmada öğretmenlerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının “cinsiyet, eğitim durumu, mesleki kıdem, sosyal medya kullanma süresi, sosyal medyaya harcanan süre” gibi değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Çalışma grubunu Diyarbakır ilindeki farklı branşlarda görev yapan 352 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Argın ve Otrar (2015) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25 paket programıyla analiz edilmiştir. Çalışma bulgularına göre öğretmenlerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarında cinsiyet, eğitim durumu, mesleki kıdem, sosyal medya kullanım süresi, sosyal medyada harcanan süre değişkenlerinde anlamlı farklılıklara ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular yorumlanarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Sosyal Medya, Tutum.

Abstract

Internet and social media tools, which have an important place in people's daily lives, have also frequently used by teachers. Although these tools are often used by teachers, there are few studies examining the use of these tools by teachers and the attitudes of teachers towards these tools. Therefore, the works to be done towards social media and teachers have gained importance. It is also important to know the teachers' attitudes in this regard, the regulations to be made in education and the use of these tools in education. In this study, it was aimed to examine teachers' attitudes towards social media in terms of variables such as "gender, educational status, occupational seniority, duration of social media use, frequency of using social media, time spent on social media". Research is a descriptive study using the screening model. The working group has consisted of 352 teachers in the province of Diyarbakır. Social Media Attitude Scale developed by Argın and Otrar (2015) was used as data collection tool. The obtained datas had been analyzed with SPSS 25 packet program. According to the

findings of the study, significant differences were found in the attitudes of teachers towards social media in the variables of gender, educational status, professional seniority, duration of social media use and time spent on social media. Obtained findings had suggested by interpreting.

Keywords: Teacher, Social Media, Attitude.

KABLOSUZ GÜÇ AKTARIMI İÇİN TASARLANAN BOBİN MODELİNİN ELEKTROMANYETİK ALAN ANALİZİNİN ANSYS@MAXWELL İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Yıldırım ÖZÜPAK

Dicle Üniversitesi, Silvan Meslek Yüksekokulu, Elektrik ve Enerji Programı, Diyarbakır

ORCID: 0000 0001 8461 8702

ÖZET

Kablosuz güç aktarımı (KGA), elektrik enerjisinin iletkeniz aktarılmasıdır. KGA zamanla değişen elektrik, manyetik veya elektromanyetik alanlar kullanan teknolojilere dayanır. Bu teknoloji sensörler, aktüatörler ve iletişim cihazlarında olduğu gibi uygunsuz veya mümkün olmayan elektrikli cihazlara güç sağlamak için kullanışlıdır. Güç, kısa mesafelerde, alternatif manyetik alanlar ve bobinler arasındaki endüktif kuplaj veya alternatif elektrik alanları ve metal elektrotlar arasındaki kapasitif kuplaj ile aktarılabilir. Bu çalışmada, verici bobin ve alıcı bobininden oluşan iki bobinli kablosuz bir güç aktarım sisteminin modelleme ve elektromanyetik alan analizi ANSYS@Maxwell simülasyon aracı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Model üzerinde meydana gelen manyetik akı dağılımı, akım yoğunluğu, endüktans değeri ve manyetik alan şiddeti elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: KGA, Endüktans, Elektromanyetik alan, ANSYS@Maxwell.

ELECTROMAGNETIC FIELD ANALYSIS OF A COIL MODEL DESIGNED FOR WIRELESS POWER TRANSMISSION WITH ANSYS @ MAXWELL

ABSTRACT

Wireless power transmission (WPT) is the transfer of electrical energy without a conductor. WPT is based on technologies using time varying electric, magnetic or electromagnetic fields. This technology is useful for powering inconvenient or impossible electrical devices, such as sensors, actuators, and communication devices. Power can be transferred over short distances by inductive coupling between alternating magnetic fields and coils, or by capacitive coupling between alternating electric fields and metal electrodes. In this study, the modeling and electromagnetic field analysis of a two-coil wireless power transmission system consisting of a transmitter coil and a receiver coil were carried out using the ANSYS@Maxwell simulation tool. The magnetic flux distribution, current density, inductance value and magnetic field strength on the model were obtained.

Keywords: WPT, Inductance, Electromagnetic field, ANSYS@Maxwell.

**NADİR BİR ANOMALİ: KONJENİTAL SAĞ ATRİYAL ANEVİRİZMA.
LİTERATÜR KLAVUZLUĞUNDA YAKLAŞIM**

**A RARE ANOMALY: CONGENİTAL ANEURYSM OF THE RIGHT ATRIUM:
LİTERATURE-GUIDED APPROACH**

Osman AKDENİZ

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-1125-2049

ÖZET

Konjenital sağ atriyal anevrizmalar oldukça nadir görülmektedir. Bu hastalar asemptomatik olabildiği gibi atriyal aritmiler, göğüs ağrısı, senkop, kalp yetmezliği, intrakardiyak trombus ve hatta ani ölümle başvurulabilir. Semptomatik hastalarda cerrahi tedavi önerilmesine rağmen asemptomatik hastalarda tedavi yaklaşımı tartışmalıdır.

Prenatal ultrasonografisi ve fetal ekokardiyografisinde sağ atriyal dilatasyonu bulunan hasta doğum sonrası pediatrik kardiyoloji departmanınca değerlendirildi. Hastanın prenatal takibinde başka bir özellik yoktu. Kırk haftalık olarak sezaryen ile 3850 gram olarak doğan erkek bebeğin muayenesinde genel durumu iyi periferik perfüzyonu normal olarak değerlendirildi. Göğüs oskültasyonunda kalp sesleri ritmik ve patolojik sesi yoktu, akciğerler bilateral iyi havalanmaktaydı. Hastanın göğüs radyografisinde sağ atriyal dilatasyon kaynaklı kardiyomegalisi mevcuttu. Kardiyotorasik oranı 0,72 olarak hesaplandı. Çekilen elektrokardiyografi (EKG)'de kalp sinüs ritminde ve 152/dak hızında saptandı; patolojik EKG bulgusu saptanmadı. Ekokardiyografik incelemede sağ atriyal apendiksin genişlemiş olduğu, sağ atriyum sağında ve önünde atriyum ile ilişkili büyük intraperikardiyal anevrizmatik genişleme görüldü (şekil 1). Sol atriyum, sol ventrikül, sağ ventrikül boyutları ve ventrikül fonksiyonları normal olarak değerlendirildi. Kitle üçüncü bir atriyum gibi görülüyordu ve içinde doppler ile sağ atriyum kaynaklı düşük hızlı kan akımı saptandı. Yapılan kardiyak manyetik rezonans incelemesinde sağ atriyum lateralinde apendikse doğru uzanan 21*11 mm ebadında atriyum ile ilişkili düzgün sınırlı anevrizmatik yapı görüldü (şekil 2). Anevrizma içinde trombus saptanmadı. Hastanın 24 saatlik holter monitörizasyonunda aritmi izlenmedi.

Hastanın yaşı ve asemptomatik olması nedeni ile ileri yaşlarda gerekirse cerrahi yapılmak üzere periyodik ekokardiyografik ve holter monitörizasyon takibi planlandı. Lezyonun trombojenik potansiyeli nedeniyle hastaya antikoagulan tedavi olarak aspirin başlandı. Hastanın 3 aylık takibinde asemptomatik olduğu, aritmisinin olmadığı ve anevrizma içinde trombus bulunmadığı izlendi.

Sağ atriyal anevrizmalar sebebi bilinmeyen nadir malformasyonlardandır. Literatürde otuzdan biraz fazla vaka bildirilmiştir. Konjenital tiplerine atriyumun muskuler duvarının displazisinin neden olduğu düşünülür. Literatürde yenidoğan döneminde tanı konan izole sağ atriyal anevrizmalı hastalarda cerrahi ve medikal tedavi yaklaşımlarına ait az sayıda ve kısa süreli takip sonuçları mevcuttur. Konservatif ve cerrahi tedavinin uzun dönem sonuçları bilinmediğinden sağ atriyal anevrizmalarının yönetimi tartışmalıdır. Semptomatik olanlara cerrahi yapılması konusunda nispeten görüş birliği olmasına rağmen asemptomatik olanların yönetimi ile ilgili konsensus bulunmamaktadır.

Konjenital sağ atriyal anevrizmalar önemli oranda morbidite ve morbiditeye neden olabilir. Biz hastamızı yaşının küçük olması ve asemptomatik olması nedeniyle antiplatelet tedaviyle takibe aldık. Bu dönemde tedavi yönetimi için daha çok vakanın uzun dönem takiplerine ihtiyaç vardır.

Anahtar kelimeler: Konjenital, Sağ Atriyal Anevrizma, Yaklaşım

Abstract

Congenital right atrial aneurysm is seen extremely rarely. Just as these patients may be asymptomatic, they may also present with atrial arrhythmia, chest pain, syncope, heart failure, intracardiac thrombus, and even sudden death. Although surgical treatment is recommended in symptomatic patients, the treatment approach for asymptomatic patients is controversial.

In a patient determined with right atrial dilatation on prenatal ultrasonography and fetal echocardiography, evaluation was made by the Paediatric Cardiology Department after the birth. There was no other feature in the prenatal follow up. The male infant was delivered by caesarean section at 40 weeks, weighing 3850 gr, and was evaluated as good general condition with normal peripheral perfusion. In chest auscultation, the heart sounds were rhythmic, there was no pathological sound, and the lungs were well aerated bilaterally. On chest radiography, there was cardiomegaly originating from right atrial dilatation. The cardiothoracic rate was calculated as 0.72. On electrocardiography (ECG), the heart was in sinus rhythm and 152 heart beats per min were determined. No pathological ECG findings were determined. On echocardiographic examination, there was expansion of the right atrial appendix, and large intrapericardial aneurysmatic widening was seen related to the right and anterior right atrium (Figure 1). The left atrium, left ventricle, right ventricle dimensions, tricuspid valve and ventricle functions were evaluated as normal. A mass was seen with the appearance of a third atrium, within which low rate blood flow originating from the right atrium was determined with Doppler. In the cardiac magnetic resonance imaging examination, an aneurysmatic structure was observed related to the atrium, 21 x 11 mm in size, with regular borders, extending to the appendix in the lateral of the right atrium (Figure 2). No thrombus was determined within the aneurysm. In 24-hour Holter monitorisation, no arrhythmia was observed.

As the patient was asymptomatic and because of the age, follow up was planned as periodic echocardiographic and Holter monitorisation, as surgery could be necessary at a later age. Due to the thrombogenic potential of the lesion, antiplatelet treatment of aspirin was started. At the 3-month follow-up examination the patient was asymptomatic, there was no arrhythmia, and no thrombus was observed within the aneurysm.

Right atrial aneurysms of unknown causes are uncommon malformations. Slightly more than 30 cases have been reported in literature. Dysplasia of the muscular wall of the atrium is thought to cause congenital types. Although there can be symptoms of palpitations and shortness of breath in older patients, the majority in infancy are asymptomatic, as in the current case. There are few reports in literature of right atrial aneurysm diagnosed in the prenatal and neonatal periods.

As the long-term outcomes of conservative and surgical treatment are not known, the optimum treatment method for right atrial aneurysm is debatable. There are few reports with only short-term results of surgical and medical treatment approaches in patients with isolated right atrial aneurysm diagnosed in the neonatal period. Although there is relative agreement on the subject of surgery for symptomatic cases, no consensus has been reached on the method for asymptomatic patients.

Congenital right atrial aneurysm may be associated with significant morbidity. We followed our patient with antiplatelet treatment because of the young age and the absence of symptoms. There is a need for long-term follow-up of more cases to clarify the best treatment method in this period.

Keywords: Congenital, Right atrial aneurysm, Management

**ULUSLARARASI SAĞLIK HİZMET TİCARETİ OLARAK SAĞLIK TURİZMİNE
FARKLI BİR BAKIŞ
A DIFFERENT LOOK AS TRADE OF INTERNATIONAL HEALTH SERVICES TO
HEALTH TOURISM**

Şule BATBAYLI

Doktora Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat,
Orcid: 0000-0002-0836-9203

ÖZET

Sağlık hizmeti ihracatı en bilinen ismi ile sağlık turizmidir. Sağlık turizmi ile ilgili olarak literatürde pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu sayede ülkelerin bu alandaki başarıları ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Ancak tanımlamada yanılgıya sebep veren kavramlar bulunmaktadır. Her sektör kendine uygun tanımı kullanmaktadır. Bazı iktisatçılar sağlık ile turizmin birleşimi olduğunu söylerken bazıları sağlık ile tıp biliminin birleşimi olduğuna değinmektedir. Bazen de sağlık ile seyahatin bir arada olması kastedilmektedir. Özünde sağlık ile ekonominin birlikte ele alınmasından ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla incelenirken bu alanda en çok talep gören sağlık hizmeti ve bir ülkenin dış ticareti ele alınmalıdır. Sağlık, öncelikle, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) tanımına göre hastalık olmaması ve fiziksel, akli, sosyal açıdan yani tam anlamıyla iyi olma halidir. Ayrıca bir ülkenin sağlık harcamaları, sağlık yatırımları ve bu hususta kamunun rolü, ülkedeki hastane, doktor, sağlık personeli, yatak sayısı, ülkenin beş yaş altı ölüm oranı, doğumda yaşam beklentisi ve ölümlülük oranları, söz konusu destinasyonun sağlık koşullarını belirlemektedir. DSÖ bu sağlık göstergelerinin iyi olması durumunda, sağlık hizmetinin yurt dışında sunulabileceğini belirtmiştir. Diğer yandan ticaret kavramı, ülkelerin kendilerinde olmayan ya da nispeten pahalı olan mal ve hizmeti diğer ülkelerden almasını ifade etmektedir. Bu nedenle bir ülke kendi sağlık koşullarını evrensel boyuta taşıdığı anda sağlık hizmetini ihraç da edebilecektir. Kamunun denetiminde ve neoliberal çatışmalardan uzak olarak sağlık hizmetinin yurt dışına ticaretinin yapılması halinde, sektör ülkeye yüksek döviz girdisi sağlamaktadır. Çünkü sağlık hizmeti özünde yüksek teknoloji ve ilaç sanayini içerdiği için maliyeti yüksektir. Dolayısıyla yüksek maliyet ile yüksek fiyatlandırma olmaktadır. Bu durumda hizmetin miktarının artması halinde nispeten daha çok gelir oluşabilecektir. Diğer yandan, sağlık turizmi, bir turizm alanı gibi görülmesine rağmen, turizm sektörü özünde eğlence maksadıyla seyahat etmeyi ifade etmektedir. Ancak, hem sadece tıbbi hizmet alan uluslararası hastalar hem de turizm ile tıbbi hizmeti birlikte alan kişilerin ülke ekonomisine olumlu katkı sağladığı bilinmektedir. Bu nedenle, sağlık turizmi, sağlık hizmetinin ihracatı olup, resmi prosedürler ile ülkelerin çift taraflı anlaşmaları ve aracı kurumlar vasıtasıyla, hastanın kendi ülkesinden başka ülkeye gitmesini ifade etmektedir. Böylece, sadece sağlık tesisi değil aracı kurumlar da sektörde aktif şekilde yer almaktadır. Dolayısıyla bu alan, sağlık ile ticaretin bir arada olmasını gerektirmektedir. Bununla birlikte uluslararası ticaret kapsamında GATS anlaşmasına göre, sağlık hizmetinin, ticari yönden uygulanabilirliğini belirlemiştir. Sonuç olarak sağlık hizmeti ihracatı, bir ülkedeki, hem iyi işleyen bir sağlık hizmetini hem de uluslararası hizmet ticaretini ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Sağlık Hizmeti İhracatı, Hizmetler Ticareti Genel Anlaşması (GATS)

Abstract

In the globalizing World, healthcare exports are an industry that provides high foreign Exchange inflow for countries. In this regard, many countries tend to improve their health conditions and then they export it. In this study, it is aimed to measure the specialization levels

of Turkey, Mexico and Costa Rica which are the leading export of health services. The main reasons why these countries are preferred in terms of health tourism are; tourism potentials, relevant costs and geographical locations of the countries. However their health conditions are different from each other. Therefore healthcare export revenues are also different from each other. According to the results of the analysis carried out through the Trade Specialization Index and the Export-Import Ratio Index, these countries are specialized in health care within the service trade. Also, Turkey is net exporter on the sector in question. In addition, the health expenditures of a country, health investments and the role of the public in this regard, the number of hospitals, doctors, health personnel, beds, the country's under-five mortality rate, life expectancy at birth and mortality rates determine the health conditions of the destination in question. WHO has announced that if these health indicators are good, health services can be provided abroad. On the other hand, the concept of trade express that countries buy goods and services that are not their own or are relatively expensive from other countries. Therefore, when a country carries its health conditions to a universal dimension, it will be able to export healthcare services. If healthcare is traded abroad under the control of the public and free from neoliberal conflicts, the sector provides a high foreign exchange inflow to the country. Because healthcare is costly as it essentially includes high technology and pharmaceutical industry. Therefore, high pricing occurs due to high cost. In this case, if the amount of service increases, relatively more income may be generated. On the other hand, although health tourism is seen as a tourism area, the tourism sector essentially express to travel for recreational purposes. However, it is known that both international patients who only receive medical services and those who receive tourism and medical services together contribute positively to the country's economy. Therefore, health tourism is the export of health services and is related to official procedures, bilateral agreements of countries and intermediary institutions. Thus, not only health facilities but also intermediary institutions are actively involved in the sector. Therefore, this sector requires health and trade to be together. On the other hand, according to the GATS in the concept of international trade, it has determined as healthcare service is the commercial. As a result, healthcare exports refer to both a well-functioning healthcare service and an international service trade in a country.

Keywords: Health Tourism, Export of Health Services, The General Agreement on Trade in Services (GATS)

**SAVAŞ ÇOCUKLARI ÜZERİNDE SANATIN OLUMLU ETKİSİNE DAİR
MALATYA MÜLTECİ KAMPI'NDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SANATSAL
FAALİYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Saime UYAR

Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü

Ph.D. Student, Hacettepe University, Institute of Fine Arts

ORCID: 0000-0001-8665-8038

Ankara, TURKEY 2021

ÖZ

Sanat; eğitim açısından problem çözme becerileri kazandırma, terapistler açısından duyguların iyileştirilmesi, sanatçılar açısından ise güzelliğe duyulan özlemi ifade eden oldukça kapsamlı bir olgudur.

İrk, cinsiyet, renk, dil, din gibi farklılıklar arasında ayrım yapmaksızın özünde ‘insan’a değer veren sanat, evrensel ahlak ilkelerine göre şekillenmektedir.

Bireyi temel alan sanatın tüm insanlık için gerekliliği tartışılmaz bir gerçektir. Ancak geçmişten beri sanatın bazı dezavantajlı birey ve gruplar üzerinde hayati öneme sahip olduğu gerçeği günümüzde de önemini korumaktadır.

Yakın tarihimizde yaşanan Suriye iç savaşı ve beraberinde yarattığı mülteci krizi çağın önemli sorunlarından biri olmuştur. Tüm dünya uluslarını etkileyen mülteci krizinden en fazla etkilenen Türkiye, uzayan savaş süreciyle birlikte bu sorunlara olabildiğince çözüm üretme çabalarında bulunmuştur. Savaş mağduru Suriyeli mültecilere gösterdiği insani yaklaşım politikasıyla tüm dünyaya örnek bir tutum sergilemiştir, sergilemeye devam etmektedir. Sosyal, kültürel, ekonomik gibi birçok alanda imkân sunulmaya çalışılmıştır.

Ancak savaş, etkileri uzun süre devam eden, bireyin iç dünyasında kalıcı hasarlar bırakan büyük bir yıkımdır. Bu kapsamda sanatın iyileştirici, onarıcı gücü dikkate alınarak bu insanların hayatlarına olumlu katkılar sunma adına birtakım sanatsal aktiviteler gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında Malatya’da bulunan Mülteci Kampı’nda, örnek nitelikte bir proje gerçekleştirilmiştir. “Gri Hayatları Renklendiriyoruz” adlı bu sanatsal proje ile kampta yaşayan Suriyeli mültecilerin gri hayatlarını iyileştirmeye katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada sanatın özellikle savaş mağduru çocuklar üzerinde yapıcı, onarıcı ve iyileştirici etkisine dair Malatya ilinde bulunan Mülteci Kampı’nda gerçekleştirilen “Gri Hayatları Renklendiriyoruz” adlı sanatsal proje üzerinden değerlendirilmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Savaş, Mülteci Çocuk, Proje, Malatya

SINIRLANDIRILMIŞ ARALIK TİP-2 BULANIK KÜMELERİN DİLSEL BİÇİMLENDİRİCİLER İLE OLUŞTURULMASI

Sinan KARADENİZ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, 0000-0001-9350-2533

Cenk ULU

Doç.Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, 0000-0002-8588-6247

Özet

Tip-2 bulanık mantık yaklaşımı Zadeh tarafından önerilmiştir ve bu yöntem tip-1 bulanık mantık yaklaşımına göre belirsizliği daha iyi ifade edebilme yeteneğine sahiptir. Aralık tip-2 bulanık kümeler ikincil üyelik fonksiyonlarının tümü bire eşit olan tip-2 bulanık kümelerdir. Bu nedenle genel tip-2 bulanık kümelerle göre aralık tip-2 bulanık kümelerle yapılan işlemler daha az karmaşıklık içermektedir ve bu kümelerin yorumlanması daha kolaydır. Aralık tip-2 bulanık kümelerde alt ve üst üyelik fonksiyonu arasında kalan bölge belirsizliği ifade etmektedir ve belirsizlik taban alanı olarak adlandırılmaktadır. Geleneksel gösterimde bu bölgenin olası tüm gömülü tip-1 bulanık kümelerin birleşimi olduğu kabul edilmektedir. Bu gömülü tip-1 bulanık kümeler konveks ve normal olmayan yapıda olabilmektedirler. Bu durumda anlamsız ve yorumlanamayan tip-1 bulanık kümeler de aralık tip-2 bulanık kümesinin içerisine dahil edilmiş olmaktadır. Bu nedenle, elde edilen tip-2 bulanık çıkarım sonuç aralığı, normalde olması gerektiğinden daha geniş bir aralık olabilmektedir. Bu durum göz önüne alınarak, standart aralık tip-2 bulanık kümelerle alternatif olarak sınırlandırılmış aralık tip-2 bulanık kümeler önerilmiştir. Sınırlandırılmış aralık tip-2 bulanık mantık yaklaşımında, aralık tip-2 bulanık kümeler yalnızca normal ve konveks yapıda olan gömülü tip-1 bulanık kümelerden oluşacak şekilde tanımlanmaktadır. Bu normallik ve konvekslik sınırlaması sayesinde tüm gömülü tip-1 bulanık kümelerin anlamlı olması sağlanmaktadır. Bu çalışmada, sınırlandırılmış aralık tip-2 bulanık kümelerin oluşturulması için dilsel biçimlendiricilere dayalı yeni bir yaklaşım önerilmiştir. Zadeh tarafından önerilen dilsel biçimlendiriciler doğaları gereği uygulandıkları tip-1 bulanık kümelerin konvekslik ve normallik özelliklerini korumaktadırlar. Ayrıca dilsel biçimlendiriciler bulanık kümenin anlamını güçlendirici veya zayıflatıcı etki sağladıklarından dolayı ortaya çıkan yeni bulanık kümenin yorumlanabilirliğini kolaylaştırmaktadır. Bu nedenlerle sınırlandırılmış aralık tip-2 bulanık kümelerin oluşturulmasında dilsel biçimlendiriciler etkin olarak kullanılabilirler. Bu çalışmada, temel bir tip-1 bulanık kümeye literatürdeki farklı dilsel biçimlendirici operatörlerinin uygulanması ile sınırlandırılmış aralık tip-2 bulanık kümelerin oluşturulması gösterilmiştir. Oluşturulan sınırlandırılmış aralık tip-2 bulanık kümeler ile muadili olan geleneksel aralık tip-2 bulanık kümeler karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalar sonucu geleneksel aralık tip-2 bulanık kümelerin sadece normal ve konveks gömülü tip-1 bulanık kümelerden oluşacak şekilde dilsel biçimlendiriciler kullanılarak ifade edilebildiği gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aralık tip-2 bulanık küme, sınırlandırılmış aralık tip-2 bulanık küme, dilsel biçimlendiriciler, gömülü tip-1 bulanık küme

LOMBER ANATOMİK SEVİYE GÖRE SPİNAL STENOZ BULGULARI

Doç. Dr. Şeyho Cem YÜCETAŞ

Adıyaman Üniv. Tıp Fak Beyin ve Sinir Cerrahisi AD Merkez/ ADIYAMAN

Orcid: 0000 0001 6421 724X

ÖZET

Amaç:

Bu çalışmanın amacı L4-5 mesafesi ile L3-4 mesafesinde spinal stenoz olan hastaların preoperatif ve postoperatif süreç de karşılaşılan sorunların ortaya konulup ameliyat sürecinin mesafeye göre planlanmasının yapılmasını amaçladık

Materyal ve Metot:

Lomber stenoz nedeni ile 2015-2021 yılları arasında acil ve polikliniğe baş vuran ve takiben opere edilen 80 hastanın dosyaları tetrospektif olarak incelendi. Hastaların opere olmadan önce duyu motor kayıp, idrar ve gayta inkontinansı süreçleri karşılaştırıldı. Her iki mesafedeki spinal stenozlar, lomber kitle, osteoporotik kırıkları olan vaklar çalışmaya dahil edilmedi. Çıkan sonuçlar istatistiksel olarak değerlendirildi

Bulgular:

Bu çalışmanın kriterlerin uyan 80 hasta dahil edildi. Hastaların 60'ında L4-5 mesafeinde ve 25 hastada ise L3-4 seviyesinde spinal stenoz mevcuttu. Hastaların 45 kadın 35 ise erkek olup ortalama yaş 48 idi. Tüm hastalarda spinal kanal ön-arka çapı 10 mm altında olup mutlak stenoz hastaları idi. L3-4 mesafesinde darlık olan tüm hastalarda duyu kuvet kaybı olup 11 hastada idrar ve 4 hastada gayta inkontinansı mevcuttu. L4-5 mesafesinde stenoz olanların hepsinde duru kaybı ve 35 hastada kuvet kaybı 2 hastada idrar inkontinansı mevcut olup gayta inkontinansı tespit edilmedi. Postop L3-4 olan hastarın drenlerinde ortalama 200 c kan geldi L4-5 olanlarda 100cc kan geldi. Postop şiayetlerin düzelmesi L3-4 de ortalama 2 ay sürerken L4-5 de ise ortalama 1 ay sürdü. Burda L3-4 spinal stenoz daha az görülmektedir ancak preop ve posoperatif hem semptomlar ve hem de düzelme süreci daha zorlu olup anlamlı farklılık mevcuttu.

Tartışma ve Sonuç:

Spinal stenoza en çok lomber bölgede karşılaşılmaktadır. Spinal stenoz da duyu, motor kayıp, kladikasyo, reflekslerde değışme, idrar, gayta inkontinansı gibi klinik ve nörolojik bulgular oluşmaktadır. Tanısı MR ve CT ile konulur. Yaptığımız çalışmada lomber bölgede spinal stenoz seviyesi klinik ve semptomların oluşması ve düzelme süreci üzerinde etkili olduğunu vurgulamak aynı zamanda hastaların operasyon öncesi ve operasyon sonrası süreci yönetilirken yol gösterici olacağını vurgulamak istedik.

Anahtar kelimeler: Lomber spinal stenoz, Mağntik rezonans, İdrar inkontinansı

**SPOR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEĞE
YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ
(TOKAT ŞEHİT AYDOĞAN AYDIN SPOR LİSESİ ÖRNEĞİ)**

Abdulaziz Demirtaş

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0003-2330-3701

Mehmet GÜL

Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0002-3080-5155

ÖZET

Bu araştırma, spor lisesinde öğrenim gören öğrencilerin gelecek beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya 2020/2021 eğitim öğretim yılında Tokat Şehit Aydoğan Aydın Spor Lisesi'nde öğrenim gören toplam 241 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğrencilerin cinsiyet, yaş, spor türü (takım, bireysel), akademik başarı durumlarını belirlemek amacıyla 4 maddelik “Kişisel Bilgi Formu” ve 2008 yılında McWhirter ve McWhirter tarafından geliştirilen ve Tuncer (2011)'in Türkçe'ye uyarlamış olduğu “Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği” kullanılmıştır. Ergen gelecek beklentileri ölçeği, 4 alt boyuttan (1. İş ve eğitim, 2 Evlilik ve aile, 3. Din ve toplum, 4. Sağlık ve yaşam) ve 25 ifadeden oluşmaktadır. Beşli likert (1.Kesinlikle Katılmıyorum-...- 5.Kesinlikle Katılıyorum) şeklinde düzenlenmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, SPSS 25 Paket Programı kullanılmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistiklerden yüzde (%), frekans, ortalama ve standart sapma değerlerine göre yansıtılmıştır. Diğer taraftan değişkenleri arasındaki farkları belirlemek amacıyla öncelikle verilerin normallik testleri yapılmış ve normal dağılım göstermeyen verilerde Mann Whitney U testi ve çoklu karşılaştırmada ise Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya 172 erkek (%71,4), 69 kadın (%28,6) öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalamaları $16,42 \pm 2,63$ olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin büyük birçoğunun takım sporu yaptığı ($n=161$; %66,8), kalan kitlenin de bireysel spor yaptığı ($n=80$, %33,2) tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin gelecek beklentilerine ait karşılaştırma testlerinde erkek öğrencilerin evlilik - aile boyutunda ve din-toplum boyutunda ortalamaları kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Spor türüne göre herhangi bir fark belirlenmemiştir. Benzer bir şekilde akademik başarıya göre öğrencilerin gelecek beklentilerinde farklılaşma tespit edilmemiştir. Sonuç olarak öğrencilerin yüksek düzeyde gelecek beklentisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yükseköğrenim hedeflerinin artırılması ve istihdam olanaklarının yaygınlaştırılması gelecek beklentilerinin daha da yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Spor Lisesi, Öğrenci, Gelecek Beklentileri,

YABANCILAŞMA VE EĞİTİM İLİŞKİSİNİN KURAMSAL ANALİZİ

Mahire ASLAN

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-8032-7331

Sevda KELEŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-2587-4233

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; tarihsel derinliği içinde yabancılaşma olgusunu felsefi, psikolojik, sosyolojik, ekonomik yönleriyle irdelemek ve özellikle pedagojik bağlamda kuramsal olarak analiz etmektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi benimsenmiştir.

Felsefi zeminde Hegel'in öncülük ettiği yabancılaşma olgusu, bilincin kendini gerçekleştirme için zorunlu ve gerekli bir aşama olarak değerlendirilmiştir. Plotinus'un varlık hiyerarşisi içerisinde ele aldığı yabancılaşma kavramı, Rousseau tarafından aydınlanma düşüncesinin yol açtığı olumsuz bir sonuç olarak vurgulanmıştır. Feuerbach'a göre insan, kendini nesneleştirmek yoluyla giderek kendisine yabancılaşmaktadır. Marx ise kavramı ekonomik açıdan ele almakta ve sanayileşen toplumda özel mülkiyetin, iş bölümü ve uzmanlaşmanın bireyi üretim sürecine olduğu kadar kendisine de yabancılaştırdığını savlamaktadır. Fromm'a göre toplumsal ve ekonomik yapının nicel boyuta indirgeyerek soyutlaştırdığı insan; nesnelere, diğer insanlara ve giderek kendisine karşı yabancılaşmaktadır. Seeman ise sosyo-psikolojik açıdan incelediği yabancılaşma kavramını güçsüzlük, anlamsızlık, normsuzluk, toplumsal yalıtılmışlık ve kendine yabancılaşma olarak beş boyutta açıklamış; böylece daha sonraki çalışmalar için ampirik bir yaklaşım ortaya koymuştur.

Bilgi birikiminde ve teknolojiye kaydedilen hızlı gelişmeler, küreselleşme olgusunun da etkisiyle bir yandan toplumlararası etkileşimi artırırken, öte yandan toplumsal yaşamın öznesi konumunda olası gerek insanı nesneleştirmekte ve yabancılaşmaya yöneltmektedir. Böylece insanoğlu toplumsal, kültürel, siyasal, ailesel ve bireysel içerikli yabancılaşma duyguları yaşamakta; kendini ötekileşmiş, dışlanmış ve yalnız hissederek iyi olma halini kaybetmektedir.

İnsanın bu anılan sarmal içerisindeki devinimi eğitim sürecinde de devam etmektedir kuşkusuz. Yabancılaşma olgusunun eğitime yansımaları, öğretmen veya öğrencilerin öğrenme-öğretme süreçlerinden soğuyup uzaklaşması, bu süreçleri giderek anlamsız ve keyifsiz bulması, ayırimcılığa uğradığını düşünmesi ve okuldaki çevreye yabancılaşma hissetmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılaşma, toplumsal yabancılaşma, eğitimde yabancılaşma.

TUMORS AND TUMOR THROMBUS IN LARGE VEINS

Latif ÜSTÜNEL

Fırat University Hospital, Department of Cardiovascular Surgery, Elazığ, Turkey

ORCID: 0000-0001-9692-5654

Abstract

Mediastinal tumors mostly invade large venous structures. Involvement of the superior vena cava in mediastinal tumors and involvement of the inferior vena cava in renal cell tumors are common. Therefore, some surgical techniques should be considered carefully in the resection of these tumors. In this presentation, tumors with invasion of large vessels and approaches adopted in their resection will be explained.

ISBN: 978-605-70554-4-6

16.05.2021

İKSAD GLOBAL YAYINCILIK